

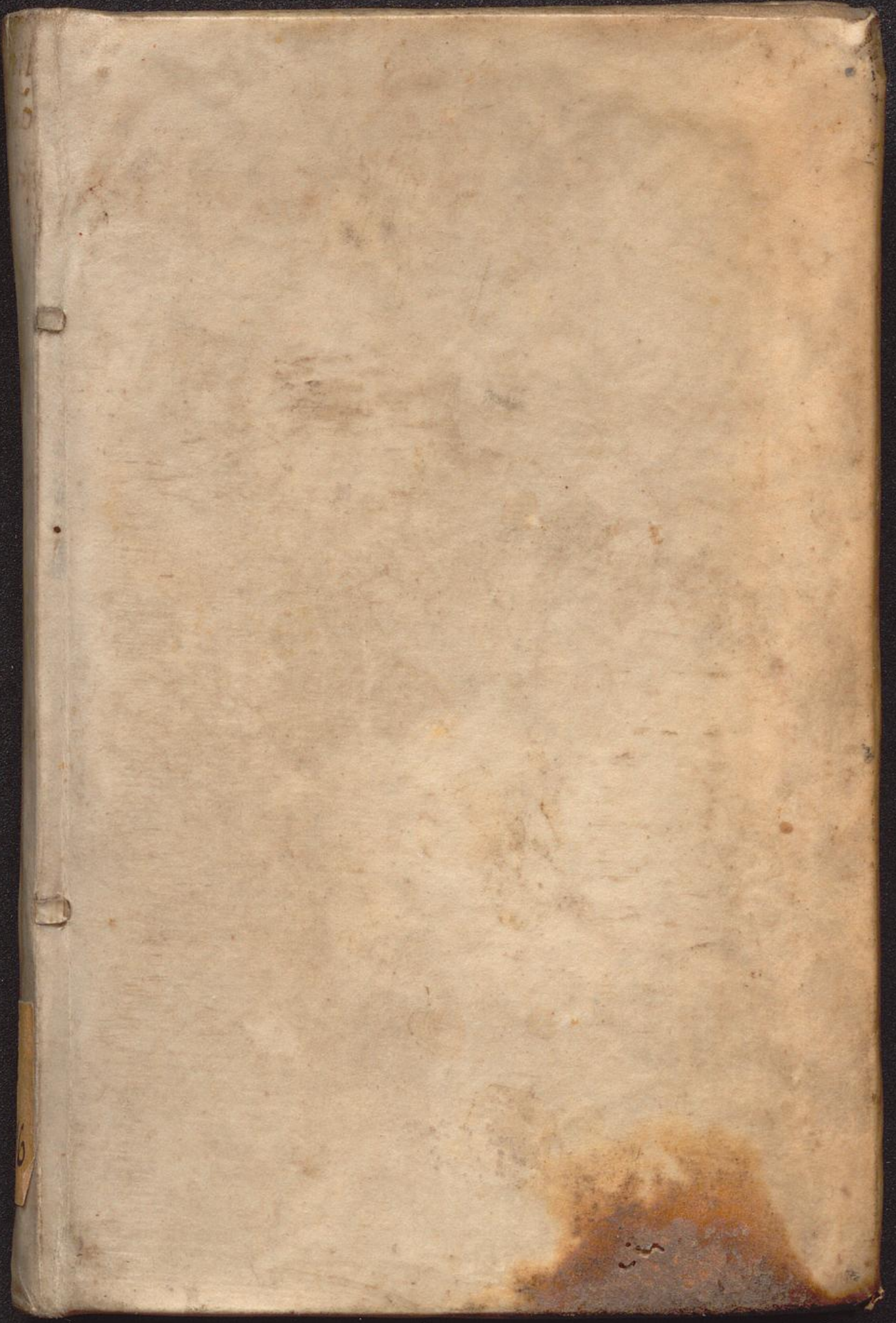
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conradi Oligenii J. C. Dissertatio De Primariis Precibus
Imperialibus**

Corradini, Pietro Marcellino

Friburgi Brisgoiae, 1707

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63022)

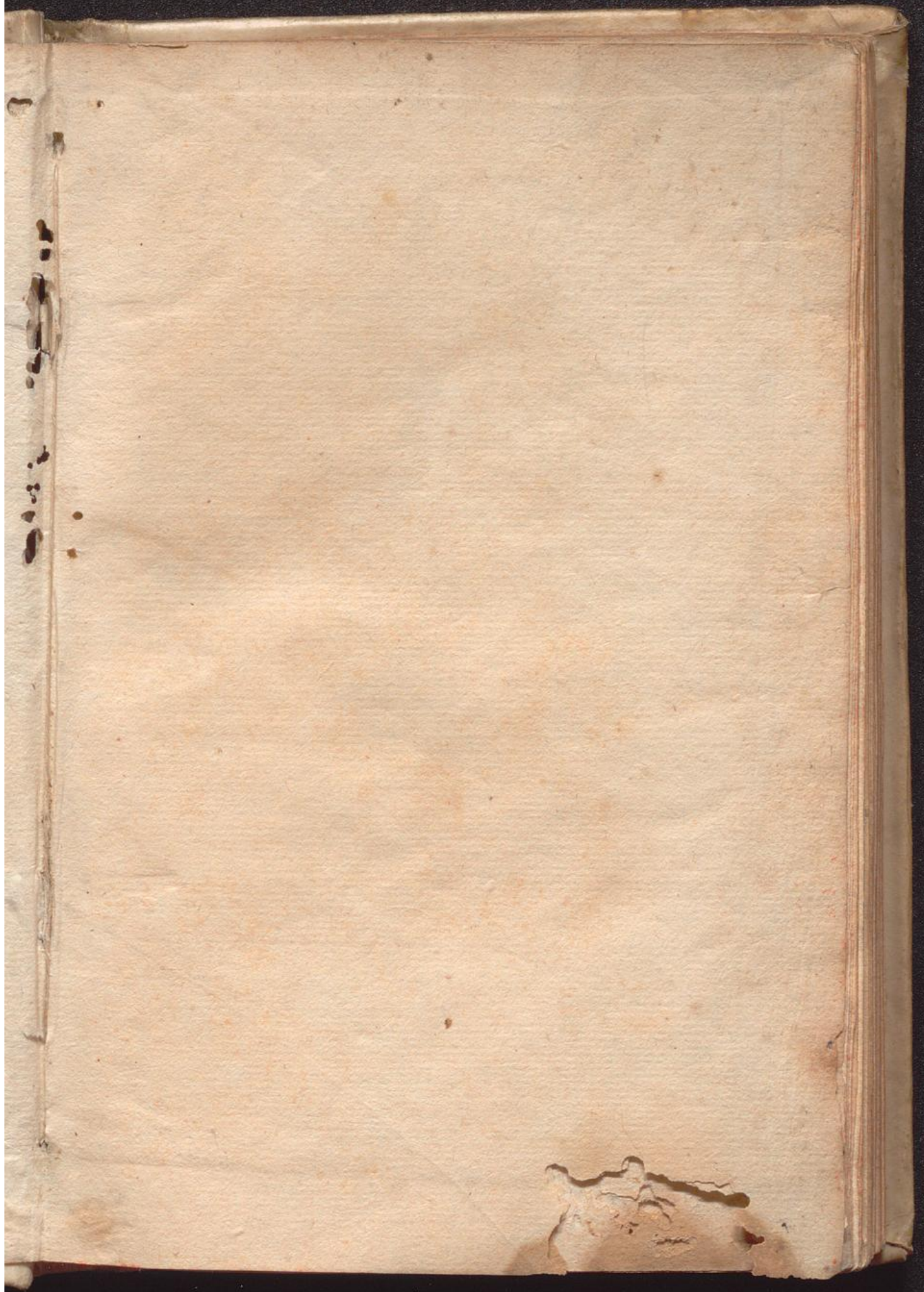

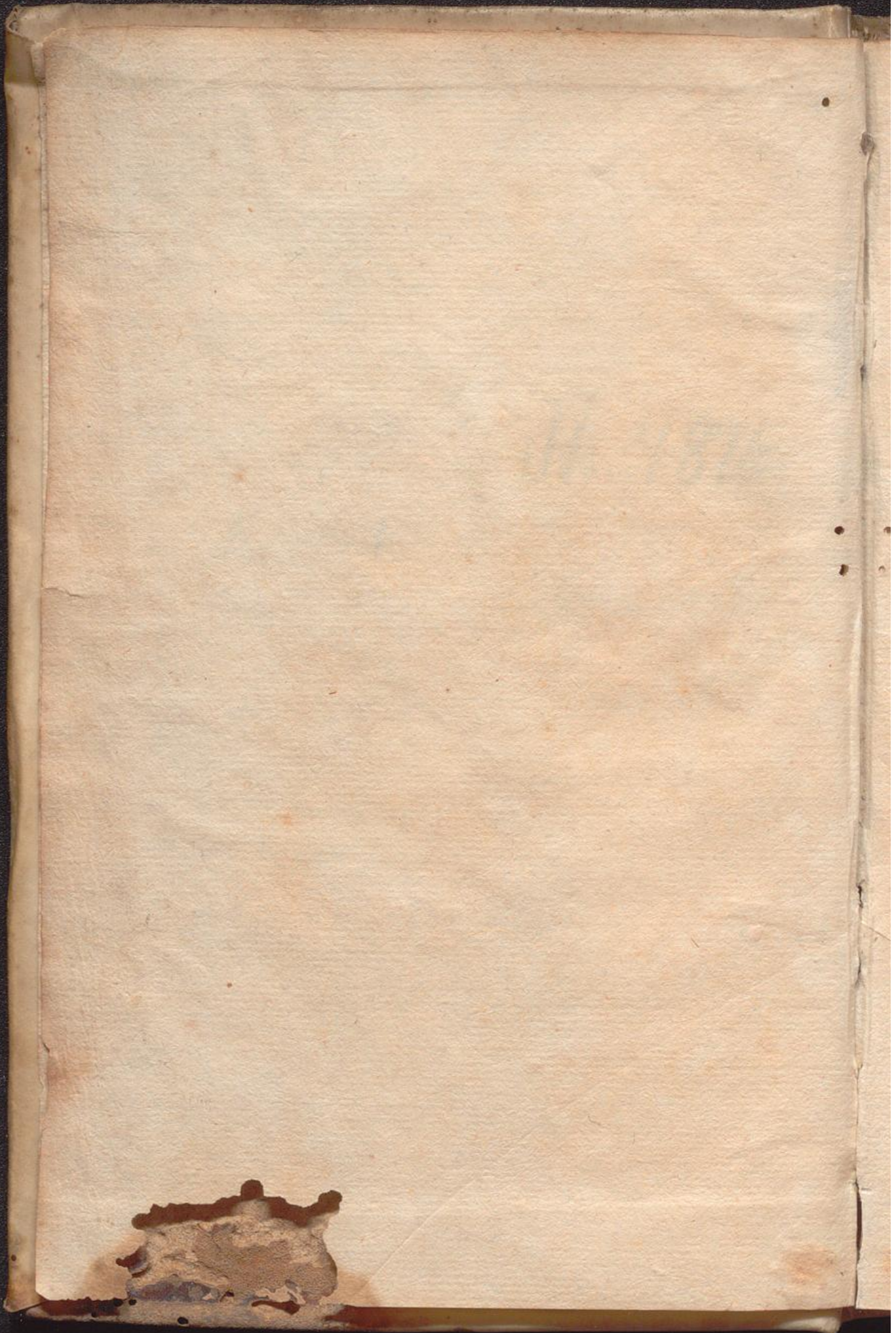
6

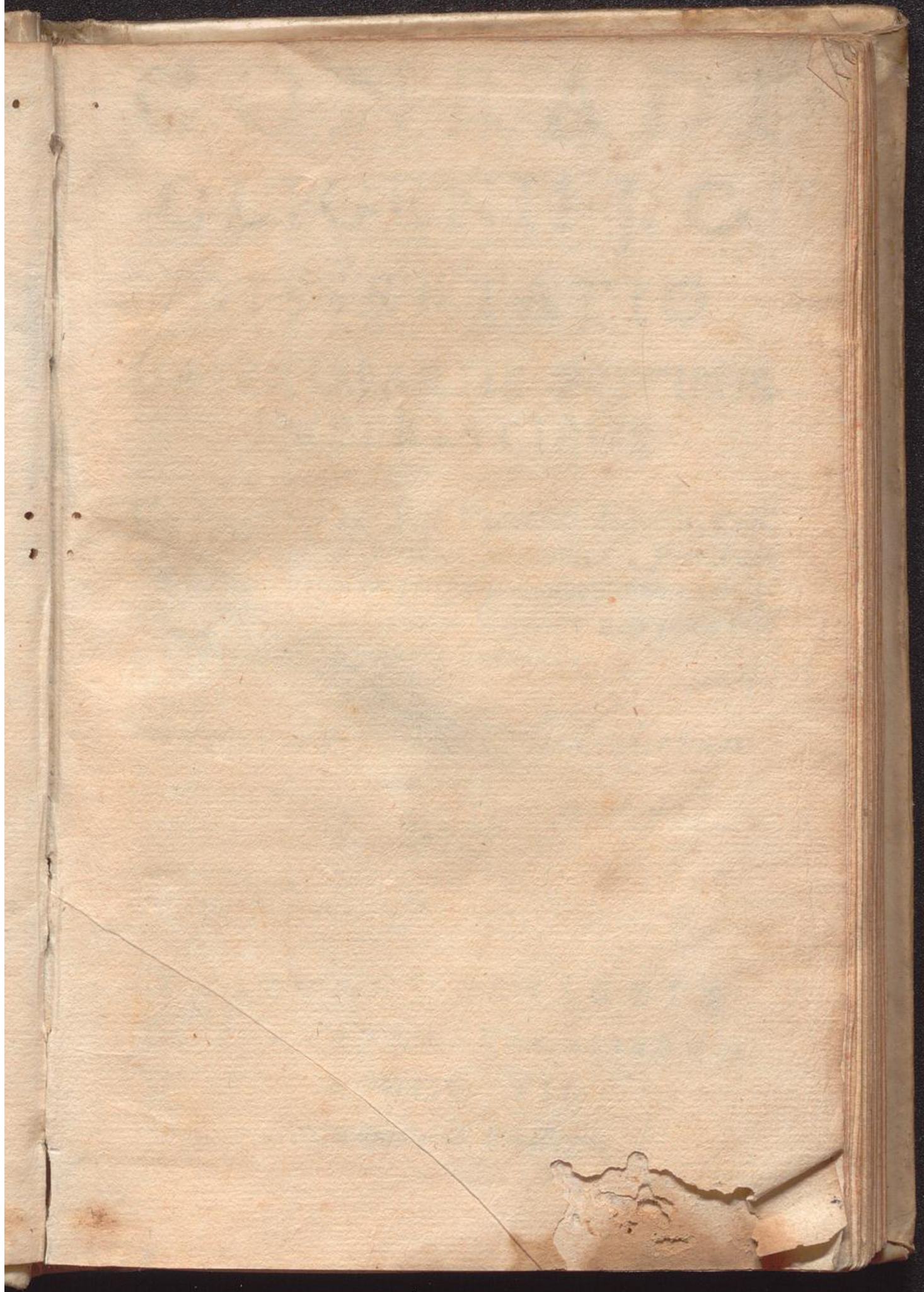
Jh. 4876.

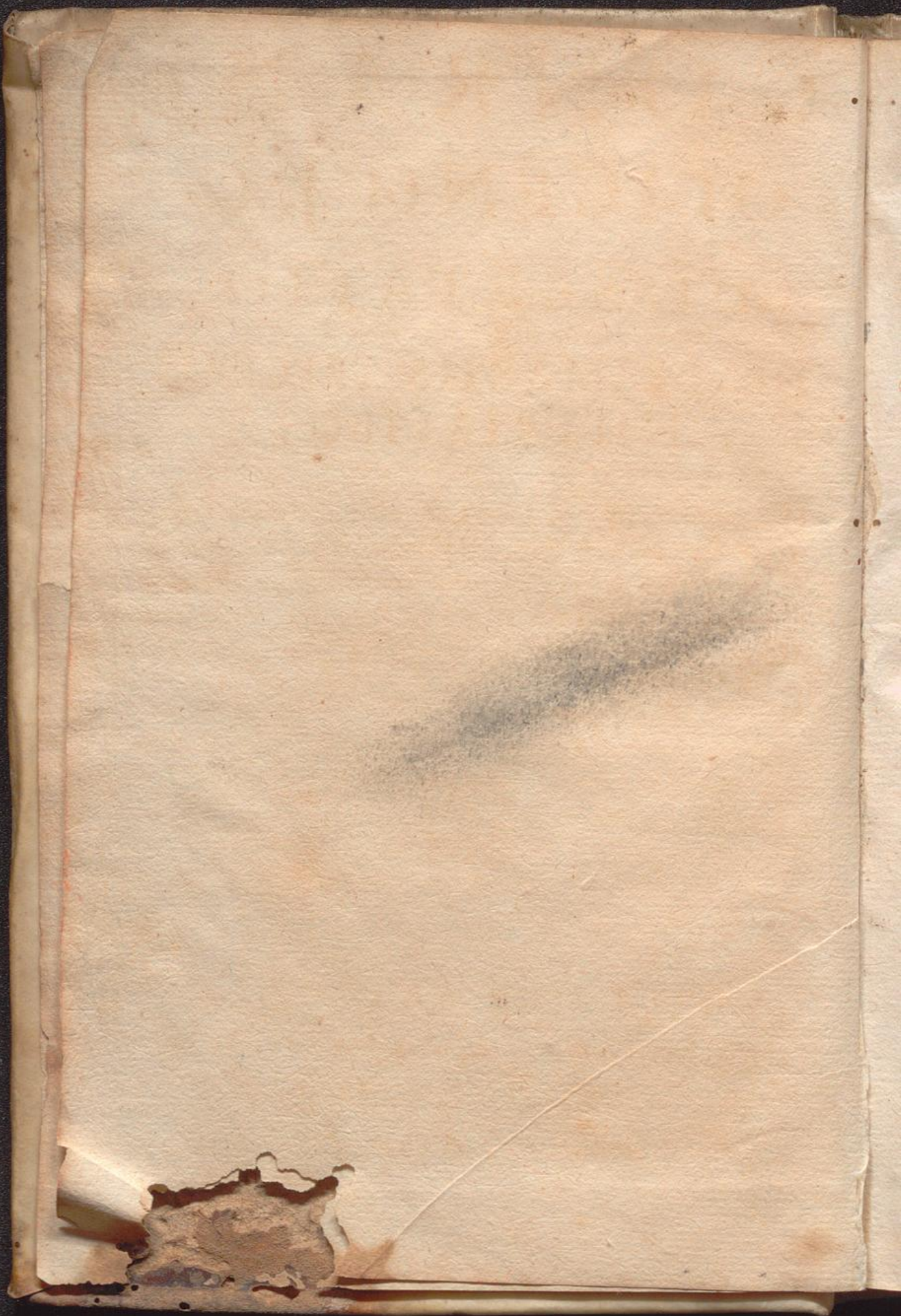
M.

1
17.

CONRADI
OLIGENII J. C.
DISSERTATIO
DE PRIMARIIS PRECIBUS
IMPERIALIBUS

Ubi argumentis ex Jure Canonico deductis, Concordatis inclytæ nationis Germanicæ, Pontificiis Diplomatum, & perpetua consuetudine ostenditur illas dirigi à Cæsarea Majestate non posse sine speciali indulto Summi Pontificis.

Societatis Iesu Paderbornæ

1707

FRIBURGI BRISGOIÆ
Per JOHANNEM STRASSERUM.

M. DCC. VII.

Auctoritate, & Privilegio.

TYPOGRAPHIA

ANNO DOMINI 1700

Um hoc tempore apud nostras
res & rei universitatis
nam magnus timor periculis

rit de precibus primis, et vocant
quas Augustinus Josephus P. Romano
rum Imperator sine digna gratia dis
texit, inconstituta hac de sede Apo-

lica, praeferunt motum vestimentum
decessionem, qui id non parum sine modo
summi Pontificis gratia conuenerunt
cumque pagis pro arbitrio suo
animo affectu de re ipsa vult, sicut vs

re passim loquuntur, alius iure, & ex
majorum consuetudine, alius perperam,

& contra scholasticos Canones, Pon-
tificum, & Imperatorum actiones id
factum contendens, peruenit tandem ad

manus meas Dissertatione, cuius auctor ac
tullianus rem universam a prima or
historiae, & iuridice perpendens, veterum

Imperatorum morem in Praeceptis di-
gentis, et gentes perit, Summorum

Pontificum Diplomata, idem concessit
reitas, hinc omnium sententia, et in m.

que pars exanimata, quidque homini
incerto, & nulli ex partibus adducto

TYPOGRAPHUS

CANDIDO LECTORI.

CUm hoc tempore apud nostrates, & per universam Germaniam magnus rumor percrebuerit de Precibus primariis, ut vocant, quas Augustissimus Josephus I. Romanorum Imperator suæ ditionis Capitulis direxit, inconsulta hac de re Sede Apostolica, præter morem vetustissimum prædecessorum, qui id nunquam sine indulto Summi Pontificis præstare consueverunt: cumque singuli pro arbitrato suo, & animi affectu de re ipsa varie, atque varie passim loquantur, alius jure, & ex majorum consuetudine, alius perperam, & contra Ecclesiasticos Canones, Pontificum, & Imperatorum pactiones id factum contendens; pervenit tandem ad manus meas Dissertatio, cujus auctor accuratissimus rem universam à prima origine historice, & juridice perpendens, veterum Imperatorum morem in Precibus dirigendis ob oculos ponit, Summorum Pontificum Diplomata iisdem concessa recitat, Jurisconsultorum sententias utriusque partis examinat; quidque homini sincero, & nulli ex partibus addicto,

I N D E X

C A P I T U M.

I. E cclésiasticorum est sua jura tueri,	pag. 1
II. E scriptionis occasio,	ibid.
III. <i>Primariae Preces Augustissimi Imperatoris sine indulto Apostolico,</i>	3
IV. <i>Multa inde educuntur,</i>	8
V. <i>Pœna & multa per Preces Imperiales Ordinariis & Capitulis inflicta,</i>	10
VI. <i>Conciliorum decreta circa libertatem electionum,</i>	11
VII. <i>Patrum & Pontificum statuta,</i>	12
VIII. <i>Preces minis mixta injuriæ Ecclesiasticæ liber- tati,</i>	13
IX. <i>Preces Imperiales continent expectativas, vel sal- tem mandata de providendo vacatura,</i>	14
X. <i>Expectativa & mandata de providendo vacatura reservabantur Summis Pontificibus,</i>	15
XI. <i>Germani expectativis, & mandatis de providendo vacatura adversi,</i>	16
XII. <i>Fridericus III. urget libertatem electionum,</i>	17
XIII. <i>Gratia quæ vacatura comprehenderent, à Ger- manis reprobatæ,</i>	18
XIV. <i>In Concilio Tridentino extincta,</i>	19
XV. <i>Indulta pro vacaturis sublata,</i>	21
XVI. <i>Preces Imperiales libertati Ecclesiasticæ opponun- tur,</i>	22
XVII. <i>Precum Imperialium Exequutores sine indulto Pontificio,</i>	23

XVIII.	Scriptores heterodoxi inania opponunt,	24
XIX.	Rudolphus I. indultum Apostolicum impetravit,	25
XX.	Consuetudo Rudolphi ex abusa,	ibid.
XXI.	Qualis consuetudo Rudolphi,	26
XXII.	Preces Caroli IV. expenduntur,	27
XXIII.	Præces Wenceslai Imperatoris,	30
XIV.	Abusus Principum in canonicis electionibus,	ibid.
XXV.	Principibus non suffragatur consuetudo sine privilegio Apostolico,	32
XXVI.	Origo abusus in Precibus primariis,	34
XXVII.	Conciliabuli Basileensis statuta irrita,	35
XXVIII.	Primaria Preces ab Eugenio IV. Friderico III. concessæ,	36
XXIX.	Concordia inter Summum Pontificem & Germanos,	37
XXX.	Concordata Precibus Imperialibus opposita,	ibid.
XXXI.	Adversariorum objectiones diluuntur,	39
XXXII.	Concordata semper à Summis Pontificibus observata,	41
XXXIII.	Concordata electiones canonicas tuentur,	43
XXXIV.	Concordata in gratiam Germanorum conscripta,	44
XXXV.	Fridericus III. agnoscit irritas Preces primarias sine indulto Pontificio,	45
XXXVI.	Omnes Friderici successores indultum primariarum Precum petierunt,	ibid.
XXXVII.	Indultum Nicolai V. Friderico III.	47
XXXVIII.	Nicolaus V. non derogavit Concordatis,	51
XXXIX.	Novum indultum Nicolai V. Friderico III.	52
XL.	Indultum Calixti III. Friderico III.	62
XLI.	Indulta Friderico supplicanti concessa, nulla consuetudine allegata,	67

- XLII. Maximilianus I. Preces primarias obtinet, 68
- XLIII. Indultum Innocentii VIII. Maximiliano I. 69
- XLIV. Carolus V. obtinuit indultum primariarum
Precum, 77
- XLV. Indultum Clementis VII. Carolo V. ibid.
- XLVI. Ferdinandus I. obtinet indultum primariarum
Precum, 82
- XLVII. Indultum Clementis VII. Ferdinando I. 83
- XLVIII. Indultum Pii IV. Maximiliano II. 89
- LIX. Indultum Gregorii XII. Rudolpho II. 95
- L. Indultum Pauli V. Matthia Imperatori, 102
- LI. Indultum Ferdinando II. à Paulo V. concessum, 108
- LII. Indultum Urbani VIII. Ferdinando III. 109
- LIV. Imperatores per ducentos annos agnoscunt neces-
sitatem indulti Apostolici, 115
- LV. Heterodoxorum responsa, 116
- LVI. Imperatores post Concordata usi non sunt prima-
riis Precibus sine indulto Pontificio, 121
- LVII. Heterodoxi scriptores confutati, 122
- LVIII. Primariae Preces donum Pontificium, 124
- LIX. Vis Precum ab auctoritate Pontificia pendere
semper existimata, 126
- LX. Jus primariarum Precum non pendet à bulla
aurea Henrici V. 128
- LXI. Errores Fritschii, 132
- LXII. Primariarum Precum origines fabulosa, 133
- LXIII. Catholicorum sententia discussa, 136
- LXIV. Articuli pacis Germania non probati ab In-
nocentio X. 143
- LXV. Resolutio sacrae Congregationis Concilii Tri-
dentini non bene intellecta, ibid.

- LXVI. *Argumenta contra asserentes non ab indulto Apostolico, sed à consuetudine, & jure Imperiali Preces pendere,* 149
- LXVII. *Cur Pontifices indulta post Concordata, & Tridentini Concilii decretum, concesserint,* 148
- LXVIII. *Rudolphus I. nullum perpetuum indultum obtinuit à Sede Apostolica,* 149
- LXIX. *Alia rationes pro indultis,* 154
- LXX. *Cur Leopoldus I. sine indulto Preces direxerit,* 157
- LXXI. *Alexander VII. negat indultum Leopoldo I. nisi missò Legato ad Sedem Apostolicam,* 160
- LXXII. *Leopoldus I. indultum minime neglexit, & Precibus parce usus est,* 165
- LXXIII. *Scriptores Catholici refutati, falso putantes Imperatorem posse Preces dirigere ante indultum Apostolicum,* 166
- LXXIV. *CLEMENS XI. contra Imperatoris Preces reclamant,* 170
- LXXV. *Litteræ CLEMENTIS XI. Capitulo Hildesheimensi contra Preces Imperatoris,* 171
- LXXVI. *Conclusio operis,* 176

I

PRIMARIÆ PRECES
IMPERIALES SINE SPECIA-
LI INDULTO APOSTOLICO
NULLÆ.

DISSERTATIO.

SANCTISSIMI Ecclesiæ Episcopi,
atque etiam simplices Clerici, qui-
bus cordi fuit rem Ecclesiasticam,
& Sacerdotalem libertatem sartam rectam
servare, factis aut scriptis sæculares Po-
testates, jura electionum canonicarum
occupantes, vel in designandis Sacerdo-
tibus & Clericis, sacrorum officii in-
servituros se immiscentes, avertere con-
sueverunt, ut ita & Catholici Principes
re melius perpensa resipiscerent, & Præ-
sules, universique Ecclesiastici ordines
edocti, Jura, quæ Christi sunt, lædi,
& Ecclesiæ libertatem divelli pro virili
sua impedire niterentur: neque solum
Imperialibus edictis & jussis, verum &
ceteris Principibus malo exemplo ad si-
milia & majora perpetranda excitatis sa-
cerdotale pectus opponerent, ac liberta-
tem suam & suarum Ecclesiarum pro vi-
ribus suis vindicarent.

Hinc ego qualiscumque à pluribus an-

A

I.
Ecclesiasti-
corum est sua
jura tueri.

II.
Scriptionis
ocasio.

2 *De primariis Precibus Imperialibus*
nis Clericali militiae adscriptus cum non
ita dudum ex Novellis, ut vocant, apud
Batavos typis impressis, intellexerim,
Augustissimum Imperatorem, nuper tan-
ta pietatis expectatione, à gloriosissimis
Majoribus suis in hereditatem acceptæ,
& heroica educatione contractæ, inau-
guratum, in id adduci potuisse, ut Epis-
copis, Capitulis, & Ordinariis Collato-
ribus quibuscumque per totam Germa-
niam constitutis scripto præciperet Digni-
tates Ecclesiasticas, Canonicatus, & Be-
neficia conferenda certis Personis ab eo
nominatis, (quæ Diplomata Imperialia,
Germani vocant *Primarias Preces*, si ta-
men *Preces* dicendæ sunt, quæ violentis
præceptis, minis, & pœnis miscentur),
à Sanctissimo Romanæ, & Universalis
Ecclesiæ Antistite CLEMENTE XI.
Ovium & Ecclesiarum ei creditarum ca-
nonicam & veterem libertatem minus
recte violatam deprecari, mihi in ani-
mo constitui, non licere arbitratus Au-
gustissimo Imperatori & Sedis Apostoli-
cæ Advocato sine Indulto Pontificio eas
Preces sibi attribuere: & ratus spectare
ad Inclyta Germaniæ Capitula suam &
Ecclesiæ Romanæ libertatem vindicare.
Quapropter non levem Ordini Ecclesia-
stico, cui nomen dedi, utilitatem me

Dissertatio.

allaturum putavi, si Clericis omnibus, & præcipue religiosissimis Germanis explicarem, quid hæc *Preces Imperiales* contineant; qua de re fuerint inventæ; qua ætate & occasione; quinam earum usus à multo tempore, & cui rationi, & potestati eæ nitantur; ut ita intelligant omnes, has *Preces* sine potestate Pontificia nullius omnino roboris, & momenti esse; immo eos, qui illis obsequuntur graviter falli, præsertim Summo Pontifice reclamante, easque adversari sacris Canonibus, Oecumenicis Conciliis, Concordatis, & Ecclesiasticæ libertati, utpotè quæ subsunt Decreto septimæ Synodi generalis, quod inferius exponam.

Ut certa pateat injuria, quæ fit Ecclesiasticis titulis, tenorem *Primariarum Precum* nuper Ordinariis Collatoribus directarum jam referam. Pervenerunt ad me exempla *Primarum Precum* directarum per Augustissimum Imperatorem inclyto Capitulo Hildesheimensi, quæ in hunc modum conceptæ fuerunt: *Josephus Divina favente clementia electus Romanorum Imperator semper Augustus &c. Honorabilibus Devotis nostris, & sacri Imperii fidelibus dilectis N. Decano seniori, & Capitulo Ecclesie Cathedralis Hildeshei-*

III.

*Primariæ
Preces Augustissimi Imperatoris sine
indulto Apostolico.*

4 De primariis Precibus Imperialibus
mensis gratiam nostram Casaream, & om-
ne bonum. Etsi Nos ad Romani Imperii
fastigium euectos, titulisque Augusti &
Regio diademate decoratos summa semper
ope niti decet, omnia sacri Romani Impe-
rii intemerata jura, & consuetudines lau-
dabiles conservare; par est tamen, ut hoc
diligentiori studio prestemus, si quando in-
tegritate vita, & morum probitate, aliis-
que virtutibus insignitos meritis beneficiis,
& dignis honoribus afficiendos arbitramur;
siquidem Imperatorum, Regumque subli-
mitas, & magnitudo, nullo expressius of-
ficio Dei Optimi Maximi similitudinem
referre potest, quam si pluribus benefece-
rit. Quare cum Nobis ad Prædecessorum
nostrorum imitationem ex inveterata con-
suetudine jus competat Preces primarias ad
omnes, & singulos Beneficiorum Ecclesia-
sticorum Collatores, & Collatrices, Capi-
tula, Conventus, & Collegia, ac Perso-
nas alias de illis quocumque modo dispo-
nendi jus habentes per universum Roma-
num Imperium constitutas porrigendi, dan-
di, concedendi, & decernendi pro Perso-
nis idoneis, & Nobis gratis ad consequen-
da Beneficia Ecclesiastica cum cura, &
sine cura tam Sacularia, quam Regula-
ria, etiam si Canoniciatus, & Præbende,
Dignitates, Personatus, Administratio-

Dissertatio. 5
nes, vel Officia fuerint in Collegiata, Ca-
thedrali, vel Metropolitana Ecclesia;
etiamsi ad ea consueverint qui per electio-
nem assumi ad Collatorum, Collatricum,
Capitulorum, Collegiorum, sive Conven-
tuum, ac personarum praedictarum colla-
tionem, provisionem, electionem, nomina-
tionem, presentationem, seu quamlibet
aliam ordinationem, conjunctim, vel di-
uisim spectantia (Canonicatu nihilominus,
& Praebenda cum Dignitate, Personatu,
Administratione, vel Officio, etiam ex
persona plurium successive vacantibus pro
uno computatis Beneficio) & hujusmo-
di etiam Praedecessorum nostrorum Pri-
marius Precibus reverenter haecenus pa-
ritum fuerit; Idcirco Romani Imperii Ju-
ra, & Consuetudines (ut tenemur) pro-
sequi, & Praedecessorum vestigiis inherere
volentes, primarias Preces nostras pro De-
voto Nobis Dilecto Ferdinando Raesfeldt
Canonico Ecclesiae Mindensis ad Vos por-
teximus, dedimus, concessimus, & de-
crevimus, ac per presentes porrigimus,
damus, concedimus, & decernimus, Vos
adhortantes, & pro conservatione Jurium,
& Consuetudinum Romani Imperii expresse
requirentes, ut Beneficium Ecclesiasticum
tam Regulare, quam Saeculare cum cu-
ra, vel sine cura, etiamsi Canonicatus,

6 De primariis Precibus Imperialibus
& Præbenda, Dignitas, Personatus, Ad-
ministratio, vel Officium fuerit; etiamsi
ad illud convenerint, qui per electionem
assumunt in Metropolitana, Cathedrali, vel
Collegiata Ecclesia, quod ad præsens sive
proxime quomodolibet simul, vel successive
in quocumque mense per obitum, decessum,
vel resignationem alicujus vacare contige-
rit, ad collationem, provisionem, ele-
ctionem, nominationem, presentationem,
ordinationem, sive quamlibet aliam dispo-
sitionem vestram pertinens, Canonicatu,
ut præfertur, & Præbenda, cum Digni-
tate, Personatu, Administratione, vel
Officio, etiamsi ex Persona plurium successi-
ve vacaverint pro uno computatis Benefi-
cio: quod præfatus Ferdinandus Raesfeldt
per se, vel Procuratorem suum infra men-
sem à die nota sibi vacationis duxerit ac-
ceptandum, eundem Ferdinandum Raes-
feldt, prout ad vos spectat ad illud eliga-
tis, nominetis, presentetis, & ei illud
conferatis, & assignetis, atque etiam de
eo provideatis, ponendo eum in pacifica,
& quieta possessione: stallum in choro, &
locum in Capitulo ei assignando cum pleni-
tudine Juris Canonici, & fructuum per-
ceptione, qualibet contradictione cessante.
Quovero hæc Præces nostra Primarie cer-
tiores consequantur effectum nominamus,

& deputamus tenore presentium Reveren-
 dissimum Lotharium Franciscum Archiepis-
 copum Moguntinum per Germaniam Ar-
 chi-Cancellarium Episcopum Bambergensem
 Principem Electorem & Nepotem nostrum
 charissimum; necnon Venerabilem Fran-
 ciscum Arnoldum electum in Episcopum
 Paderbornensem devotum itidem Nobis
 dilectum, & quemlibet eorum insolidum,
 qui presentibus nostris literis requisitus fue-
 rit, harum primarum Precum Executo-
 res, eisdem simul, & seorsim per presen-
 tes expresse committentes, & mandantes,
 ut si forte in contemptum, & prejudicium
 Jurium, & Consuetudinum Romani Impe-
 rii ad parendum hujusmodi primariis Pre-
 cibus nostris contumaces fueritis, tanquam
 Executores à Nobis deputati, sub poena
 gravis indignationis nostra vos realiter, &
 cum effectu ad parendum juxta Constitutio-
 nes Imperii moneat, & compellat. Contu-
 macia verò vestra, aut contemptu (quod
 absit) per mensem continuum à die requi-
 sitionis numerandum, durante, vos om-
 nibus, & singulis privilegiis, gratiis,
 libertatibus, & donationibus à Romano-
 rum Imperatoribus, & Regibus, ac à No-
 bis, & aliis Prædecessoribus nostris Vobis
 concessis eo ipso privatos, & nostra tuitio-
 ne exutos declaret, qua, & quas ex nunc

§ De primariis Precibus Imperialibus prout à die contumacia vestra tenore presentium revocamus, & cassamus, & irrita esse volumus, & vos aliter contumaces à Beneficiis Majestatis nostrae reddimus alienos, prout etiam ex nunc, prout ex tunc privamus, & à protectione nostra excludimus harum testimonio literarum manu nostra subscriptarum, & Sigilli nostri Cæsarei appensione munitarum. Data in Civitate nostra Vienna die 19. Junii Anno Domini 1705. Regnorum nostrorum Romani 16., Hungarici 18., Bohemici verò primo. Josephus, &c.

IV. Ex hoc Cæsareo diplomate multa educuntur: Primo intentio, quæ est providendi de Ecclesiasticis Beneficiis personis Imperatori gratis: Secundo ratio, cui Preces nituntur, scilicet consuetudo inveterata descendens ab exemplo Prædecessorum: Tertio præcepta facta Ordinariis Collatoribus, & Electoribus eligendi Personam in Precibus designatam, eique conferendi Beneficium, & nedum Beneficium vacans, sed & primo vacaturum; & quod plus est, inter vacatura illud, quod Precista elegerit; & non solum Beneficium collativum, verum & electivum, scilicet quod consuevit conferri per electionem canonicam; Beneficia quoque vacatura in quocumque mense, ibi; Quomodolibet simul, vel successivè in quocum-

Multa in-
de educuntur.

que mense per obitum, decessum, vel resignationem alicujus vacare contigerit, ad collationem, provisionem, electionem, nominationem, presentationem, ordinationem, seu quamlibet aliam dispositionem vestram pertinens: quæ verba involvunt contradictoria, quippe si vigore Concordatorum Germaniæ, quæ ea Inclyta Natio iniit cum Summo Pontifice Nicolao V. Capitulis, & Ordinariis Collatoribus assignati sunt ex indulgentia S. Sedis Apostolicæ menses infra scripti; scilicet *Februarius, Aprilis, Junius, Augustus, October*, atque *December*, in quibus tantummodò permissum est iisdem eligere, vel conferre *Canonicatus, & Beneficia vacantia*; reliquos verò menses sibi Sedes Apostolica reservavit, cum inhibitione facta Capitulis, ne possent eligere, vel conferre: immò si in iisdem Concordatis Summus Pontifex sibi soli reservavit omnia Beneficia, quorum elenchus legitur in Extravag. *Ad Regimen de Præbend.*, quemadmodum colligitur ex præfatis Concordatis; non est sane cur in Precibus dicantur omnia Beneficia, & in quocumque mense vacantia ad electionem, & collationem Capitulorum, & Ordinariorum pertinentia, Precibus iisdem esse obnoxia: enim vero si plura non

VI
 in alium
 te cedentem

10 *De primariis Precibus Imperialibus*
pertinent ad collationem, & electionem
Capitulorum; sed reservata sunt in Con-
cordatis Sedi Apostolicæ, inhibitumque
est Capitulis ea conferre; quo pacto
fieri potest, ut Preces ita efficaces sint,
ut Capitula privare possint Pontificem
jure in Concordatis eidem adscripto,
valeantque Imperatores tribuere Capitu-
lis jus eligendi, & conferendi iis mensi-
bus, & ea Beneficia, quorum collatio-
nem, & electionem ipsa neutiquam ha-
bent? Id sanè imperceptibile est, nisi di-
camus hanc potestatem ex Precibus Im-
perialibus, & sic à Laica manu prove-
nire: quod nefas est Catholicum virum
asserere.

IV
V.
Pœnæ & multæ per
Preces Impe-
riales Ordina-
riis & Ca-
pitulis inflig-
tæ.

Intelligitur itidem ex formula Imperia-
lium Precum, quam recitavimus, statu-
tos esse pro executione earundem duos
Celsissimos Ecclesiasticos Præsules, ut ii
pœnis, & multis in formula jam dicta
comminatis cogere possint Imperiali po-
testate Capitula, & Ordinarios, qui ab
Ecclesiastico zelo ducti in hoc parere
mandatis & præceptis laicalibus renuis-
sent. Non est profecto cur mirari subeat,
in re tanti momenti Successorem in Ca-
thedra Divi Petri, optimum & meritissi-
mum Romanæ Ecclesiæ Pastorem, bea-
tissimorum Præsulum, qui septimæ Sy-

nodo adfuerunt imitatore, CLEMEN-
TEM XI. Papam, pensatis injuriis ex his
Precibus Ecclesiæ Dei resultantibus, for-
titer (ut audivimus) adversus eas pugna-
re; tanta nanque sunt absurda, tot præ-
judicia, & offensæ, quæ cœtui Ecclesia-
stico ex prædictis irrogantur, ut planum
sit, integerrimum Pontificem justo zelo
corruptum haud potuisse sine animæ pro-
priae periculo hæc dissimulare.

Quanti hæc res habenda sit, facile in-
telligitur ex factorum Canonum Statutis,
& Conciliorum Decretis. Patet enim
eruditis anno Christi septingentesimo octo-
gesimo trecentos & quinquaginta Episco-
pos Nicææ congregatos, (inter quos Pla-
to sanctissimus, Theophanes doctissimus,
S. Euthymius Sardicensis Episcopus, ali-
que clarissimi Confessores & Antistites)
ita statuisse: *Omnia Electio à Principibus
facta Episcopi aut Presbyteri aut Diaconi,
irrita maneat secundum regulam, quæ di-
cit: Si quis Episcopus Secularibus Potesta-
tibus usus Ecclesiam per ipsos obtineat, de-
ponatur; & segregentur omnes, qui illi
communicant: cum enim in Synodo IV.
Oecumenica de Episcopis, qui uteban-
tur Principum jussis, id constitutum fuis-
set, voluerunt Patres septimæ Synodi pa-
riter Oecumenicæ id ipsum intelligi de*

VI.

Concilio-
rum Decreta
circa liberta-
tem electio-
num.

12 De primariis Precibus Imperialibus
Presbyteris, aut Diaconibus, ut ita om-
nes electiones canonicæ immunes in po-
sterum essent à jussu, mandato, vel Pre-
ce Sæcularium Potestatum. Edixerunt
etiam Synodi Patres sic electos deponen-
dos; & segregandos à communione Fi-
delium eos, qui illis communicarent.
Hunc Canonem refert Cæsar Baronius
Annal. tom. 9. ad annum Christi 587. n.
48., quem pientissimus Cardinalis planè
dignum putat, qui Regum omnium Au-
læ foribus inscribatur. Eum quoque li-
bro Decretorum inseruit Gratianus, Ca-
non. *Omnia Electio* distinct. 63.

VII. Id ipsum statuerant Præsules, qui inter-
Patrum & fuerunt Concilio Martini Papæ in hunc
Pontificum modum: *His omnibus auctoritatibus laici*
Statuta. *excluduntur ab electione Sacerdotum.* S.
Gregorius Nazianzenus Imperatoribus
Constantinopolitanis scribens quoque ait:
Suscipitis ne libertatem verbi? libenter ac-
cipitis quod lex Christi Sacerdotali vos sub-
jicit potestati? Dedit enim & nobis pote-
statem, dedit & Principatum multo perfe-
ctiorem Principatibus vestris. Aut nun-
quid justum vobis videtur, si à terrenis ca-
lestia superentur, & si Divinis preferan-
*tur humana, ut in Can. *Suscipitis*, dist.*
10. Hinc Nicolaus Papa IV. anno MCC
LXXXIX. censuris quoque perculisse narra-

tur Portugallia Regem, quod is Episcopis Preces dirigeret minis mixtas, ut eos impelleret ad conferendum Beneficia Ecclesiastica personis sibi benevolis: unde Rex solemnī pactione spondisse dicitur, *se in suis Precibus non adjecturum quod nullus alius eligatur, nisi is pro quo direxerit Preces suas*, teste Odonico Raynaldo in Annal. Eccles. anno 1289. n. 30., & Hugo Episcopus Linconiensis Precibus Regis Angliæ sic respondisse fertur: *Non Aulicis, sed potius Ecclesiasticis Personis Ecclesiastica sunt conferenda Beneficia. Habet Dominus Rex unde tribuat mercedem seruientibus sibi, nec debet summo Regi famulantes privare proventibus suis, ut inde servis suis provideri possat a nobis*, testimonio Card. Baronii ad annum Christi 1186. n. 18.

Hæc statuta & facta sunt à Conciliis Oecumenicis, & à Sanctissimis Ecclesiæ Præsulibus; unde si Ecclesia universa, & Apostolica Sedes has Preces Imperatorum, & Principum tanquam injurias Ecclesiasticæ libertati damnavit, & sic promotos ad Dignitates, & Beneficia Ecclesiastica deponendos esse, & segregandos qui eis communicarent, edixit; nullum est dubium, Ordinarios, & Capitula Inclytæ Nationis Germanicæ sine

IV
 P
 P
 R

VIII.

Preces minis mixtæ injuriæ Ecclesiasticæ libertati.

14 *De primariis Precibus Imperialibus*
timore pœnarum jam dictarum, & ma-
ximo conscientiaë discrimine, minime
posse Imperiales Preces pœnis, & præ-
ceptis mixtas, aut jussum Imperatoris
sine Indulto Apostolico exequi, dicente
Calixto Papa omnibus Episcopis sic:
Nulli dubium est, quod Apostolica Eccle-
sia mater sit omnium Ecclesiarum, à cujus
regulis nullatenus vos conveni deviare,
& S. Gregorio Papa: Præceptis Aposto-
licis non resistatur, sed per obedientiam,
quæ à S. Romana Ecclesia, & Apostolica
auctoritate jussa sunt salutifere impleantur,
si ejusdem Sanctæ Dei Ecclesiæ (quæ est
caput vestrum) communionem habere desi-
deratis, & infra: Si quis Apostolica Se-
dis præcepta non observaverit, percepti
honoris esse hostis non dubitetur, ut legitur
in Canone Non decet, & in Canone
Præceptis Apostolicis distinct. 12.

III V
IX. His additur, prædictas Imperiales Pre-
ces continere, si non expectativas, pro-
cul dubio mandata de providendo vaca-
tura: hæc enim sunt earum verba: *Be-*
neficium, &c. quod ad præsens, sive pro-
ximè quomodolibet simul, vel successivè in
quocunque mense per obitum, decessum,
vel resignationem alicujus vacare contige-
rit; quamvis enim quæstio sit inter Ca-
nonistas, an hæc Preces expectativas con-

Preces Im-
periales con-
tinent Expe-
ctativas, vel
saltem man-
data de pro-
videndo va-
catura.

vineant, & sint qui autument, hujusmodi Preces tanquam generales, & incertas sine designatione Personæ, per cuius obitum Beneficium vacaturum est, non involvere expectativas; alii vero dicant oppositum, cum revera inducere possint votum captandæ mortis personæ certæ, id est pinguiorem habentis Præbendam, dum relinquitur optio Precistæ eligendi ex primo vacaturis Præbendam sibi magis utilem, & placitam: at tamen hac omissa quæstione, planum est hæc Preces continere mandata, & jussum de providendo vacatura: quod est luce meridiana clarius; nam sive Alexandri III. sive Innocentii III. Summorum Pontificum ætate irrepsit usus apud Romanam Curiam Expectativas, mandata de providendo vacatura, & reservationes mentales concedendi; palam est usque ad annum 1150. nequidem nomen harum gratiarum in Cancellaria Apostolica fuisse auditum, ut scribunt Jo: Andreas in cap. *de duobus* de rescrip. in 6., Azor. Instit. moral. lib. 6. par. 2. cap. 32. §. *Porro* tom. 2. pag. mihi 480., Lother. de Benefic. lib. 1. in apparat. num.

14.

Veruntamen hæc gratias, in quibus dabatur jus, vel certa spes ad Beneficia

X.
Expectativæ
& mandata

16 *De primariis Precibus Imperialibus*

de providen-
do vacatura
reservabantur
Summis Pon-
tificibus.

vacatura, tanquam irregulares & contra sacros Canones Romani Pontifices tantummodo sibi reservarunt, cæterisque omnibus inhibuerunt mandata de providendo vacatura, vel promissiones, in quibus expresse, vel tacite involveretur provisio Beneficii primo vacaturi, uti cautum legitur in Concilio Lateranensi, celebrato sub Alexandro III. c. 8., cujus Canon. refertur in cap. *Nulla Ecclesiastica* il 2. de Concess. Præbend., & rescripsit Innocentius III. in cap. *proposuit* eodem tit., ubi in specie agebatur de mandato de providendo Beneficium primo vacaturum, & sic incertum, & personæ incertæ: idque notant Canonistæ communiter in d. cap. *Nulla*, & præ cæteris Joann. Andreas n. 13., Henricus Boich. col. 2. in fin. vers. *aut nunquid possint*, Fagnan. à n. 4. ad 9., ubi nil differre asserit mandatum de providendo in genere, sive in specie, sive certum, sive incertum, dummodo contineat vacatura.

XI.

Germani
expectativis,
& mandatis
de providen-
do vacatura
adversi.

Contra has irregulares Gratias obstrepere Germani in Concilio Constantiensi; quippe Sigismundus Imperator & communes Germaniæ, & Romani Imperii ordines ablegatos miserunt cum speciali mandato ab iis Patribus impetran-

di

di conciliare decretum, quo Expectativa, & mandata de providendo vacatura, quin hujusmodi gratiarum nomina dele- rentur, uti videre est apud Melchiorum Goldastum to. 1. Constit. Imperial. pag. 392. cap. 3. & cap. 6. At quoniam Constantiense Concilium super iis nequic- quam providerat, vix Basileensi Synodo indicta, Albertus II. Imperator, Electo- res itidem omnes in comitiis Mogun- tiæ celebratis, teste eodem Goldasto to- mo eodem pag. 401. 403. cap. 4. 11. 12. & 34. hæc Preces ab Imperii Legatis porrigendas Concilii Patribus statuerunt, & jurejurando pacta in conventu stabili- ta servare promiserunt. Hæc enim le- guntur in capite 4. *Ecclesia Pastore de- stituta, si penes quos est eligendi potestas, die & loco definito conveniunt: Princi- pibus fas non esto pro quopiam commendan- do molestis Precibus, aut violenta commi- natione premere, aut cogere Electores, & cap. 11. Expectativis præterea gratis, unde plurima oriri mala constat, locum esse non finito, & cap. 12. Beneficia vivo eorum Rectore nemini reservato.*

Defuncto Alberto Fridericus III. ad imperium assumptus, anno MCCCCXL. de consensu Electorum omnium Imperii, totiusque inclytæ nationis Germaniæ Le-

XII.
Fridericus
III. urget li-
bertatem ele-
ctionum.

18 *De primariis Precibus Imperialibus*
gatos suos ad idem Basileense Concilium
missos jussit urgere pro libertate Electio-
num, & pro suppressione omnium gra-
tiarum expectatarum, ac reservationum
de Beneficiis vacaturis, rationibus etiam
additis, ut palam fieret quot ex hujus-
modi gratiis mala, & scandala orirentur,
uti videre est apud eundem Goldastum
tomo 1. pag. 404. cap. 5. 6. & 7., &
to. 2. pag. 124. & 125. Patres Concilii
Basileensis, quod postea in Conciliabu-
lum degeneravit, translato jam Concilio
ad Civitatem Ferrariae ab Eugenio Papa
IV. Expectativas, provisiones de vacatu-
ris, & mandata de providendo vacatura
in §. *Volens* damnarunt, irritasque etiam
fecerunt similes gratias à Sede Apostoli-
ca concessas: quod ab iis factum in gra-
tiam Imperatoris, & Germanorum pa-
tuit ex jam dictis.

VIX
XIII.
Gratiae, quae habuit hujuscemodi gratias, adeoque
vacatura com- fortiter pugnavit pro libertate Electio-
prehende- num, Precesque Principum, atque vio-
rent à Ger- lentas comminationes eorum, quibus
manis repro- tolleretur exoptata libertas, detestata est
batae. solempni pacto juramento firmato ab Im-
peratore, ab Electoribus, universisque
Germaniae sacris Ordinibus, & obtinuit
à Concilio Basileensi has concessionem ir-

Dissertatio. 19
ritas fieri; quis unquam arbitrabitur licitum esse Augustissimis Imperatoribus mandata de providendo ad vacatura Beneficia sibi usurpare, immo & jussu super his dare, Electoresque compellere minis & pœnis, non dicam Precibus, ad conferendum Beneficium primo vacaturum, & quod Precista elegerit? Hoc quidem pacto fieret, ut Germani id, quod Præsulibus omnibus, & Summis Romanæ Ecclesiæ Antistitibus permisum haud esse proclamarunt, licuisse, & licere putarent laicis Imperatoribus, & Principibus, quorum commendationes, vel molestas Preces in electionibus damnaverunt: quod procul dubio paradoxorum habet imaginem.

Cum vero decretis Conciliabuli Basileensis, postquam illud damnaverat Eugenius Papa IV., Romana Curia, & Orbis Catholicus non pareret, factum est, Aبلغatos Cæsareos, & Caroli Francorum Regis ad Concilium Tridentinum missos, iterum atque iterum contra harum gratiarum usum exclamasse, sic instantes; *Mandata de providendo, Expectativa, fiduciaria resignationes, Commenda revocentur, & tanquam sacris decretis contrarie ab Ecclesia omnino arceantur;* quod narrat idem Goldastus tom. III.

XIV:

In Concilio Tridentino extinctæ;

III

20 *De primariis Precibus Imperialibus*
Constitut. Imperial. pag. 570., & 571.
in principio num. 20., & 21. Hinc Pa-
tres Concilii, quibus cordi erat hos po-
pulorum clamores sedare, in sequelam
Precum prædictarum ab Ablegatis Cæ-
sareis, & Regis Galliæ porrectarum, ita
sess. 24. cap. 19. statuerunt: *Decernit san-
cta Synodus mandata de providendo, &
gratias, que Expectativæ dicuntur, nemini
amplius, etiam Collegiis, Universitatibus,
Senatibus, & aliis singularibus Personis,
etiam sub nomine Indulti, aut ad certam
summam, vel alio quovis colore conce-
di, nec hætenus concessis cuique uti licere:
sed nec reservationes mentales, nec alia
quæcumque Gratia ad vacatura alicui etiam
ex sanctæ Romane Ecclesiæ Cardinalibus
concedantur, hætenus concessæ abrogatæ
esse censeantur.* Hæc Tridentini Patres,
qui damnarunt Expectativas, mandata
etiam de providendo vacatura, & sic
prima Beneficia quæ vacassent, reserva-
tiones mentales, quibus Pontifices sole-
bant reservare Beneficia in genere vaca-
tura, & sic primo vel secundo vacatu-
ra, ut Personis gratis providerent, nulla
expressa certa Persona, ut refert Gonzal.
ad reg. 8. Cancellariæ §. 1. proem. n. 76.
& sequentibus; & de his non contenti
damnarunt omnes, & quascumque alias

gratias, in quibus quomodolibet de vacaturis disponeretur, ut prosequitur Gonzalez loco jam adducto n. 80.

Quare si instantibus Germanis, Gallisque, omnes gratiæ, & concessiones Beneficiorum vacaturorum in genere, vel in specie, facta vel non facta designatione certæ Personæ, per cujus obitum Beneficium vacare contigisset, à Tridentina Synodo irritæ factæ sunt, inhibitumque Indulta concedere, & concessa abrogata, itaut quanquam Romani Præsules, quorum potestas conciliarem excedit, si vellent hæc gratias concedere, possent; nihilominus ii post Concilium rarissime super his indulgere consueverint in obsequium tantorum Patrum, testimonio Gonzalez loco jam relato num. 70. & sequent., Loth. lib. 2. de Benefic. quæst. 25. num. 4. & 5., nemo sane affirmabit permissum idem esse laicis Principibus, quod tam solemniter in Oecumenica Synodo sibi inhibuerunt Summi Romanæ Ecclesiæ Præsules, nedum Germanis Imperatoribus, quorum vox hæc semper fuit, ut talia ab Ecclesia arcerentur, utpote sacris Canonibus adversa; nisi dicendum sit, Synodicas constitutiones, quæ juxta Germanorum omnium opinionem hujuscemodi concessiones

XV.

Indulta super
vacaturis sub-
lata.

22 *De primariis Precibus Imperialibus*
damnabant, hæc, quæ omnibus Ecclesiæ
universalis Ordinariis, Pontificibus etiam
Romanis negabantur, laicis Principibus
indulisse: quod nemo cordatus vir pro
vero arbitrabitur.

XVI. Crescit injuria libertatis Ecclesiæ, si
Preces Imperiales libertati Ecclesiæ
opponuntur. X
Precibus Imperialibus
Executores sine Indulto
Pontificis

recte intelligatur pondus Exequutorum,
quos Augustissimus Imperator constituit
ad Preces suas exequendas; sunt quippe
ii duo Celsissimi Germaniæ Præsules,
& Deputati ad compescendum pœnis,
& multis laicalibus Ordinarios, & Capi-
tula inclytæ nationis Germaniæ, quæ
Precibus Imperialibus, imò dicam præ-
ceptis, & jussis parere distulerint: hæc
in Ecclesia Dei soli Romani Pontifices fa-
cere consueverunt, neque ulli laico Prin-
cipi sine concessione Apostolica permessa
unquam fuerunt; vetustus nanque stylus
is fuit, ut cum Summi Pontifices man-
data de providendo vacatura dedissent,
primum Ordinariis Collatoribus scribe-
rent literas monitorias rogantes Episco-
pos, dein præceptorias, & demum si
cunctabantur Ordinarii, & monita ægrè
ferebant, executorias: quo stylo subla-
to mos fuit, Romanos Præsules solas
exequatorias literas expedire, quibus in-
certos destinabant Exequutores, qui vel
ipso Ordinarios ad dandum Beneficium

adigerent, vel ipsi conferrent, erantque
 ii Executores ad compellendum, & ad
 providendum, uti statuitur in cap. *Ab-*
barem de rescript., & in cap. *Proposuit*
 de concess. Præbend., & notat. glos.
 magistralis in cap. *Si Capitulo* de concess.
 Præbend. in 6., Panormitanus in cap.
Ex insinuatione de rescript., Azor. Instit.
 moral. tom. 2. lib. 6. cap. 32. litt. B. &
 C. pag. mihi 480.

Quamobrem vix percipi potest, quo
 pacto sine Indulto Pontificio adduci po-
 tuerit religiosissimus Imperator, ut Eccle-
 siasticos Exequutores constitueret ad com-
 pellendum Ordinarios Collatores & Ele-
 ctiores Germaniæ pœnis laicalibus, qua-
 tenus ii Preces ejus minis mixtas exequi
 distulissent, ut ita ipsi Catholici Antistites
 Exequutores dati, libertatem Electionum,
 & Collationum Canoniarum everterent,
 & multarentur ii, qui statim renuerent
 parere mandatis laici Principis nullo pri-
 vilegio Papali munitis, libertatemque Ec-
 clesiarum suarum vindicarent: quo sanè
 pacto apud Deum, & Catholicos omnes
 præmio & laude digni sunt; & pœnas Ca-
 nonicas timere deberent, si terrore lai-
 calium pœnarum contra Decretum sacro-
 sanctæ universalis septimæ Synodi ad Ec-
 clesiasticas Dignitates, & Beneficia pro-

XVII.
 Precum
 Imperialium
 Exequutores
 sine Indulto
 Pontificio.

24 De primariis Precibus Imperialibus
moverent personas à laicis Potestatibus
electas, uti superius dictum est.

XVIII.
Scriptores
heterodoxi
inania oppo-
nunt.

Adversus prædicta plures nugas oppo-
nunt A catholicis scriptores, quorum ta-
men præcipuum argumentum educitur
ab inveterata consuetudine Imperatorum,
cui singulariter diplomata Precum, quas
Augustissimus Imperator nuper direxit,
hærent. Hunc usum aiunt antiquissimum,
referuntque ad ætatem gloriosissimi Ru-
dolphi I. Imperatoris, quem comperi-
mus vixisse anno 1273. Fatentur & ipsi
Germani scriptores, ante id tempus nul-
lum reperiri diploma harum primariarum
Precum, sed in illo Rudolphi expressam
esse antiquam consuetudinem Prædeces-
sorum Preces dirigendi: en formula Pre-
cum Rudolphi apud Goldastum Consti-
tut. Imperialium tom. 3. pag. 406.: Ru-
dolphus, &c. Cum ex antiqua, & appra-
bata à Divis Imperatoribus & Regibus ad
nos producta consuetudine, qualibet Eccle-
sia in nostro Romano Imperio constituta, ad
quam Beneficiorum Ecclesiasticorum perti-
net collatio, super unius collatione Beneficii
Precum nostrarum primarias admittere te-
neatur; devotionem tuam rogamus, quate-
nus huic Clerico de Ecclesiastico Beneficio,
quod ad tuam collationem attinet, ob reve-
rentiam sacri Imperii studeas liberaliter

XX
obtinere
et inqlobur
junior

Dissertatio. 25
providere. Datum anno Regni nostri primo.

Prætermittimus, quod quamquam Rudolphus I. consuetudini hæreat, non desint, qui testentur, eum Imperatorem à Gregorio X. Romano Pontifice Indultum Apostolicum super iis impetrasse: hujus namque rei meminit Speculator, qui vixit ætate Rudolphi, & in titulo de Præbend. in 6. hæc habet: *Item nota, quod Imperator habet privilegium, quod ego vidi bullatum, quod in qualibet Ecclesia Alemannia possit facere unum recipi.* Hoc privilegium Sedis Apostolicæ primariarum Precum fuisse notat Joannes Andreas Speculatoris scholiastes loco jam relato litt. C. & in cap. *Is cui* 19. num. 1. de Præbend. in 6., & pluribus relatis Hermannus Hermes in fasciculo Juris publici cap. 11. de regal. Imper. num. 8.

Præterea itidem hanc consuetudinem in Precibus Rudolphi assertam provenisse potius ex abusu prædecessorum Imperatorum, qui canonicas electiones Prælatorum everterant, seseque arbitros fecerant investiturarum Ecclesiasticarum, & titulorum Episcopaliū, atque Abbatialiū: quem abulum abjuravit Hermannus Rex Romanorum, & Henricus V. teste Goldasto tom. 1. pag. 242. & pag.

XIX.
Rudolphus
I. Indultum
Apostolicum
impetravit.

XX.
Consuetudo
Rudolphi ex
abusu.

258. Fridericus itidem II., prævia constitutione in ipso conventu Electorum publicata his verbis : *Illum igitur volentes abolere ab usum, quem quidam prædecessorum nostrorum exercuisse dignoscuntur in electionibus Prælatorum, concedimus, & sancimus, ut electiones liberè, & canonicè fiant.* Et infra : *Omnia nos spiritualia vobis, & aliis Ecclesiarum Prælati relinquimus liberè disponenda, ut quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo recta distributione reddantur, quemadmodum referunt Raynaldus ad annum Christi 1213. Goldast. tom. I. pag. 289. & pag. 290. Quamobrem ea, quæ tentata & facta sunt ab Imperatoribus ante Rudolphum, quæque provisionem Beneficiorum Ecclesiasticorum respiciebant, jure summo referri possunt ad tempora insignis abusus, quibus Germaniæ universæ Ecclesiæ in magno constitutæ erant discrimine, ut ipsimet Scriptores Germani infra referendi asserunt.*

XXI.

Qualis consuetudo Rudolphi.

XXX

ex VI illo

centum

Verum hac etiam consuetudine admissa, sicuti ea probatur ex diplomate relato Rudolphi, ex eo itidem quæ, & qualis esset hujuscemodi consuetudo intelligitur, ea namque non potuit esse dissimilis Precibus ipsis Rudolphi, ex quibus desumitur. Cum itaque in illis neque præcipia-

tur Ordinariis Collatoribus quicquam, neque pœna contrafacientibus imponatur, & futuræ vacationes nequaquam comprehensæ sint, & rogentur Ordinarii Collatores Ecclesiarum, quæ in territorio Imperiali sitæ erant, pro uno Beneficio ad suam collationem pertinente; jam patet quam difformis sit consuetudo asserta in dicto diplomate à Precibus nuper porrectis per Augustissimum Imperatorem, in quibus non rogantur, sed compelluntur Ordinarii sub insigni pœna; deputantur Exequutores ad compellendum; datur mandatum de providendo Beneficia vacatura; comprehenduntur dignitates, & Beneficia electiva, & regularia, & quidem vacantia in quocumque mense, & sic in mensibus Summo Pontifici reservatis in Concordatis Germaniæ, ac si ipsi Summi universalis Ecclesiæ Pontifices Imperialibus mandatis sub pœnis ibidem comminatis omnino parere deberent; & Episcopi exequutores in dictis Precibus designati, ipsos Pontifices Romanos, quibus in subsunt, compellere possent: quo nil magis absurdum excogitari potest.

Sed fortasse aliquis dicet, Carolum IV. Imperatorem, inauguratum anno 1345. primarias Preces direxisse eadem asserta antiqua consuetudine cum mandato com-

XXI.
 no. 2149
 21 obitum
 21
 21
 XXII.
 Preces Ca-
 roli IV. ex-
 penduntur.

28 De primariis Precibus Imperialibus
plectente vacatura, & cum jussu, ut re-
fert idem Goldast. tom. 1. pag. 343.
Verum formula Precum, quam ibidem
exhibet Goldastus, dissimilis prorsus est ab
illa Rudolphi: hæc enim, omissis re-
dundantibus, hæc est: *Cum itaque nobis
tam de jure, quam antiqua, & approba-
ta consuetudine hæctenus observata compe-
tat, quod ex coronationis nostræ solemnibus
in quolibet Monasterio in Imperio constitu-
to unam tantum personam virtute prima-
riarum Precum nostrarum ad Beneficium
Ecclesiasticum facere possimus promoveri.
Hinc est, quod pro Petro Conradi vobis
primarias dirigimus Preces nostras, devo-
tionem vestram hortamur, & per regalia
sceptra mandantes, quatenus præfato Petro
de Beneficio Ecclesiastico, quod vacat ad
presens, vel quod primum vacaverit, ad
vestram collationem spectans, auctoritate
primarum Precum nostrarum providere
debeat, quavis contradictione cessante;
jus nostrum, & dictam consuetudinem in
præmissis nobis taliter servaturi, prout ju-
ra & liberalitates vobis, & dicto vestro
Monasterio à prædecessoribus nostris datas
nos delectat non minuere, sed augere. Hæc
Preces datæ sunt anno VIII. Imperii Ca-
roli IV., quare non erant illæ, quæ sta-
tim ac Imperator inauguratus est expedi-*

tæ fuerant. Itidem consuetudo in illis asserta coarctata reperitur ad Monasteria in Imperio consistentia tantummodo, quo fit, ex dictis Precibus probari non posse morem omnibus Ecclesiis Germaniæ, præterquam Monasteriis, Preces dirigendi; & quod magis urget, dictæ Preces non hærent nudæ consuetudini, uti illæ Rudolphi; sed earum scriptor videns fortasse consuetudinem Precibus non consentire, adhæsit dispositioni juris, ibi: *Nobis tam de jure, quam antiqua consuetudine.* Quemadmodum igitur liquido constat tam ex Precibus Rudolphi, quam ex Conciliorum sanctionibus, & communi sententia Canonistarum, Principibus laicis æquè ac Imperiali dignitate fulgentibus, nullum jus competere conferendi beneficia Ecclesiastica, aut compellendi Episcopos, & Capitula ad ea conferenda personis à se nominatis, & multo minùs Episcopis Preces cum præcepto dirigendi; ita non leviter suspicandum est, quod Carolus Imperator de facto dictas Preces direxerit nulli nixus consuetudini, nisi illi, quæ de facto irrepsit, & educitur ex diplomate Rudolphi, quem diximus nudas Preces sine præcepto direxisse; & tamen Caroli IV. Preces restrictæ ad Monaste-

30 *De primariis Precibus Imperialibus*
ria Regularium, non continent poenas,
aut beneficia Papæ reservata, & quamvis
complectantur vacatura, in hoc diffor-
mes sunt à consuetudine asserta in diplo-
mate Rudolphi.

XXIII. Sic & primariæ Preces Wenceslai Im-
peratoris electi anno 1376., quas exhi-
bet idem Goldastus dicto tom. I. pag.
375. adduci non merentur ad talem an-
tiquam consuetudinem afferendam; cedit
enim ibidem ipse jus primariarum Pre-
cum Ruperto Comiti Palatino Rheni, &
Bavariæ Duci cum enunciatiua, quòd de
jure, & consuetudine id jus Imperatori-
bus competeret in singulis Ecclesiis Ger-
maniæ, & contra Ordinarios Collatores
tantummodò, eosque qui Precibus non
parerent poenis ibidem comminatis affli-
xit, & executorem eundem Comitem
Palatinum fecit: quare constat hunc
Preces non direxisse: nescimus enim, an
ejus cessionarius id fecerit, & Ordinarii
paruerint. Pater etiam hunc hæsisse dis-
positioni juris, quia de consuetudine for-
tasse dubitabat, & ampliassè simbrias suo-
rum prædecessorum, Preces redigendo
in præcepta, addendo etiam minas, &
poenas: quod nemo prædecessorum ejus
fecerat.

XXIV. En itaque cujusmodi fuit consuetudo,
Abusus Prin-

per quam impossibile est, quod laicus Princeps jus firmum sibi acquisiverit cogendi omnes Episcopos, & Capitula inclytæ nationis Germaniæ sub pœna ad parendum Precibus, & conferendum, pessundata libertate canonica electionum, & collationum, personis sibi benemeritis. Nemo sane non videt non consuetudinem, sed abusum fuisse illis temporibus investum, quando sæpenumero Summi Pontifices, & Episcopi coacti sunt pœnis Ecclesiasticis occurrere laicorum Principum cupiditati affectantium non dicam in Beneficia Ecclesiastica, sed in ipsas electiones Episcoporum violentas manus injicere; ut infra ex antiquis monumentis ostendam. Et quidem rem de facto gestam probant diversitas Precum Rudolphi ab illis Caroli IV. & Wenceslai; assertio in ultimis facta, quod Preces illæ à dispositione juris communis procedebant; ac intervallum centum & ultra annorum, qui numerantur ab Imperio Rudolphi ad illud Wenceslai, quo curriculo duo tantum exempla primarum Precum apparent, & nescimus utrùm illæ fuerint effectum fortitæ; an Ordinarii, & Capitula paruerint; an non parentes multati fuerint: quanquam ego verisimile putem, Carolum IV. & Wenceslaum

cipum in canonicis electionibus.

XXIII
Preces Wenceslai
effectum fortitæ
Ordinarii

VIXX
Wenceslai

32 *De primariis Precibus Imperialibus*
ab Apostolica Sede indultum habuisse ;
& idcirco de jure id sibi licere asseruisse :
quod posset facile probari ex provisioni-
bus factis ab Ordinariis , quarum nulla
reperitur , & nulla à Goldasto , qui an-
tiquiora diplomata diligenter refert , ad-
ducitur ; cum tamen si Imperatores om-
nes successores Rudolphi , & Wences-
lai Preces primarias expedivissent , &
Episcopi paruissent , innumera prorsus
essent exempla , & eorum magna copia
haberetur.

XXV. Porro statutum est in jure sine privi-
legio Apostolico laicis Principibus non
suffragari consuetudinem , aut præscri-
ptionem etiam immemorabilem , ad ef-
fectum acquirendi jus eligendi , vel no-
minandi ad Beneficia Ecclesiastica ; ex hac
enim consuetudine induci ad summum
potest simplex conniventia , seu patientia
Papæ , quæ nusquam inducit dispensa-
tionem in his , quibus Oecumenica Con-
cilia , & sacri Canones notabiliter adver-
santur , ut cavetur in cap. *Cum jamdu-
dum* , ubi glos. verb. *Per patientiam* , de
Præbend. Ut enim Summi Pontifices
auferant hujusmodi abusus , coguntur
semper , non sine periculo populorum ,
censuris uti , ideoque frequenter dissimu-
lant , quanquam damnent facta Princi-
pum

Principibus
non suffragatur
consuetudo sine privi-
legio Aposto-
lico.

pum sæcularium Ordini Ecclesiastico injuriosa : quamobrem communis Canonistarum est opinio ex hac conniventia, & patientia nullum prorsus quæri jus Principibus, & Regibus, neque ullam prætendi posse justam excusationem eorundem, neque sic electos, vel provisos de Præbendis, Ecclesiæ fructus suos facere, & gravis peccati notam incurrere, siue consuetudo sit centenaria, siue immemorabilis, ut notant Canonistæ in cap. 2. de Præbend. in 6., ubi præ cæteris Joannes Andr. ex num. 5. ad fin., Ancharan. sub num. 1. vers. *Quinto quarit*, Gemin. sub num. 12. vers. *Nec obstat si dicatur*, & ibi latissime Joannes Monach. num. 5., & fusius Prob. ex num. 5. ad II. Præpos. in can. *Imperium*, vers. *Sed an præscriptione*, cum seq. distinct. 10., ubi graviter invehit tam in Principes nominantes, & eligentes, quam in collatarios. Card. Zabarella conf. 57. vers. *Et si dicatur*, & num. 3., Surd. conf. 301. num. 59., Silv. de benef. par. 2. quæst. 23. sub num. 16. vers. *Et isto casu non habet locum*, & plene Loth. de benefic. lib. 1. quæst. 6. num. 39. & sequentibus, ubi num. 47. & seq. probat primarias Preces Imperiales sine Papæ indulto, quo Prælati Ecclesiastici recipiant

34 *De primariis Precibus Imperialibus*
Precistam mandato Papæ, nullius prorsus esse momenti, cum Imperator non conferat, aut conferre valeat, neque Ordinarii recipere queant Precistas intuitu Precum Imperialium, & sic potestatis sæcularis imperio; sed tantummodo vigore mandati Papæ id jus Imperatori concedentis.

XXVI. Sed placeat pro hujuscemodi consuetudinis, seu potius notabilis abusus dilucidatione, tempora, & circumstantias ponderare. Preces Imperiales nituntur consuetudini, & exemplo prædecessorum; videamus itaque quid prædecessores Imperatores fecerint, & in quibus circumstantiis hæc consuetudo invecata sit. Jam diximus hunc abusum irrepsisse ea ætate, qua Imperatores contra fas manus iniecerant in Ecclesias, & Ecclesiasticos titulos; in qua occupatione, ut sese tuerentur, Ecclesiasticos Germaniæ sollicitaverant contra potestatem Romanorum Pontificum, & contra reservationes, & Regulas Cancellariæ, quibus ii quasdam Beneficiorum species sibi reservaverant, nec non contra expectativas, mandata de providendo, reservationes mentales, & similia, quorum usus tunc in Curia Romana invaluerat. Ita putabant Cæsares diviso Germano Clero, & alienatis animis Epis-

IIVXX
ad illud
etiam
etiam

coporum, & Capitulorum à Sede Apostolica, se stabilire in injusta possessione occupandi electiones canonicas, & querelis populorum refranare Pontificiam potestatem. Sic fecisse constat Hermannum, Henricum V. etiam postquam Calixto II. promiserat, se canonicas electiones in sua libertate relicturum, Fridericum I., Othonem IV., Fridericum II., & plures qui sequuti sunt, & Ecclesiasticas res plurimum perturbarunt, uti videre est apud Goldastum tom. I. pag. 242. 258. 289. & 290., idque patet ex Annalibus Ecclesiasticis, Germanarumque rerum Scriptoribus.

Hic status rerum fuit donec ad tempora Constantiensis & deinde Basileensis Concilii ventum est, quo auctoritate Eugenii IV. dissoluto, & translato ad Civitatem Ferrariae, Basileense Conciliabulum instante Alberto Imperatore & dein Friderico III. plura contra Apostolicam Sedem tentare ausum est, donec comperta nullitate actorum ejus pseudo-Synodi, post translationem factam à Papa, Germanisque omnibus illuminatis, Fridericus III. supplex ab Eugenio Catholicae Ecclesiae Antistite, detestata pervicacia schismaticorum, absolutionem Episcoporum, qui Basileae convenerant, & Procerum,

XXVII.
Conciliabuli Basileensis
statuta irrita.

36 *De primariis Precibus Imperialibus*
qui à fœdere Romanæ Ecclesiæ desciverant, suamque impetravit, quemadmodum ostendunt Gobel. comment. lib. 1., Raynald. ad annum Christi 1447., & patet ex constitutione x. Pii II., in qua fufius res gestæ enarrantur.

XXVIII.

Primariæ
Preces ab Eugenio IV. Friderico III. concessæ.

Vix reconciliatus Fridericus duo petiit ab Eugenio; primum, ut omnes electi ad Ecclesias, & Beneficia, omnesque de iis provisi in Germania tempore contumaciæ, ii quoque, qui Conciliabulo adhererant, pristinis honoribus & dignitatibus restituerentur, eorumque provisiones Papali diplomate validæ fierent: quod Eugenius fecit, quemadmodum legitur in Constitutione relata per Raynaldum ad annum Christi 1447. n. 4. 6. 7. & sequentibus: alterum, ut Papa indultum primariarum Precum ipsi concederet, quod & Eugenius Friderico benigne indulsit, ut infra referam. Interim missus est Joannes Cardinalis sancti Angeli Diaconus ad Germanos, ut tandem is auctoritate Legationis Apostolicæ componeret jurgia, quæ tanto tempore exarserant inter summos Pontifices, Imperatores, universamque inclytam Nationem occasione libertatis electionum, collationum, reservationum Apostolicarum, expectativarum, mandatorum de providendo vacatura, & similibus.

XXX
concedæ

Inita tandem fuit, Deo dante, concordia inter Fridericum, Principes, Prælatos, Capitula Germaniæ, & Papæ Legatum, ejusque pacta solemnia legi possunt apud Raynald. ad annum 1448. num. 3., & in Constitutione I. Nicolai V., qui eam per Apostolicam Bullam confirmavit, & apud Goldastum in sæpe relato tom. I. pag. 408. In ea sanè concordia Nicolaus Papa sibi soli, & Successoribus reservavit Beneficia expressa in Extravag. *Ad Regimen* de Præbend., Dignitates majores post Pontificales in Cathedralibus, & Collegiatis, necnon alia quæcumque, & quomodocumque vacantia in mensibus Januarii, Martii, Junii, Septembris, & Novembris: cæterorum verò Beneficiorum vacantium in aliis mensibus, præter jam reservata, collationem, & provisionem concessit Ordinariis Collatoribus, inhibuitque sibi, & Successoribus, iis mensibus, Ordinariis assignatis, ullam expectativam, sive aliam quamcumque gratiam vacatura completentem concedere: & in §. 3. in omnibus Ecclesiis, & Monasteriis electivis, nullo excepto, in posterum fieri liberas, & canonicas electiones sancivit.

Itaque si quæ irrepserat consuetudo primariarum Precum tempore quo Principes

III V X X
Principes
Prælati
Legato IV. Pr.
Friderico III
concessit

XXX.
Concordata

III C 3

Precibus Im-
perialibus op-
posita.

38 *De primariis Precibus Imperialibus*

Germaniæ contra fas electiones canoni-
cas invaserant, & ante jam dictam con-
cordiam; dilucidum fit per pacta jam re-
lata subscripta ab Imperatore, omnibus-
que Imperii Ordinibus, illam fuisse pe-
nitus eradicatam; Concordata enim sunt
directè opposita Precibus Imperialibus:
in illis enim cavetur Electores Ecclesiasti-
cos in posterum totali libertate gaudere,
ut innuunt illa verba: *Fiant electiones ca-
nonicæ*: sed vigore Precum Electores post-
habita libertate electionis, quin nulla ele-
ctione facta, coguntur Precistæ confer-
re: in illis reservantur Ordinariis Colla-
toribus quidam menses, in quibus neque
Pontifices Romani, sed tantummodo Or-
dinarii conferre queant, & Capitula eli-
gere: quod jus subvertitur per Preces,
quarum colore Ordinarii, & Capitula
Precistæ, & sic personæ designatæ & ele-
ctæ ab Imperatore conferre omnino te-
nentur: in illis datur Episcopis canonica
optio conferendi Beneficia magis dignis;
at in Precibus datur optio Precistæ com-
pellendi Ordinarios ad sibi conferendum
pinguiora: in illis Papa sibimetipsum in gra-
tiam inclytæ nationis inhibuit in mensi-
bus assignatis Ordinariis Collatoribus,
expectativas, aut mandata de providen-
do vacatura, vel similes gratias, quibus

de vacaturis disponeretur, concedere. In Precibus Imperator disponit de vacaturis, data electione Precistæ obtinendi primò vacaturum, quod is elegerit; & quod plus est, in Concordatis Papa sibi tantummodò reservavit collationes omnium Beneficiorum, quorum jus Episcopis, & Capitulis non dederat, & quorum elenchum jam retulimus; in Precibus autem Imperator disponit de Beneficiis quibuscumque, exceptis Ecclesiis Episcopalibus, & majoribus dignitatibus; disponit etiam de Beneficiis quocumque mense vacantibus, & sic de illis vacatis, & vacaturis in mensibus soli Papæ reservatis. Demum in concordia nil quod beneficialia sapiat reservatur Friderico & Successoribus, & omnium Beneficiorum collationes distribuuntur inter Summos Pontifices, & Ordinarios Collatores Germaniæ; quamvis Fridericus, omnesque Germaniæ Ordines concordiam adfuissent, eamque laudassent, & Imperator dissimulare haud potuisset jus primariarum Precum, quod Imperatores se habere existimaverant, cum & ipse ab Eugenio prædecessore Nicolai V. indultum speciale super his impetrasset.

Hoc argumento exagitati A catholici Scriptores, & Germani quidam Catho-

XXXI.
Adversarios

40 *De primariis Precibus Imperialibus*
rum objectio. lici, re haud recte perspecta, respondent
nes diluuntur. in concordatis nullum fuisse irrogatum
præjudicium primariis Precibus, in iis
non expressis, vel concordata iuribus
Imperii præjudicare non potuisse, defi-
ciente Imperii totius consensu, uti arrisit
Lehmanno de pac. Relig. lib. 2. cap. 70.,
Fritschio de primar. Precib. cap. 2. §. 43.,
Vitriario Instit. Jur. publ. lib. 3. tit. 2.
num. 9. in adnotat. ad fin. pag. mihi 56.,
Mayero in tract., quem nuper scripsit de
jur. primar. Prec. num. 43. 44. & 45.
pag. mihi 24. & sequentibus: qui plu-
ribus nugis dignis solum Acatholico ho-
mine hanc rem absolvit, & ex nostris
Pyringh. tom. 3. tit. 5. Decretal. num.
376. Engel. eodem tit. num. 71. alique.
Sed concordata jam relata constabilia
fuerunt apud Germanos inter Legatum Pon-
tificium, Fridericum Imperatorem, Ele-
ctores, omnesque Principes Imperii, &
Clerum universum Germaniæ, ut jam
narravimus; adeoque inclyta Natio jam
dicta sollicita fuit de illorum observan-
tia, ut quisquis illis contraire ausus esset,
edictis sequutorum Principum territus
fuerit; quippe successor Friderici Maxi-
milianus I. edicto cavet concordata sedu-
lo servari; sic & Carolus V., & alii suc-
cessores, uti patet ex edictis apud Golda-

1192

ab anno 1552
1552

stum saepe citat. tom. I. pag. 411. ad finem: & cum quidam Episcopi conquirentur apud eundem Maximilianum I. quod contra pacta laudata expectativæ concederentur, Natio universa eidem Preces portexit in hunc modum: *Sicut Regnum Francia pragmaticam habet sanctionem, sic Imperium Romanum habet concordata Principum; utque ea illasa conserventur interest Casarea Majestatis: raro tamen hactenus per Summos Pontifices violata sunt, & Auditores Rota juxta illa hucusque feruntur judicasse; & si aliquis Curialium per quamcumque dispensationem conaretur illa infringere, quod Episcopus, vel Princeps, vel Senatus ejusdem loci principiis obstando ei concordata inculcarent, piè exhortans ne contraveniat: sic apud eundem Goldastum Germania universa sollicita fuit de concordatorum firma observantia. Quamobrem audiri non merentur Acatolici, qui videntes hujusmodi Preces adversari concordatis, Imperatores pacta à prædecessoribus firmata, totoque cœtu Germaniæ laudata, ac tot edictis Imperatorum roborata, subvertere impunè posse arbitrantur.*

Facile etiam corrui aliud argumentum; quoniam si concordata inita sunt inter Summum Pontificem, & Impera- XXXII.
ta semper à Concorda-

42. *De primariis Precibus Imperialibus*

Summis Pontificibus observata.

tozem, cur successores Pontifices ex Germanorum confessione ad eorum observantiam tenentur, Imperatores verò nequaquam? Fridericus enim contraxit tanquam Imperator de consensu omnium Germaniæ Ordinum, atque ideò Imperatores omnes, quemadmodum Romani Præsules ea pacta servare tenentur: quod si dicatur primarias Preces, & jura Imperialia in concordatis non esse expressa, statim intelligitur id levissimum esse: quippe prætendebant prædecessores Friderici patronatum Regium in Ecclesiis Abbatialibus, & Cathedralibus Germaniæ, pluribusque ætatibus dederant investituras dictarum Ecclesiarum per anulum, & baculum, Romanis tamen Præsulibus contradicentibus. Hanc rem narrant quotquot sæculi decimi-tertii, & sequentis scripsere historiam, necnon Klokus consil. 4. num. 34. vol. 1., Mayerus de jur. primar. Prec. à nu. 30. ad 37., & num. 49., qui fusissime nugis suis suadere conatur ex eodem jure patronatu jus harum Precum profluere. Ergo si jura ab Imperatoribus prætensa in concordatis minime comprehenduntur, ut A Catholicis arrisit, poterant impunè, possentque etiam Imperatores patronatus jura, aliasque investituras Ecclesiarum Ca-

thedralium, & Abbatialium dare: quod nemo prudens dixerit: quin constat post concordata jam dicta, nullum Imperatorem spatio fere trecentorum annorum prædicta tentasse.

Enimvero in concordatis præsentis & laudante Imperatore, totaque Germania plaudente, cautum fuit Cathedrales Ecclesias, & Abbatiales in futurum providendas, servata forma electionis canonice, & sic cum plena libertate eligentium: quod directe pugnabat cum investituris, & Regio patronatu ab Imperatoribus expetitis, unde planum erat hæc pacta, patronatus, & investiturarum prætensiones, quibus contradicebant, sustulisse; neque necesse erat abusus prædictos exprimere, cum satis esset Imperatore præsentis, & subscribente, iisdem per contraria pacta abrogatum. Sic quanquam prædecessores Friderici primarias Preces direxissent, neque eæ in concordatis expressæ legantur; nihilominus satis fuit Imperatori contrahenti nil reservatum fuisse, & pacta talia adjecta, repugnantia omnino primariis Precibus: quæ procul dubio contradicunt cuilibet concordatorum verbo, ex superius relatis, præsertim dum concordata prædicta paulo post Basileense Conciliabulum

XXXIII.

Concordata
electiones ca-
nonicas tuen-
tur.

44 *De primariis Precibus Imperialibus*
scripta sunt: apud quod instituisse proba-
vimus Germanos omnes, qui in Comi-
tiis Moguntia celebratis adfuerunt, sup-
plicantes pro Conciliari decreto, quo sta-
tueretur Principibus fas non esse: *Pro*
quopiam commendando molestis Precibus,
aut violenta comminatione premere, aut
cogere electores, addentes praeterea expe-
ctativas, mandata de providendo vaca-
tura, & reservationes vacaturorum ab
Ecclesia Dei eradicandas, ex Goldast.
saepeditato tom. I. pag. 401. 403. cap. 4.
num. II. 12. & 34.

XXXIV.

Concordata
in gratiam
Germano-
rum conscri-
pta. XXX

Omnes in
hac parte
libri in-
telliguntur
tunc prima
ratione pre-
sentum per-
tinet.

Quare si concordata conscripta fuere
in gratiam Germanorum, & ut eorum-
dem clamores cessarent, atque Decreta
à Basileensi Conciliabulo, cui Germani
adhæserant, evanescerent; nemo pru-
dens rerum aestimator arbitrabitur con-
cordata ea intentione inita præservasse
jus primariarum Precum, quibus electo-
res minis premebantur, & Collatores co-
gebantur conferre vigore comminatio-
num Principum, qui disponebant quo-
que de vacaturis. Itidem si in mensibus
assignatis Ordinarius Papa sibi metipso
inhibuit eas concessiones, quæ quomo-
dolibet vacatura continebant; vix credi
potest id, quod inclyta Natio petiit, in
posterum Pontificibus Romanis haud

permitti, præservatum fuisse laicæ pote-
-stati.

Hæc autem eo amplius firmantur, quod Fridericus ipse, qui concordiam iniit, præcedenter agnoverat, sine indulto Pontificio perperam Ordinarios premere primariis Precibus ad conferendum, potuisse; quippe is vix reconciliatus Eugenio IV., indultum nominandi ad centum Beneficia impetravit, quo non indigniffet, si putasset se Precum vigore ad longe plura Beneficia jus nominandi habere: & sane patet Fridericum tunc primarias Preces non direxisse, dum post concordata indultum primariarum à Nicolao V. successore Eugenii obtinuit, ut infra exponam.

At res in propatulo est, si exempla ejusdem Friderici, & successorum omnium, usque ad gloriosissimum Imperium Leopoldi Patris Augustissimi Imperatoris, nupero inaugurati, perquiramus; omnes namque post concordata jam dicta indultum Apostolicum primariarum Precum curriculo fere trium sæculorum obtinuerunt; neque Germani Ordinarii, sine indulto Pontificio Imperialibus Precibus obsequuti sunt: quin si aliquando in indultis derogatum non fuisset Concordatis, vel post indultum leges Pontificia

XXXV.

Fridericus III. agnoscit irritas Preces primarias sine indulto Pontificio.

VIXX

Concordata
in gratiam
Germani
cum concordatis

XXXVI.

Omnes Friderici successores indultum primariarum Precum petierunt.

46 *De primariis Precibus Imperialibus*

latae essent, quae Precibus contradicerent, eas exequi renuerunt. Haec res manifestum facit Concordata sustulisse abusum, qui antea irrepererat, & Imperatores, Germaniamque universam in eam ivisse sententiam, ut sine privilegio Papae non liceret Imperatoribus Praeces primarias suo jure dirigere. Hinc apparet diplomata Praecum nuper ab Augustissimo Imperatore directa non haerere exemplo praedecessorum; si praedecessores omnes, uno Augustissimo Leopoldo excepto (de quo infra verba faciam) sine indulto Apostolico hasce Praeces nequaquam direxerunt: quae omnia patent ex sequentibus indultis, mihi ab amico in Curia Romana commorante transmissis; quorum originalia non dubito in Archivis Imperialibus juxta ac Pontificiis adhuc servari. Diximus Fridericum III. vix Romanae Ecclesiae reconciliatum, ab Eugenio IV. ante Concordata indultum nominandi ad centum Beneficia personas idoneas impetrasse, uti narratur in secundo indulto Nicolai V. mox referendo: diximus etiam post concordata subscripta statim eundem Imperatorem Nicolao V. supplicasse pro indulto primarium Praecum, quod probatur ex formula indulti Nicolai V. in hunc modum concepta:

Nicolaus &c. Charissimo in Christo filio
 Friderico Romanorum Imperatori semper
 Augusto salutem &c. Digna consideratio-
 ne fidelitatis, & devotionis tue merita,
 quibus sancta Romana Ecclesia unitati, &
 tibi in Apostolatus officio divinitus collato
 auctoritati conservandis, prout rerum ex-
 perientia edocente cognovimus, ferventer
 afficeris, intra nostra mentis perstringentes
 interna, congruere, ut ab eadem Eccle-
 sia, cujus te fidelem Advocatum devovisti,
 & à qua, eam humili professione Matrem
 tuam recognoscentem, & dominam ad ip-
 sius Ecclesie honorem, & sacri Romani
 Imperii decus unctionem victoria, & Im-
 periale diadema nostro ministerio suscipere
 meruisti, omnis favoris prosequaris impen-
 diis, & nos ea tibi favorabiliter conceda-
 mus, qua tua Celsitudini cedant ad hono-
 rem, & per qua benemeritis te munificum
 reddere possis ope auctoritatis Apostolica in
 exhibitione gratiarum. Hinc est, quod
 nos tuis supplicationibus inclinati eidem
 Celsitudini tuae dicta auctoritate presentium
 serie concedimus, & indulgemus, quod si
 per te quibusvis Collatoribus, sive Collati-
 cibus quorumlibet Beneficiorum Ecclesiasti-
 corum Regularium, vel saecularium Ordi-
 num quorumcumque per sacrum Romanum
 Imperium ubilibet constitutis, etiam si qui,

XXXVII.

Indultum
Nicolai V.
Friderico III.

48 De primariis Precibus Imperialibus
vel si quæ ex illis Pontificali, vel alia qua-
vis dignitate præsulgeant, seu Collegia,
Capiula, & Conventus fuerint super sin-
gulis Beneficiis Ecclesiasticis cum cura,
vel sine cura secularibus, vel Ordinum
hujusmodi Regularibus in singulis Cathe-
dralibus etiam Metropolitanis, Collegiatis,
vel aliis quibusvis Ecclesiis, etiamsi Be-
neficia hujusmodi, Canonicatus, & Pra-
benda, aut Dignitates, Personatus, Admi-
nistrationes, vel Officia hujusmodi in Ca-
thedralibus, Metropolitanis, vel Colle-
giatis, & ipsa Præbenda in illis ex hujus-
modi Ecclesiis, in quibus majores, &
minores Præbenda fore noscuntur, etiam
majores fuerint, & ad dignitates, persona-
tus, administrationes, vel officia hujus-
modi consueverint, qui per electionem as-
sumi, eisque immineat cura animarum,
Beneficia in dummodo dignitates ipsa in Cathedralibus,
indulto exce- & Metropolitanis post Pontificales mayo-
pta. res, aut in Collegiatis Ecclesiis hujusmodi
principales non existant, ad eorundem Col-
latorum, & Collatricum collationem, pro-
visionem, presentationem, electionem, seu
quamvis aliam dispositionem communiter,
vel divisim pertinentibus singulis personis,
quæ hujusmodi Beneficiorum juxta statuta,
& consuetudines Ecclesiarum, in quibus
ea fuerint, siue indulta eisdem Ecclesiis
per

per Sedem Apostolicam concessa aliàs capaces sint conferendis : seu super hoc , quod persona hujusmodi ad illa recipiantur , & admittantur Preces porrigere , sive de personis eisdem ad hujusmodi Beneficia nominationes fieri contigerit primarias , iidem Collatores , & Collatrices , salvo quod singula collationes , & singula Ecclesia ex hoc ultra quam in uno Beneficio non graventur , ac ipsi Collatores & Collatrices saltem quatuor Beneficia Ecclesiastica conferre habeant , hujusmodi precibus , & nominationibus parere , & intendere , necnon personas ipsas ad hujusmodi Beneficia , postquam ipsis de illis canonicè provisum fuerit , juxta earundem Precum seriem recipere , & admittere debeant , & etiam teneantur : quodque quicumque in quibusvis dignitatibus constituti , seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici , singuli videlicet ex illis , quos pro singulis personis predictis Precum , & nominationum hujusmodi , & ad hoc ut illa suum sortiantur effectum , etiam presentium Executores deputaveris per se , vel alium , seu alios Beneficia predicta , cum in quibusvis mensibus venerint ; & quae persona , pro quibus Preces , sive nominationes hujusmodi facta fuerint , quatenus hujusmodi Preces ad illa se extendant post publicationem ipsarum Pre-

Dissertatio.

51

nes, quas Precum, & nominationum primariarum, ac presentium vigore fieri contigerit, ad instar publicationum, qua de acceptationibus, & provisionibus vigore gratiarum expectativarum per nos concessarum facta fuerint, faciende juxta quandam constitutionem nostram super hoc editam infra tempus in eadem constitutione expressum, & sub poenis in ea per nos adjectis debeant publicari &c. Et insuper irritum decernimus, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Datum Roma apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo, quartodecimo Kalendas Aprilis, anno sexto.

Cum autem hoc indulto Nicolaus V. Concordatis Germaniae non derogasset, & post indultum quasdam constitutiones publicari fecisset pro declaratione expectativarum; atque alia indulta pro expectativis in mensibus sibi reservatis, juxta tenorem Concordatorum, quibusdam Ordinariis Germaniae concessisset, hinc innumerae lites ortae: plures enim Episcopi Precibus parere volebant, habentes expectativas à Papa, praeferti, obtinentes indulta suas expectativas exequi, contendebant; & expectantes Precistis op-

XXXVIII.

Nicolaus V. non derogavit Concordatis.

§2 De primariis Precibus Imperialibus
ponebant per leges post indultum Friderico datum à Papa, promulgatas, Precifas vel non implevisse legum formas, vel uti Precibus non potuisse. In hoc rerum discrimine Fridericus iterum Papæ supplicavit, ut dignaretur novum indultum concedere, in quo & Concordatis derogaretur, & omnia prædicta dubia tollerentur, quibus Pontifex annuit his verbis:

XXXIX. *Nicolaus, &c. Dum ad præclaram, Novum in- eximiamque fidei constantiam, ac devotio- dultum Nico- nis sinceritatem, quibus charissimus in lai V. Friderico III. Christo filius noster Fridericus Romanorum Imperator semper Augustus erga nos, & Sedem Apostolicam clarere dignoscitur, necnon operosa sollicitudinis studia, ac multiplices labores, quos ipse Imperator pro Divini Nominis gloria, & conservanda Ecclesie unitate adhibuit hætenus, & habet, & adhibet indefesse, nostra considerationis dirigimus intuitum; dignam, quin potius debitum censemus, ut ad ea libenter intendamus, per que sublatis quibusvis litigiorum, & ambiguitatum dispendiis per nos sibi, & illorum vigore per ipsum aliis personis factæ concessionibus, & gratia sum sortiantur effectum &c. Dudum siquidem fel. recordat. Eugenius Papa IV. prædecessor noster Vener. Fratri nostro Episcopo*

Indultum
Eugenii IV.
Friderico III.

Chienien. reservandi donationi suae pro centum personis idoneis, quas dictus Fridericus tunc Romanorum Rex duceret sibi nominandas, totidem Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura in terris, & dominis hereditariis ipsius Regis consistentia, & nonnulla alia tunc expressa faciendi cum nonnullis prerogativarum, annullationum, & aliis clausulis facultatem per quasdam suas literas concessit &c. Postmodum vero eidem Friderico tunc Imperatori per alias nostras literas concessimus, quod singuli Collatores, & Collatrices per sacrum Romanum Imperium ubilibet constituti personas quascumque, pro quibus Imperator ad certa Beneficia Ecclesiastica in quibusvis mensibus vacantia primarias Preces porrigeret, recipere, & admittere tenerentur, prout in singulis nostris, & praedecessoris literis praedictis, quarum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur praesentibus haberi volumus pro expressis, plenius continentur. Cum autem, sicut accepimus pro eo, quod in dictis nostris posterioribus literis in effectu inter caetera volumus primarias Preces per dictum Imperatorem faciendas ab Beneficia Ecclesiastica se extendere post publicationem ipsarum, eo modo quo etiam alia indulta super Ecclesiasticis Beneficiis conferendis quibusvis per nos concessa, vel

XIXXX
Novum in
dulum Nico
lai V. Friderico III.

Indultum
Friderico III.

§4 De primariis Precibus Imperialibus
concedenda publicari volumus, faciendaru-
rum: volumus etiam, quod acceptationes,
& provisiones, quas Precum, ac postero-
rum literarum nostrarum predictarum vi-
gore fieri contingeret, ad instar publicatio-
num, qua de acceptationibus, & provisio-
nibus vigore gratiarum expectatarum per
nos concessarum facta forent, faciendae juxta
quandam constitutionem nostram super hoc
editam infra tempus in eadem constitutione
expressum, & sub poenis in ea adjectis de-
berent publicari: pro eo quoque quod licet
in dictis posterioribus literis de aliquibus
constitutionibus, & regulis, per quas ipsa-
rum posteriorum literarum effectus impedi-
ri posset, mentio facta fuerit, non tamen de
omnibus, nec talis extitit facta mentio,
quod illis sit sufficienter derogatum; nos
quoque etiam post, & ante, quasdam con-
stitutiones, ordinationes, & regulas edidi-
mus, & in nostra Cancollaria publicari fe-
cimus, ac nonnullas expectativas, gratias,
nominaciones, seu nominandi, vel conferen-
di Beneficia facultates, & de primo vacan-
turis, seu alias speciales reservationes, con-
ferendi mandata, uniones, annexiones, in-
corporaciones, prerogativas, annullaciones,
declaraciones, aliasque concessiones, indul-
ta, & privilegia concessimus, per qua cum ne
ab aliquibus asseritur praedecessoris, & pri-

modiſtarum noſtrarum literarum obtenta nominatis, ſeu primarias Preces huiusmodi habentibus in aſſecutione Beneficiorum expreſſe præjudicatum fuerit, & præjudicetur, quamplares ex nominatis, & habentibus Preces huiusmodi, in aſſecutione Beneficiorum illorum vigore faciendâ, impediti; quidam etiam diverſis litibus involuti, & fatigati extiterunt laboribus & expenſis, involvanturque in dies magis, & fatigantur. Nos non obſtantibus prædictis, & quibuſcuſvis aliis contrariis in dictis poſterioribus noſtris literis contentis clauſulis, quæ, ſi quæ ſint in eis præter mentem noſtram appoſita extiterunt, etiam ab ipſarum literarum data, ac expoſt noſtræ intentionis fuit, prout & adhuc exiſtit, quod nominati, ſeu primarias Preces habentes huiusmodi omnibus, & ſingulis aliis etiam familiaribus noſtris continuis commenſalibus, in certo libro dictæ Cancellariæ deſcriptis, Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus dumtaxat, & nonnullis aliis excepiis in aſſecutione quorumvis Beneficiorum per eos vigore nominationum, ſeu Precum, & noſtrarum, & prædeceſſoris literarum prædictarum faciendâ præferrentur, & præferantur; quodque tam Imperator, quam nominati, & habentes Preces huiusmodi, ac deſuper eis conſeſſa Preces, ſeu nominationis

56 De primariis Precibus Imperialibus
litera ad cuiusvis constitutionis, ordinatio-
nis, seu regula per nos tunc edita, seu pu-
blicata, vel in posterum edenda, & publi-
canda solemnitatem, restrictionem, formam,
vel satisfactionem, seu observantiam mini-
mè tenerentur; nec ipsa nominationes, seu
Preces sub illis comprehenderentur quoquo
modo; ut intentio nostra huiusmodi cunctis
pateat evidentiùs, nec de illa in posterum
valeat hesitari, ac juxta eam sublatis qui-
busvis ambiguitatum & litigiorum dispen-
diis, nominationes, & primaria Preces hu-
jusmodi suum, & debitum sortiantur effe-
ctum providere volentes; motu proprio & c.
ex nostra mera deliberatione, & ex certa
scientia nostra intentionis fuisse, & adhuc
esse, ac quod semper erit illa, quod per
quam sub certis inibi expressis pœnis inter
cetera voluimus, quod singuli, postquam
Beneficia Ecclesiastica vigore gratiarum
expectativarum acceptassent, ex tunc infra
unius mensis spatium eis de dictis Beneficiis
rite provideri, ac subsequenter infra tres
alios menses immediatè sequentes accepta-
tiones, & provisiones huiusmodi certis locis,
diebus, & quibus inibi etiam expressis pu-
blicari, necnon infra annum similiter in-
ibi expressum illas, ac dictas publicationes
ipsorum Beneficiorum possessoribus, si qui
tunc, alioquin quamprimum foret, intima-

ei facere, vel super jure, si quod eis in di-
ctis Beneficiis competere putarent, judicia-
liter expediri deberent, & tenerentur; ac
alia successivè per nos prorogata, qua cum
irritantis decreti interpositione Praebatis, &
aliis personis Ecclesiasticis, ad quas digni-
tatum, aliorumque Beneficiorum Ecclesia-
sticorum collatio, provisiò, praesentatio, ele-
ctio, seu quaevis alia dispositio pertinet, de
quibusvis dignitatibus, personatibus, admi-
nistrationibus, officiis, Canonicatibus, &
Praebendis, aliisque Beneficiis Ecclesiasti-
cis cum cura, & sine cura secularibus, &
Regularibus ad eorum collationem, provi-
sionem, praesentationem, electionem, seu
quamvis aliam dispositionem pertinentibus,
quae infra certum similiter tunc expressum
tempus in Martii, Junii, Septembris, &
Decembris mensibus vacare contingeret,
dummodò dispositioni Apostolica generali-
ter reservata non forent, perinde ac si ali-
qua à Sede Apostolica, vel ejus Legatis
expectativa gratia, aut super illis reserva-
tiones non emanassent, liberè disponendi
concessimus facultatem; & alia, per quam
declaravimus nostrae intentionis fuisse, &
esse, quod per quascumque expectativas, no-
minandi, seu conferendi de primò vacatu-
ris facultates, vel alia speciales reserva-
tiones, ac de sic reservatis conferendis, mar-

58 De primariis Precibus Imperialibus
data, suppressiones, uniones, annexiones, &
reductiones ad jus commune, gratias, con-
cessionis, & indulta, cum quibusvis prae-
rogativarum favoribus, antelationibus, de-
clarationibus, etiam motu simili, sub qui-
busvis verborum formis, & aliis clausulis
derogatoriis etiam insolitis, quibusvis per-
sonis cujuscumque gradus, dignitatis, con-
ditionis, & ordinis existerent, Ecclesiis,
Monasteriis, eorumque mensis, etiam ca-
pitularibus concessa, & in antea conce-
denda, non intendebamus fieri praedi-
cium aliquod nostris familiaribus, conti-
nuis commensalibus descriptis praedictis;
quin ipsi familiares essent priores in asse-
ctione Beneficiorum vigore gratiarum eis
concessarum omnibus praemissis, & aliis
quibuscumque, etiamsi eis derogaretur ex-
presse; ac illa, per quam inter caetera sta-
tuimus, decrevimus, & ordinavimus,
quod per nullas speciales reservationes, &
conferendi mandata Ordinariis Collatori-
bus, quominus beneficia ad ipsorum col-
lationem spectantia juxta supradictorum in
illorum favorem per nos editam ordinatio-
nem liberè conferre valerent, aliquod pra-
judicium fieret, etiamsi per illa ipsis Or-
dinariis, & ordinationi praedictae ex-
presse: & ea etiam per nos postmodum in-
novata, & servari mandata, per quas

statuimus, & decrevimus, quod nullus uti,
 & gaudere posset pluralitate gratiarum,
 sed quod una consumpta, reliquæ omnes eo
 ipso essent cassæ, & irritæ, nulliusque ro-
 boris, & momenti, etiamsi motu proprio
 concessæ forent; seu quod quis eis similiter
 uti, & gaudere valeret, & quod una
 consumpta, alia firma maneret in eis, vel
 in earum altera foret nominatim expres-
 sum, necnon ipsa, qua per quasdam no-
 stras literas omnes, & singulas gratias,
 nominationes, nominandi, seu conferendi
 facultates, ac speciales reservationes, &
 conferendi mandata quoad Beneficia in Or-
 dinariorum mensibus hujusmodi vacantia
 se extenderent hæctenus per nos concessa,
 quatenus per eam constitutionem Ordina-
 riorum facultatibus, & indultis quoquo
 modo derogaretur, quæ nondum sortita fo-
 rent effectum, nisi ad id expressus Ordi-
 narium consensus accederet, revocavi-
 mus &c.: & illa, per quam statuimus,
 & ordinavimus, quod omnes, & singulæ
 concessiones, & literæ, etiam motu, &
 scientia similibus, etiamsi per viam inhi-
 bitionis, statuti, quibusvis personis cuius-
 cumque status, aut dignitatis existerent,
 etiamsi Regali, Reginali, Archiepiscopali,
 Episcopali, vel Ducali præfulgerent digni-
 tate, per nos editæ, seu concessæ, aut in po-

ac etiam in illis personaliter residens posset, seu consuevisset extendere, nullus vigore expectativarum, seu quarumcumque aliarum gratiarum à nobis, vel Sede predicta, seu aliàs sub quibusvis formis, & expressio- nibus verborum, & cum quibuscumque derogatoriarum derogatoriis pro tempore concessarum, & habitorum per eas proces- suum vigore, ad aliquam ex majoribus Prabendis hujusmodi recipi, & admitti, & jus in eis quari posset, nisi tempore va- cationis majoris Prabende ipsius Ecclesie Canonicatus, majori, vel media Prabenda actu prebendatus existeret; & apud ip- sam Ecclesiam effectivalem, & realem, quacumque juris cessante fictione, resi- dentiam faceret personalem; & de mi- noribus ad medias, ac de mediis ad majores Prabendas hujusmodi illius Ca- nonici gradatim, & per optionem ascen- derent, etiam per viam perpetua constitu- tionis, statuti, vel inhibitionis, ac quævis alia indulta, concessionis, & litera etiam confirmationis Concordatorum nationis Ger- manie per nos, vel dictam Sedem, seu aliàs concessa, & in posterum concedenda, ipsa quoque Concordata, necnon Ecclesia- rum de optando, illarum Prabendas, di- gnitates, seu alia Beneficia statuta, & con- suetudines, sub quibusvis formis, & ex-

Nicolaus V.
derogat Con-
cordatis Ger-
manix.

62 De primariis Precibus Imperialibus
pressionibus verborum, & cum quibuscum-
que clausulis etiam talibus, per quas no-
minatum, specificè, & expresse ipsis per
Imperatorem nominatis, seu primarias
Preces habentibus, vel alicui eorum no-
minationi specificè, & expresse derogare-
tur &c. Volumus autem, quod ipsi nomi-
nati, & primarias Preces habentes, Ca-
nonicatus, & Præbendas, Beneficia, &
Officia &c. sub eorum nominationibus,
seu primariis Precibus comprehensa, si va-
cabant, vacant, vel insimul, aut successi-
ve vacabunt aliàs, juxta dictarum Pre-
cum tenorem, atque formam acceptare,
& Precum hujusmodi executores de illis
sibi providere; & omnia alia in præmissis
quomodolibet opportuna facere, & exequi
possint, & valeant perinde ac si accepta-
tiones, ac provisiones prædictæ nullatenus
subsecuta fuissent, non obstantibus &c. Da-
tum Rome apud sanctum Petrum anno In-
carnationis Dominicæ millesimo quadrin-
gentesimo quinquagesimo quarto, decimo
Kalen. Octobris, Pontificatus nostri anno
octavo.

XL. Mortuo Nicolao V., apud Calixtum
IndultumCa- III. successorem Fridericus usu rerum
lixti III. Fri- edoctus institit petens diploma, quo om-
derico III. nia disposita per Nicolaum confirmaren-
tur, iterumque Concordatis Germaniæ

derogaretur; quod Calixtum fecisse sci-
mus ex sequenti bulla:

Calixtus &c. Casarea dignitatis celsitu-
dinem, necnon eximia, qua charissimum
in Christo filium nostrum Fridericum Ro-
manorum Imperatorem semper Augustum
erga nos, & Apostolicam Sedem clarè co-
gnovimus devotionis affectum intra nostra
mentis arcanum digne revolventes, nedum
ad ea nostri partes officii libenter extendi-
mus, per qua propagatis Romanorum Im-
perii juribus, & præminentis, etiam
Imperatoris, & Imperii decus eorundem,
& honor, aliisque benemeritis profectus,
& commoda succedere valeant; verum
etiam, ut ea, qua per Sedem Apostolicam
Imperatori, & personis predictis gratiose
sunt concessa, sublato quovis dubio super
illorum intellectu, nostri opitulatione mi-
nisterii in sui roboris integritate serventur.
Dudum siquidem fel. recordat. Nicolaus
Papa V. prædecessor noster eidem Imperato-
ri per suas literas gratiose concessit, ut sin-
guli Collatores, & Collatrices per sacrum
Romanum Imperium constituti, qui quatuor,
& ultra Beneficia Ecclesiastica conferre ha-
berent, personas quolibet, pro quibus ipse
Imperator ad certa Beneficia Ecclesiastica
in quibusvis mensibus vacantia primarias
Preces porrigeret, recipere, & admittere

IX

Omnia
in III
III

64 De primariis Precibus Imperialibus
tenerentur &c. Dein relato toto tenore
indulti primi, & secundi Nicolai V. ita
prosequitur: Nos igitur, qui prefato Ni-
colao predecessore, sicut Domino placuit,
rebus humanis exempto, fuimus Divina
disponeme clementia, ad summi Apostola-
tus apicem assumpti, cupientes, ut tam
prioris, quam posteriores praeinsertae ipsius
praedecessoris literae, necnon primariae Pre-
ces, quas idem Imperator pro quibusvis
personis haecenus porrexerat, aut porriget in
futurum, semotis omnium dubitationum
obstaculis, suum debitum consequantur effe-
ctum; indultum, declarationem, praece-
ptum, mandatum, & derogationem hu-
jusmodi, necnon omnia, & singula tam
in prioribus, quam praeinsertis posteriori-
bus ejusdem praedecessoris literis, ac etiam
primariis Precibus hujusmodi contenta, &
inde sequuta quaecumque auctoritate Apo-
stolica tenore praesentium motu proprio &c.
mera liberalitate, & de certa nostra scien-
tia approbamus, ratificamus, & confirma-
mus, ac juribus subsistere debere declara-
mus, de novoque concedimus pariter, &
indulgemus: decernentes, & declarantes
tam dicti Nicolai praedecessoris praedictas,
quam nostras hujusmodi literas nullatenus
de subreptionis, vel obreptionis vitio no-
tari potuisse, vel debuisse, aut posse, vel
debere

debere quoquo modo, quodque dictarum
ipsius prædecessoris posteriorum literarum
tenor ipse sic insertus omnimodam rei, &
facti certitudinem faciat, illudque robur,
eandem vim, & vigorem per omnia ha-
beat, quam quod, seu quem facerent, &
haberent originales litera præinserta &c.
Volentes, quod persona ista, pro quibus
Preces hujusmodi sunt porrectæ, seu porri-
gentur in futurum in assecutione Beneficio-
rum hujusmodi in quibusvis tam Apostoli-
cis, quam Ordinariis mensibus in quadam
constitutione per nos edita, ac Principum
nationis Germania Concordatis, & ipsius
prædecessoris eorundem Concordatorum con-
firmatoriis literis expressis pro tempore va-
cantium, omnibus aliis cujuscumque digni-
tatis, status, gradus, vel conditionis fue-
rint, etiam presentibus in Romana Curia,
& illam, juxta constitutionem per nos edi-
tam sequentibus, ac nostris veris familia-
ribus, domesticis continuis commensalibus in
certo libro Cancellaria nostra descriptis, ac
pro tempore describendis, ac cæteris quibus-
cumque, præterquam personis venerabilium
fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium,
preferantur, ac possint, & debeant ante-
ferri, etiamsi per regulas, vel ordina-
tiones, seu literas nostras, etiam cum in-
terpositione decreti irritantis aliud statue-

expresse derogamus, pronuntiari, sententia-
ri, & deserviri debere &c. Datum Roma
apud sanctum Petrum anno Incarnationis
Dominica millesimo quadringentesimo quin-
quagesimo, quinto Kalen. Octobris, Ponti-
ficatus nostri anno primo.

Patet ex diplomatibus Nicolai V. su-
perius adductis, indultum primariarum
Precum fuisse Friderico concessum eo
supplicante, & quidem postquam Romæ
coronatus fuerat à Pontifice Romano,
& ejus electio ab eodem confirmata; &
post præstitum juramentum obedientiæ,
ac postquam ille devoverat se Advocata-
tum Romanæ Ecclesiæ. Patuit etiam
neque in indultis per somnium nomina-
tam consuetudinem prædecessorum Fri-
derici, & quod hæ primariæ Preces ab
indulto Pontificio pendeant: itidem quod
Fridericus indulto Nicolai V. usus fuit,
Precesque in illo fundavit; & quot quan-
tæque fuerint exceptiones à Germanis
oppositæ Precibus à Friderico directis vi-
gore indulti Pontificii, quas ut ampu-
taret, non adduxit Imperator consuetu-
dinem, sed Papæ iterum supplicavit pro
novo indulto, quo Concordatis Germa-
niæ derogaretur, & leges à Pontifice la-
tæ, primariis Precibus contrariæ, tolle-
rentur, aut declararentur: quod sanè Fri-

XLI.

Indulta Fri-
derico suppli-
canti conces-
sa, nulla con-
suetudine al-
legata.

Callixtus
1307
1307

III IX

enulubal

innocent

ix M III V

XLII.
Maximilia-
nus I. Preces
primarias ob-
tinet.

68 *De primariis Precibus Imperialibus*
derici factum, & quidem statim ac Con-
cordata inita fuerant, tanti ponderis est,
ut rem prorsus manifestam faciat.

Friderico, qui vixit ad annum 1492.
succesit Maximilianus I. ejus filius, qui
cum Rex Romanorum patre vivente ele-
ctus esset, ab Innocentio Papa VIII.
simile indultum primariarum Precum ob-
tinuit. At cum Collatores Germaniæ se
opposuissent Precibus à Maximiliano por-
rectis in vim dicti indulti, quod is, quan-
quam in Romanorum Regem electus,
patre vivente, non potuisset eo indulto
uti, & Preces porrigere, necnon indul-
tum illi concessum per regulas quasdam
Cancellariæ dein ab eodem Innocentio
publicatas revocatum esset; opponerent
itidem Preces Imperiales numquam ar-
ctasse Electores, & Beneficia, quæ Ca-
pitula previa electione conferebant; mi-
nusque illa, ad quæ Ecclesiastici præsen-
tabant, & ob eam causam Preces ipsas
Imperiales impunè spernerent; Maximi-
lianus Innocentio supplicavit pro novo
indulto, in quo prædictæ exceptiones
tollerentur, & primariæ Preces suæ exe-
quutionem haberent: quod Innocentius
fecit ann. 1492. quo Fridericus obiit,
quemadmodum patet ex indulto sequen-
ti:

70 De primariis Precibus Imperialibus
busvis Ecclesiis, etiamsi Beneficia hujus-
modi, Canonicatus, & Præbendas, aut
dignitates, personatus, administrationes
in Cathedralibus, & Metropolitanis, vel
Collegiatis, & ipse Præbende in illis ex
hujusmodi Ecclesiis, in quibus majores, &
minores fore noscebantur, etiam majores
forent, & ad dignitates, personatus, ad-
ministraciones, vel officia hujusmodi con-
suevissent, qui per electionem assumi, eis-
que cura immineret Animarum, dummo-
do dignitates ipse in Metropolitanis, &
aliis Cathedralibus post Pontificales majo-
res, aut in Collegiatis Ecclesiis hujusmodi
principales non existerent, ad eorundem
Collatorum, & Collatricum collationem,
provisionem, præsentationem, electionem,
seu quamvis aliam dispositionem communi-
ter, vel divisim pertinentibus singulis per-
sonis, qua hujusmodi Beneficiorum juxta
statuta, & consuetudines Ecclesiarum,
in quibus forent, sive indulta eisdem
Ecclesiis per Sedem Apostolicam conces-
sa, alias capaces essent, conferendis,
seu super hoc, quod persona hujusmodi ad
illa recipiantur, & admittantur, Preces
porrigi, sive de personis eisdem ad hujus-
modi Beneficia nominationes fieri continge-
ret, primarias iidem Collatores & Collatri-
ces, dummodo singula collationes, & sin-

gula Ecclesie ex hoc ultra quam in uno Beneficio non gravarentur, ac ipsi Collatores, & Collatrices, saltem quatuor Beneficia Ecclesiastica conferre habeant, hujusmodi Precibus, & nominationibus parere, & intendere, necnon personas ipsas ad hujusmodi Beneficia, postquam ipsis de illis canonicè provisum foret, juxta earundem Precum seriem recipere, & admittere tenerentur, etiamsi Preces ipsas prosequentes presentes non forent ad præstandum de observandis statutis, & consuetudinibus Ecclesiarum, in quibus Beneficia ipsa forent, solitum juramentum &c. dummodò ipsa Beneficia dispositioni Apostolicæ generaliter reservata non essent, ipsorumque collatio non foret juxta Lateranen. statuta Concilii ad Sedem prædictam legitime devoluta, neque super illis inter aliquos lis penderet indecisa &c. Et demum nos præfato Maximiliano Regi, & illius consideratione illis, pro quibus Rex ipse primarias Preces Collatoribus & Collatricibus Beneficiorum Ecclesiasticorum pro personis Ecclesiasticis beneficiandis, post ipsius Regis Maximiliani assumptionem in Regem Romanorum, præfato Friderico Imperatore ejus genitore adhuc in humanis agente porrexerat; quod Preces prædictæ sic porrectæ Collatoribus & Collatricibus, quibus per Fridericum, & prædecessores prædi-

72 De primariis Precibus Imperialibus
Etos Romanos Imperatores porrigi solita
erant, & quasi porrigi coningeret in poste-
rum eisdem Collatoribus, quibus porrigi so-
lita erant, & nondum per ipsum Maximi-
lianum Regem porrecta fuerant, quoad Be-
neficia Ecclesiastica quacumque, & qualia-
cumque cum cura, & sine cura sub illis
comprehensa, eum prorsus sortirentur effe-
ctum, quem sortiri consueverant similes Pre-
ces eorum Regum Romanorum, qui Imperio
vacante in Reges Romanorum retroactis tem-
poribus electi & assumpti post acceptam per eos
Imperii coronam Preces ipsas porrexerant,
primo per quasdam concessimus, & deinde
per alias nostras literas motu proprio, & ex
certa nostra scientia volumus, & Aposto-
lica auctoritate decrevimus, quod Preces
pradictae per eundem Regem porrectae, &
porrigendae quibuscumque Collatoribus, &
Collatricibus in Civitatibus, Locis, & Ter-
ris Germaniae, ac in toto Romano Imperio,
extra tamen Italiam consistentibus ad unum
Beneficium dumtaxat, ac singulae literae de-
super confectae, etiam super quibus processus
in forma solita decreti non fuerant, seu con-
ficiendi, sive illa sortitae forent effectum, si-
ve non, ab earum data valerent, plenamque
roboris firmitatem obtinerent in omnibus,
& per omnia perinde ac si decreti fuissent;
ita tamen, quod singuli Collatores, ultra

Receptiones
Germano-
rum Collatorum
Preces

auditi videntur *Dissertatio* *capitulum* 73
quam in uno Beneficio non gravarentur :
supplevimusque omnes defectus, si qui for-
san intervenerant in eisdem certis desuper
Exequutoribus deputatis, qui ad executio-
nem literarum super presentibus hujusmodi
confectarum, qua suum effectum sortita non
fuerant, processus in forma consueta decer-
nerent, in omnibus, & per omnia perinde
ac si litera ipsa eis directe fuissent &c.
Cum autem, sicut postmodum accepimus,
asseratur à nonnullis Preces ipsas, Collato-
res & Collatrices, quibus diriguntur, non
arctare adeo, quin facta per eos presen-
tationes, & dispositiones de Beneficiis Ec-
clesiasticis pro tempore vacantibus sub ipsis
presentibus comprehensis, dispositiones qua-
cumque in aliorum, quam Preces ipsas pra-
sequentium favorem valida, & efficaces re-
maneant, & illos, ad quorum collationem
dumtaxat, non autem electionem, presenta-
tionem, seu quamvis aliam dispositionem Ec-
clesiastica Beneficia pertinent, per hujusmo-
di Preces requiri non posse, nec arctari ad
parendam eisdem, dictisque literis nostris
per literas, & regulas Cancellaria à nobis
emanatas, fuisse, & esse prejudicatum; Nos,
qui praefatum Regem, suis exigentibus meri-
tis, suaeque Celsitudinis consideratione, singu-
lari benevolentia prosequimur, & gerimus
in visceribus charitatis; volentes, ut de-

Exceptiones
Germano-
rum contra
Preces.

Novi indulti
dispositio.

74 De primariis Precibus Imperialibus
hemus, super iis opportunè providere, motu
simili &c. seu de nostra mera liberalitate
ac ex certa scientia, ac de Apostolica po-
testatis plenitudine, Apostolica auctoritate
presentium tenore declaramus nostra inten-
tionis incommutabilis tam tempore facta per
nos confirmationis Precum earundem, ac
hactenus fuisse, & esse in futurum: quod
tam prefatus Maximilianus Rex, quam
ab eo hactenus post ipsarum Precum à no-
bis confirmationis obtentu usque modo, &
quas obtineri contingeret in posterum: qui-
cumque habentes Preces huiusmodi, ac de
super eis concessa litera, ad cuiusvis con-
stitutionis, ordinationis, seu regula Can-
cellaria per nos tunc edita, seu publicata,
seu in antea edenda, & publicanda solem-
nitatem, restrictionem, formam, satisfac-
tionem, seu observantiam, minime tene-
rentur: nec ipsa Preces sub illis compre-
henderentur quoquo modo, ac etiam mini-
me teneantur, aut comprehendantur in
futurum. Quodque dicta Preces eundem
vigorem haberent, & habeant, quem iux-
ta literas Nicolai, Calixti, atque Sixti
predecessorum nostrorum predictorum, Pre-
ces Imperatoris prefati habere potuerunt,
& debuerunt, & eosdem sortiantur effe-
ctus, & prosequentes illas in asssecutione
Beneficiorum huiusmodi in quibusvis tam

Apostolicis, quam Ordinariorum mensibus in quadam constitutione per eos edita, ac Principum dicta nationis Germania Concordatis, & prædecessorum nostrorum eorundem Concordatorum confirmatoriis literis expressis pro tempore vacantium, omnibus, & singulis eisdem, seu illis prorsus similibus antelationibus, prerogativis, privilegiis, derogationibus, exemptionibus, exceptionibus, declarationibus, favoribus, indultis, concessionibus, gratiis, & clausulis potirentur, & gauderent, & potiantur, & gaudeant, quibus prosequentes Preces Imperatoris præfati &c. potiri, & gaudere poterant, & debebant, ac omnibus, & singulis aliis personis &c. Et quod etiam post datam singularum priorum literarum nostrarum concessa per præfatum Regem Preces prædictæ, & in posterum concedenda quancumque ex die insinuationis earundem dictis Collatoribus, & Collatricibus facta, Beneficia Ecclesiastica sub illis comprehensa, quæ postmodum hætenus vacaverunt, & in posterum pro tempore vacabunt, & infra unius mensis spatium, postquam illorum vacatio, illis, pro quibus Preces ipsæ porrectæ fuerunt, vel in posterum porrigentur, aut eorum Procuratoribus innotuerunt, vel innotuerint in posterum per se, vel eorum Procuratores ac-

libri IVI
obitoqib

lesimo quadringentesimo nonagesimo secundo, decimo septimo kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno octavo.

Maximiliano successit Carolus V. qui dicitur Germanorum patrias leges, & jura Imperii fortiter servasse. Hic statim inauguratus à Leone X. Romano Pontifice, idipsum indultum primarum Precum assequutus est, ut narratur in indulto Clementis VII. mox exponendo.

Et quoniam anno septimo Pontificatus Clementis VII. plura dubia emerferant super primariis à Leone X. Carolo concessis, ille pro novo indulto supplicavit, quo quæstiones amputarentur: ejusque formula hæc est:

Clemens &c. Charissimo in Christo filio nostro Carolo Romanorum Imperatori semper Augusto. Dudum siquidem sub datum quartodecimo kalendas Decembris, Pontificatus nostri anno septimo, Majestati Tue, cui fel. recordat. Leo Papa X. predecessor noster, cum post felicissimam tuam Imperii diadematis susceptionem, sibi significares summopere desiderare, personas Ecclesiasticas tibi gratas, & acceptas, gratia & munificencia tua, aliqua Beneficia Ecclesiastica consequi, ipsasque ex felici tui diadematis susceptione pradicta ma-

XLIV.

Carolus V. obtinet indultum primarum Precum.

Declaratio
subni aucto
..

XLV.

Indultum Clementis VII. Carolo V.

Facultas
et Exequutio
Preces concessæ Carolo V. à Leone X.

78 De primariis Precibus Imperialibus
gis letari posse; idem prædecessor Majesta-
ti Tue, quod si per Te quibusvis Collatori-
bus, seu Collatricibus quorumlibet Benefi-
ciorum Ecclesiasticorum secularium, vel
Regularium Ordinum quorumcumque per
sacrum Romanum Imperium ubilibet con-
stitutis super singulis Beneficiis Ecclesiasti-
cis cum cura, vel sine cura, etiam certo
tunc expresso modo qualificatis singulis per-
sonis conferendis, vel super hoc, quod
persona hujusmodi ad illa reciperentur, &
admitterentur, Preces porrigi, siue de
personis eisdem ad hujusmodi Beneficia no-
minationes fieri contingeret, primarias ipsi
Collatores, & Collatrices, etiamsi singuli
Collatores, & singula Ecclesia ex hoc ul-
tra quam in uno Beneficio gravarentur,
& ipsi Collatores, & Collatrices, ultra
quatuor Beneficia Ecclesiastica conferre non
haberent hujusmodi Precibus, & nomina-
tionibus parere, & intendere, necnon per-
nas ipsas ad hujusmodi Beneficia, postquam
de illis sibi canonicè provisum foret, juxta
earundem Precum, aut nominationum se-
riem recipere, & admittere deberent, per
quasdam indulgit. Nosque tam in Regnis
Hispaniarum, quam in Flandria, & Co-
mitatu Brabantia, & aliis locis in Ger-
mania inferiori tibi subjectis facultatem no-
minandi certas personas ad certa Beneficia

tunc certo modo qualificata ad collationem quorumcumque Collatorum, & Collatricum in Hispania, & Germania inferiori hujusmodi consisten. spectan. ac etiam ultra predictas facultates nominandi personas hujusmodi, eidem Celsitudini Tuae de ulteriori gratia etiam concessimus, & indulsumus: quod si per Te quibusvis Collatoribus, sive Collatricibus quorumlibet Beneficiorum Ecclesiasticorum secularium, vel Regularium Ordinum quorumcumque per sacrum Romanum Imperium ubilibet constitutis super singulis Beneficiis Ecclesiasticis cum cura, vel sine cura, etiam certo tunc expresso modo qualificatis singulis personis, quae hujusmodi Beneficiorum juxta statuta, & consuetudines Ecclesiarum, in quibus ea forent, sive indulta ipsis Ecclesiis per Sedem Apostolicam concessa, alias capaces essent conferendis: vel super hoc quod persona hujusmodi ad illa reciperentur, & admitterentur Preces porrigi, sive de personis eisdem ad hujusmodi Beneficia nominationes fieri contigerit, ipsi Collatores, & Collatrices posterioribus hujusmodi Precibus, & nominationibus parere, & intendere, necnon personas ipsas ad hujusmodi Beneficia, postquam sibi de illis canonice provisum foret, juxta earundem Precum, & nominationum seriem, reci-

80 De primariis Precibus Imperialibus
pere, & admittere deberent, ac etiam te-
nerentur. Quodque Exequutores per Te ad
hoc pro tempore deputandi per se, vel
alium, seu alios Beneficia predicta, dum-
modo ipsa persona, nisi dicta Sedis Officia-
les, vel cum riguroso examine in aliqua
licita facultate graduati essent ad obtinen-
dum Beneficia hujusmodi per diligentem
examinationem Executorum predictorum,

Beneficia à
Precibus c-
xempta.

quorum conscientias super hoc oneravimus,
reperta essent idonea; & Beneficia ipsa
dispositioni Apostolica generaliter reserva-
ta non essent; ipsorumque collatio non esset
juxta statuta Lateranensis Concilii ad Se-
dem predictam legitime devoluta; nec su-
per illis inter aliquos lis penderet indecisa,
cum omnibus juribus, & pertinentiis suis,
eisdem personis conferre, & assignare va-
lerent, decernentes personas ipsas omnibus,
& singulis in assentione Beneficiorum hu-
jusmodi, exceptis dumtaxat venerabilibus
fratribus nostris sancte Romana Ecclesia
Cardinalibus, anteferri; & dictos Exe-

Onus Exe-
cutoribus
in dictum de-
nunciandi A-
gentibus Ca-
meræ Aposto-
licæ collatio-
nes.

cutores de cognominibus, & nominibus
personarum, quibus dicta Beneficia per eos
conferri contigerit, ac de diebus collatio-
num hujusmodi per Agentes Camera Apo-
stolica, Collectores, vel Subcollectores fru-
ctuum eidem Camera debitorum in partibus
illis pro tempore deputatos quantocius cer-

rificare

tificare debere, per diversas nostras literas
 concessimus, & indulgimus, prout in no-
 stris, & ipsius praedecessoris inde confectis
 literis: quorum tenores ac si de verbo ad
 verbum exprimerentur, & infererentur
 praesentibus, haberi volumus pro expressis,
 plenius continetur. Nos igitur, ut Ma-
 jestas Tua tanto longè praestantioribus gra-
 tiis illustretur, quanto sancta Mater Ec-
 clesia tua diadematis nostro ministerio sus-
 ceptionis letatur; motu proprio, & ex
 certa nostra scientia tenore praesentium vo-
 lumus, quod quilibet ex personis nomina-
 tis praedictis Executores, & Subexecutores;
 etiamsi Presbyteri, aut Notarii existant,
 ad effectum nominationis de eo facta, ac
 literarum praedictarum quaecumque ex-
 pediarum deputare possit, quodque Execu-
 tores, vel Subexecutores praedicti Beneficia
 praedicta, etiamsi dispositioni Apostolica
 alias quam juxta constitutionem fel. record.
 Benedicti XII. praedecessoris nostri, qua
 incipit Ad regimen, dispositioni Apostoli-
 cae generaliter reservata existant, & per-
 sona nominata praedicta secundum statuta,
 & consuetudines Ecclesiarum, in quibus
 Beneficia hujusmodi fuerint, sive indulta
 ipsis Ecclesiis concessa, capaces, seu in
 aetate legitima constituti, aut de legitimo
 matrimonio procreati, dummodo alias cura

Beneficia
 Praedicta
 recipere

Ampliatio
 prioris indul-

ti.

82 De primariis Precibus Imperialibus
 eis fuerit canonicè dispensatum; non sint, &
 absque examinatione prædictorum conferre
 liberè possint; quodque persona nominata
 prædicta in assécutione prædictorum Benefi-
 ciorum, etiam dictis Cardinalibus, de-
 beant anteferri: & Executores prædicti
 Agentibus Camera Apostolica, aut Colle-
 ctoribus, vel Subcollectoribus certificatio-
 nem hujusmodi facere nullatenus teneantur:
 non obstantibus præmissis, & constitutioni-
 bus, & ordinationibus Apostolicis; necnon
 omnibus illis, quæ in dictis literis volui-
 mus non obstare; cæterisque contrariis qui-
 buscumque. Datum Romæ 20. Novem-
 bris 1530. anno septimo.

XLVIX
 mulubal
 Clemente
 abro. 1530

XLVI.
 Ferdinandus
 I. obtinet in-
 dultum pri-
 mariarum
 Precum.

Sic cum Ferdinandus frater Caroli V.
 in Romanorum Regem fuisset assumptus,
 & iste electionem suam, sicuti præde-
 cessores fecerant, confirmari obtinuisset
 à Clemente VII., & dein ab eodem si-
 mile indultum primarias Preces porri-
 gendi impetrasset; contra has primarias
 Preces Ferdinando donatas obstrepere
 Germani: aiebant enim uno, eodemque
 tempore premi non potuisse Capitula,
 & Collatores duabus Precibus, & pro
 duobus Beneficiis: hanc novitatem esse,
 alienamque à mente Clementis, quem
 putabant indulgisse tantummodò, eos
 Ordinarios, qui executi non essent Pre-

ces Caroli Imperatoris, executioni mandare Preces Ferdinandi Romanorum Regis. Hæc Ferdinandus detulit ad Pontificem, qui solemniter declaravit intentionem suam fuisse, quod amborum Precibus eodem tempore, & pro duobus Beneficiis ab unaquaque Ecclesia parendum esset: neque excusarentur Collatores sub prætextu, quod Precibus Caroli jam contulissent, cujus declarationis Pontificiæ Breve hujuscemodi est:

Clemens &c. Charissimo in Christo filio nostro Ferdinando Romanorum, & Hungaria, ac Bohemiæ Regi Illustri &c. Dum intra mentis nostræ arcana, debita consideratione, pensamus singularem Tuæ Celsitudinis fidei constantiam, & integritatem, excimique devotionis affectum, quibus in nostro, & Apostolicæ Sedis conspectu semper claruisti, & continuè clares; dignum, imò potius debitum reputamus, ut tuo intuitu operam efficacem impendamus, ut tibi grata & accepta, ac alia benemerita persona in Beneficiis Ecclesiasticis provisionem percipiant congruentem. Sanè dudum sub datum videlicet xvij. kalen. Julii, Pontificatus nostri anno octavo eidem Celsitudini Tuæ post tuam felicissimam in Romani Regis electionem factam; & per nos pro universæ Christianæ Ræipublicæ salute confir-

XLVII.

Indultum
Clementis
VII. Ferdinando I.

84 De primariis Precibus Imperialibus

matam, quod si per te quibusvis Collatori-
bus seu Collatricibus quorumlibet Beneficio-
rum Ecclesiasticorum, secularium, vel Re-
gularium Ordinum quorumcunque per sa-
crum Romanum Imperium ubilibet consti-
tutis super singulis Beneficiis Ecclesiasticis
cum cura, vel sine cura, etiam certo tunc
expresso modo qualificatis, singulis personis,
que hujusmodi Beneficiorum juxta statuta
& consuetudines Ecclesiarum, in quibus ea
forent, seu indulta ipsis Ecclesiis per Sedem
eandem concessa, alias capaces essent confe-
rendi: vel super hoc, quod personæ hujus-
modi ad illa reciperentur, & admitteren-
tur Preces porrigi, seu de personis eisdem
ad Beneficia hujusmodi nominationes fieri
contingeret, ipsi Collatores & Collatrices
Precibus, ac nominationibus hujusmodi pa-
rere & intendere; necnon personas ad hu-
jusmodi Beneficia postquam de illis sibi ca-
nonicè provisum foret juxta earundem Pre-
cum & nominationum seriem recipere, &
admittere deberent, ac etiam tenerentur;
quodque Executores per te ad hoc pro tem-
pore deputandi per se, vel per alium, seu
alios Beneficia prædicta, dummodo ipsæ per-
sonæ, nisi ejusdem Sedis Officiales, vel cum
rigoroso examine in aliqua licita facultate
graduati essent, ad obtinendum Beneficia hu-
jusmodi per diligentem examinationem Exe-

Facultas data
Executori-
bus.

eorum predictorum, quorum conscientias
 oneravimus, reperta essent idonea, & Be-
 neficia ipsa dispositioni Apostolica generali-
 ter reservata non forent; eorumque collatio
 non esset juxta Lateranensis statuta Concilii
 ad Sedem predictam legitime devoluta;
 neque super illis inter aliquos lis indecise
 penderet, cum omnibus juribus & perti-
 nentiis suis eisdem personis conferre & as-
 signare valerent: decernentes personas ip-
 sas omnibus & singulis in assentione Be-
 neficiorum hujusmodi, exceptis dumtaxat
 venerabilibus fratribus nostris sancte Ro-
 mana Ecclesie Cardinalibus, anteferri, ac
 dictos Executores de nominibus, & cogno-
 minibus personarum, quibus dicta Benefi-
 cia per eos conferri contigerit, ac de diebus
 collationum hujusmodi per Agentes Came-
 re Apostolica, Collectores, vel Subcollecto-
 res fructuum eidem Camera debitorum in
 paribus illis pro tempore deputatos quan-
 tocitius certificare debere, concessimus, &
 indulgimus, prout in nostris inde confectis
 literis, quarum tenores, ac si de verbo ad
 verbum exprimerentur, & infererentur
 presentibus, haberi volumus pro expressis,
 plenius continetur. Nos igitur, ut Celsi-
 tudo Tua longe prestantioribus gratiis illu-
 stretur, motu proprio, & ex certa nostra
 scientia tenore presentium volumus, quod

Beneficia in
 indulto, exce-
 pta.

Onus Exe-
 quutoribus
 indictum de-
 nunciandi
 Ministris Ca-
 meræ colla-
 tiones.

Faciles duntaxat
 Expedirentur
 ad

86 De primariis Precibus Imperialibus

quilibet ex personis nominatis prædictis,
& Subexecutores, & si Presbyteri, aut
Notarii existant, ad effectum nominationis,
ut præfertur, faciendæ quandocumque ex-
pedierit, deputari possint; quodque Exe-
cutores, & Subexecutores prædicti Benefi-
cia hujusmodi, etiamsi Canonatus, &
Præbendæ, dignitates, personatus, admi-
nistrationes, vel officia in Cathedralibus,
etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Ec-
clesiis fuerint, dummodo in Cathedralibus,
etiam Metropolitanis Ecclesiis post Pontifi-
cales majores, aut in Collegiatis Ecclesiis
hujusmodi, principales non extiterint;
etiamsi dispositioni Apostolica aliâs quam
juxta constitutionem fel. recordat. Benedicti
Papa XIII. prædecessoris nostri, quæ incipit
Ad regimen, generaliter reservata exi-
stant; etiamsi ex diversis personis vacave-
rint, & persona nominata prædicta tempo-
re assentionis Beneficii, ad quod nominata
fuerunt, aliud Beneficium in eadem Eccle-
sia obtinuerint; etiamsi ipsa persona secun-
dum statuta, & consuetudines Ecclesiarum,
in quibus Beneficia hujusmodi fuerint, seu
indulta ipsis Ecclesiis concessa, capaces,
vel in ætate legitima constituti, aut de le-
gitimo matrimonio procreati non sint; dum-
modo quoad hujusmodi qualitates aliâs fue-
rit cum eis canonicè dispensatum, etiam

Beneficia in
indulto, exce-
pta.

quoad Beneficia in eadem Ecclesia obtinen-
 ea talia sint, quae sine dispensatione Apo-
 stolica teneri consueverint; etiam absque
 examine praedictorum conferre libere, &
 licite possint: quodque Executores praedicti,
 dummodo praefati nominati huiusmodi alias
 juxta Ecclesiarum, in quibus Beneficia eis
 collata fuerint, statuta, ac juris disposi-
 tionem tempore affecta possessionis ipsorum
 Beneficiorum qualificati extiterint, Agen-
 tibus Camera Apostolica, aut Collectoribus,
 seu Subcollectoribus certificationem
 huiusmodi facere nullatenus teneantur:
 quodque Celsitudo Tua unam, & eandem
 personam supra dictis Collatoribus, aut Col-
 latricibus simul, vel successive nominare
 possit, & valeat, ita tamen, quod quam-
 primum persona sic nominata de aliquo Be-
 neficio provisa fuerit, nominatio quoad
 alios Collatores, & Collatrices facta, ipso
 jure expiret. Et ne super praemissis ab ali-
 quibus dubitari contingat, an Praeces ei-
 dem Celsitudini Tuae concessae huiusmodi
 etiam in Ecclesiis, & locis, in quibus cha-
 rissimo in Christo filio nostro Carolo V. Ro-
 manorum Imperatori semper Augusto fratri
 germano tuo similes primarias Praeces con-
 cessimus, suum sortiri possint effectum: mo-
 tu, scientia, & tenore praemissis etiam vo-
 lumus, & decernimus, quod Collatoribus,

Conditiones
 indulti.

88 De primariis Precibus Imperialibus
& Collatricibus Beneficiorum Ecclesiasti-
corum pro personis Ecclesiasticis benefician-
dis à Celsitudine Tua adhuc porrectas, &
pro tempore porrigendas Preces hujusmodi,
etiam in eisdem Ecclesiis, & locis, in
quibus idem Carolus Imperator Preces suas
prædictas porrexerit, & in futurum porrigi
contigerit, etiamsi ille suum plenarium
effectum consecuta, ipsique Collatores, &
Collatrices earum vigore, super collatione,
seu provisione Beneficiorum aliorum grava-
ti fuerint, sine tamen præjudicio indulti
eidem Carolo Imperatori super singulis no-
minationibus per Sedem Apostolicam con-
cessi, validas, & efficaces existere; suum-
que effectum sortiri debere in omnibus, &
per omnia, perinde ac si Collatores, &
Collatrices præfati super aliorum receptione
gravati prius minime extitissent; necnon
Preces præfatas subreptionis, & obreptio-
nis vitio, seu mentis, aut intentionis no-
stra defectu, etiam ex eo, quod Col-
latores, & Collatrices hujusmodi super
duorum, ac plurium receptione gravari
minimè intenderemus quovis quesito co-
lore quomodolibet impediri, aut impu-
gnari minimè posse, sique per quoscumque
Judices, etiam Cardinales præfatos, ac sa-
cri Palatii Apostolici Auditores, tam in
Romana Curia, quam extra eam in quibus-

XLVII
ii q. m. l. u. b. n. l.
-mixam. VI
-II. 0011
Exceptiones
Germano-
rum sublatæ.

cumque causis, ac in quavis instantia earum interpretari, judicari pariter, & definiiri debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & definiendi facultate & auctoritate: necnon ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super iis à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari; non obstantibus premissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis que in dictis literis volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Rome die decima quinta Decembris 1521. anno nono.

Carolus V. subinde curis Imperii, atque mundanis desideriis se abdicans, Ferdinando laudato ejus fratri Imperium cessit. Post hunc assumptus est Maximilianus II. ejus filius, quem statim in Romanorum Regem electum, comperimus anno 1564. à Pio Papa IV. indulgentiam precibus habuisse, uti literæ Apostolicæ in sequentem modum conceptæ demonstrant.

Pius &c. Charissimo in Christo filio Maximiliano Regi Romanorum illustri salutem &c. Cum post de persona tua per sacri Romani Imperii Principes Electores de consensu charissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Romanorum Regis illustris in Im-

XLVIII.
Indultum Pii
IV. Maximiliano II.

Excelsionem
Germanie
et Italiae

90 De primariis Precibus Imperialibus
peratorem electi patris tui, electionem fa-
ctam, ac per nos pro universa Christiana
Reipublica salute confirmatam, nobis signi-
ficaveris summopere desiderare personas tibi
gratas, & acceptas gratia, & munificen-
tia, aliqua Beneficia Ecclesiastica consequi
posse. Nos quemadmodum magnis meren-
tur efferi laudibus, insignibusque prae-
coniis commendari, & sublimium Principum
desideria, & vota, quae in Divini nomi-
nis, & personarum illi Clericali vinculo
adstrictarum amore feruntur, & opere
postmodum consequente verum deducantur
in actum; ita enim dignum, vel potius
debitum existimamus, ut quantum in fidei
sinceritate, & devotione illibata Ecclesiae
Sponsa nostra fidelem Advocatum devovi-
sti, eamque humili professione Matrem,
& Dominam Tuam recognovisti, & ad
ipsius honorem, & sacri Romani Imperii
decus unctionem victoriae, & diadema etiam
nostro ministerio adveniente tempore susci-
pere, & in eis immobilis persistere inten-
dis; verum etiam tanquam ipsius Ecclesiae
legitimus pugil, & athleta Te adversus
Schismaticorum, & Hereticorum, Tur-
carum Tyranni, ac Fidei, & Christi
nominis hostis insanias, & furores spiri-
tualiter, & temporaliter armaris, & in
dies arma huiusmodi jugiter exequeris, ea

tibi favorabiliter concedamus, quae Tua
 Celsitudini cedant ad honorem, & per quae
 eisdem benemeritis personis te munificens
 reddere possis, ope auctoritatis Apostolicae
 exhibitione gratiarum. Hinc est, quod
 Tuae Celsitudinis supplicationi inclinati,
 dicta auctoritate, praesentium serie eidem
 Celsitudini Tuae concedimus, & indulge-
 mus, quod si per te quibusvis Collatoribus,
 seu Collatricibus quorumcumque Beneficio-
 rum Ecclesiasticorum saecularium, vel Re-
 gularium Ordinum quorumcumque per sa-
 crum Romanum Imperium ubilibet consti-
 tutorum, etiam si qui, vel si qua illi Pon-
 tificali, vel alia quavis dignitate praeful-
 geant, seu Collegia, Capitula, & Conven-
 tus fuerint super singulis Beneficiis Ecce-
 siasticis cum cura, vel sine cura, saeculari-
 bus, vel Ordinum huiusmodi Regularibus
 in singulis Cathedralibus, etiam Metropo-
 litanis, Collegiatis, & aliis quibusvis Ec-
 clesiis, etiamsi Beneficia huiusmodi, Cano-
 nicatus, & Prabenda, dignitates, perso-
 natus, administrationes, vel officia in eis-
 dem Cathedralibus, etiam Metropolitanis,
 vel Collegiatis, & ipsa Prabenda in illis ex
 huiusmodi Ecclesiis, in quibus maiores, vel
 minores Prabenda esse noscuntur; etiam
 si maiores fuerint, & ad dignitates, per-
 sonatus, administrationes, vel officia huius-

92 De primariis Precibus Imperialibus
modi consueverint qui per electionem assu-
mi, eisque cura immineat animarum, dum-
modo dignitates ipse in Cathedralibus,
etiam Metropolitanis post Pontificales ma-
jores, aut Collegiatis hujusmodi principales
non existant, ad eorundem Collatorum &
Collatricum collationem, provisionem, præ-
sentationem, electionem, seu quamvis aliam
dispositionem communiter, vel divisim per-
tinentibus singulis personis conferendis, seu
super hoc, quod personæ hujusmodi ad illa
recipiantur, & admittantur Preces porri-
gi, seu de personis eisdem ad hujusmodi
Beneficia nominationes fieri contigerit, pri-
marias iidem Collatores & Collatrices, sal-
vo, quod singula collationes, & singula Ec-
clesia ex hoc ultra quam in uno Beneficio
non graventur, ac ipsi Collatores & Colla-
trices, saltem quatuor Beneficia Ecclesia-
stica conferre habeant, hujusmodi Precibus,
& nominationibus parere, & intendere,
necnon personas ipsas ad hujusmodi Benefi-
cia, postquam ipsis de illis canonicè provi-
sum fuerit, juxta earundem Precum, aut
nominationum tenorem recipere, & admit-
tere debeant, ac teneantur &c. Quodque
quicumque quibusvis in dignitatibus consti-
tuti, seu Ecclesiarum Cathedralium Cano-
nici, singuli videlicet in illis, quas pro sin-
gulis personis predictis Precum & nomina-

Beneficia in
inducto exce

tionum hujusmodi, & ad hoc, ut illa for-
 ziantur effectum, etiam presentium Execu-
 tores deputaveris per se, vel alium, sive
 alios Beneficia predicta, cum in quibusvis
 etiam Ordinariis Collatoribus per constitu-
 tiones nostras, aut literas alternativas, alia-
 que privilegia, & indulta quacumque quo-
 modolibet concessis, & in posterum conce-
 dendis, aut aliis quibuscumque mensibus va-
 caverint, & qua persona, pro quibus Pre-
 ces, & nominationes hujusmodi facta fue-
 rint, quatenus hujusmodi Preces, sive no-
 minationes ad illa se extendant, infra men-
 sem, postquam ipsis vacatio hujusmodi Be-
 neficiorum innotuerit, duxerint acceptanda;
 etiamsi ipsa Beneficia dispositioni Apostoli-
 cae alias quam per constitutionem fel. recor-
 dat. Benedicti Papae XII. predecessoris no-
 stri, qua incipit Ad regimen, generalem, Beneficia in
 reservata existant &c. ac ipsorum vacan- indulto exce-
 tium Beneficiorum collatio non fuerit juxta pta.
 Lateranensis statuta Concilii ad Sedem pra-
 fatam legitime devoluta, neque super illis
 inter aliquos lis pendeat indecisa &c. Non
 obstantibus nostris de non utendo gratia
 expectativa, ac reservatione speciali, vel
 duabus gratis insimul, ac de insinnatione,
 ac publicatione, & diligentis per accep-
 tantes desuper faciendis, ac in favorem
 Ordinariorum Collatorum, necnon expe-

Derogatio
concordatis.

94 De primariis Precibus Imperialibus
Elativas in forma pauperum habentium, ac
illustrium, & graduatorum, ac Sedis praedictae Officialium, ac certas inibi expressas
gratias habentium, necnon quibuscumque in
Cancellaria Apostolica quandocumque pu-
blicatis, & publicandis, ac aliis constitu-
tionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec-
non aliis Ecclesiarum, in quibus Beneficia
hujusmodi forsitan fuerint, statutis, & con-
suetudinibus &c. Quodque de hujusmodi,
vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis ad eorum
collationem, provisionem, praesentationem,
electionem, seu quamvis aliam dispositio-
nem, conjunctim, vel divisim spectantibus,
nulli valeat provideri per literas Aposto-
licas, non facientes plenam & expressam,
ac de verbo ad verbum de indulto hujus-
modi mentionem &c. necnon Concordatis
nationis Germanicae, ac eorundem Concor-
datorum confirmatione, ac praedictis, &
quibuscumque aliis quandocumque editis,
& edendis constitutionibus, & regulis no-
stris, & dictae Cancellariae, ad quarum so-
lemnitatem, adstrictionem, formam, vel sa-
tisfactionem, seu observantiam, habentes
Preces, seu nominationes hujusmodi mini-
mè teneantur, nec ipsae Preces sub illis com-
prehendantur quoquo modo, necnon quibus-
vis privilegiis, indultis, & literis Aposto-
licis, & quibusvis gratiis expectativis spe-

XLIX
Indultum
Gregorii
XIII. Rehu
H. obp

Dissertatio. 95
cialibus, vel generalibus, etiam mentalibus reservationibus, unionibus, annexionibus, & incorporationibus, suppressionibus, & extinctionibus perpetuis, & temporalibus nominationibus; ac reservandi, uniendi, annectendi, incorporandi, ac nominandi, & aliis conferendi, commendandi, supprimendi, extinguendi, aliisque citra accessus, & regressus de consensu, facultatibus, literis, mandatis, & indultis quibuscumque, etiam cum provisionibus, commendis, & aliis dispositionibus ex tunc, & gratis quibusvis personis cujuscumque dignitatis, status, ordinis, gradus, vel conditionis existentibus, & quacumque Imperiali, Regali, Ducali, sive Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, vel majori auctoritate, præeminentia, nobilitate, & excellentia &c. Datum Rome apud sanctum Marcum anno Incarnationis Dominice millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, quarto idus Julii, Pontificatus nostri anno quinto.

Rodolphus II. Maximiliani filius & successor, uti prædecessores sui fecerant, indultum simile obtinuit à Gregorio XIII. quod tale est:

Gregorius Episcopus &c. Charissimo in Christo filio Rodolpho Romanorum Regi illustri in Imperatorem electo salutem,

XLIX.
Indultum
Gregorii
XIII. Rodul-
pho II.

96 De primariis Precibus Imperialibus
& Apostolicam benedictionem. Cum post
factam de persona tua per sacri Roma-
ni Imperii Principes Electores de consensu
clar. mem. Maximiliani Romanorum Re-
gis in Imperatorem electi Patris tui tunc
in humanis agentis, in Regem Romanorum
electionem, ac per nos pro universa Chri-
stiana Reipublica salute confirmatam nuper
Nobis significaveris, Te summo opere deside-
rare personas tibi gratas, & acceptas gra-
tia, & munificentia, aliqua Beneficia Ec-
clesiastica consequi posse; Nos quemad-
modum magnis merentur efferi laudibus,
insignibusque praconis commendari, & su-
blimum Principum desideria, & vota, qua
in Divini nominis, & personarum illi
Clericali vinculo astrictarum amore fe-
runtur, & opere postmodum consequente,
tutum deducantur in actum; ita enim
dignum, vel potius debitum existimamus,
ut quoniam in fidei sinceritate, & devo-
tione illibata Ecclesiae Sponsae nostrae fide-
lem Advocatum devovisti, eamque humi-
li professione Matrem & Dominam tuam
recognovisti, & ad ipsius honorem, & sacri
Romani Imperii decus unctionem victoriae,
& diadema etiam nostro ministerio adve-
niente tempore suscipere, & in eis immo-
bilis persistere intendis; verum etiam tan-
quam ipsius Ecclesiae legitimus pugil, &
athleta

athleta Te adversus Schismaticorum, & Hæreticorum, Turcarum Tyranni, ac Fidei, & Christi nominis hostis insanias, & furores spiritualiter, & temporaliter armaris, & in dies arma hujusmodi jugiter exequeris; ea tibi favorabiliter concedamus, quæ Tuæ Celsitudini cedant ad honorem, & per quæ eisdem benemeritis personis Te munificum reddere possis ope auctoritatis Apostolicæ exhibitione gratiarum. Hinc est, quod Tuæ Celsitudinis supplicationi inclinati, dicta auctoritate præsentium serie eidem Celsitudini Tuæ concedimus, & indulgemus, quod si per Te quibusvis Collatoribus, seu Collatricibus quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum secularium, vel Regularium Ordinum quorumcumque per sacrum Romanum Imperium ubilibet constitutorum; etiam si qui, vel si quæ Pontificali, vel alia quavis dignitate præfulgeant, seu Collegia, Capitula, & Conventus fuerint, super singulis beneficiis Ecclesiasticis cum cura, vel sine cura secularibus, vel Ordinum hujusmodi Regularibus in singulis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis, & aliis quibusvis Ecclesiis, etiam si Beneficia hujusmodi, Canonicatus, & Præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in eisdem Cathedralibus, etiam Me-

8 De primariis Precibus Imperialibus
tropolitanis, vel Collegiatis &c. vel officia
huiusmodi consueverint qui per electionem
assumi, eisque cura animarum immineat,
dummodo dignitates ipsa in Cathedralibus,
etiam Metropolitanis post Pontificales ma-
jores, aut Collegiatis huiusmodi principales
non existant; ad eorundem Collatorum, &
Collatricum collationem, provisionem, pra-
sentationem, electionem, seu quamvis aliam
dispositionem communiter, vel divisim per-
tinen. singulis personis conferendis, seu su-
per hoc, quod persona huiusmodi ad illa
recipiantur, & admittantur, Praeces por-
rigi, seu de personis eisdem ad huiusmodi
Beneficia nominationes fieri contigerit,
primarias iidem Collatores, & Collatrices,
salvo quod singulae collationes, & singulae
Ecclesiae ex hoc ultra quam in uno Benefi-
cio non graventur, ac ipsi Collatores, &
Collatrices, saltem quatuor Beneficia Ec-
clesiastica conferre habeant, huiusmodi Pre-
cibus, & nominationibus parere, & in-
tendere; necnon personas ipsas ad huius-
modi Beneficia, postquam ipsis de illis ca-
nonice provisum fuerit, juxta earundem
Precum, aut nominationum tenorem reci-
pere, & admittere debeant, & etiam te-
neantur &c. Quodque quicumque quibus-
vis in dignitatibus constituti, seu Ecclesia-
rum Cathedralium Canonici singuli; vide-

Beneficia
et aliquando
indulgentias

Dissertatio. 99

licet in illis, quos pro singulis personis prædictis Precum, & nominationum hujusmodi, & ad hoc ut illa sortiantur effectum, etiam presentium Executores deputaveris per se, vel alium, seu alia Beneficia prædicta cum in quibusvis etiam Ordinariis Collatoribus per constitutiones nostras, aut literas alternativas, aliaque privilegia, & indulta quacumque quomodolibet concessa, & in posterum concedenda, aut alius quibuscumque mensibus vacaverint, & qua persone, pro quibus Preces, & nominationes hujusmodi factæ fuerint, quatenus hujusmodi Preces, siue nominationes ad illa se extendant, infra mensem, postquam ipsis vacatio hujusmodi Beneficiorum innoverit, duxerint acceptanda; etiamsi ipsa Beneficia dispositioni Apostolica aliâ quam per constitutionem sël. recordat. Benedicti Papæ XII. prædecessoris nostri, qua incipit Ad regimen, generaliter reservata existant, & ex diversis personis vacaverint, & persona nominata prædicta tempore assentionis Beneficii, ad quod nominata fuerint, aliud Beneficium in eadem Ecclesia obtineant, & secundum statuta, & consuetudines Ecclesiarum, in quibus Beneficia hujusmodi constiterint, vel indulta Ecclesiis concessa, capaces videlicet in ætate legitima constituta, aut de legitimo ma-

Beneficia
exempta ab
indulto.

100 De primariis Precibus Imperialibus
trimonio procreata non sint, dummodo quoad
huiusmodi qualitates, alias cum eis cano-
nicè dispensatum, & Beneficia in eadem
Ecclesia obtinenda talia sint, quæ sine dispen-
satione Apostolica insimul obtineri possint,
aut consueverint, ac ipsorum vacantium
Beneficiorum collatio non fuerit juxta La-
teranensis statuta Concilii, ad Sedem præ-
dictam legitimè devoluta, neque super illis
inter aliquos lis pendeat indecisa, cum om-
nibus juribus, & pertinentiis suis, perso-
nis ipsis etiam, duo vel tria, seu plura
cujuscumque qualitatis, & cujuscumque an-
nui valoris Ecclesiastica Beneficia obti-
nentibus, & expectantibus conferre, &
assignare; necnon omnia, & singula quæ
ad hoc, ut Precum, seu nominationum,
& acceptationum, ac collationum huiusmo-
di succedant effectus, opportuna fuerint fa-
cere auctoritate nostra per censuram Ec-
clesiasticam exequi possint, & valeant &c.
Non obstantibus nostris de non utendo
gratia expectativa, ac reservatione spe-
ciali, vel duabus gratiis insimul, ac de
insinuatione, ac publicatione, ac diligen-
tius per acceptantes desuper faciendis, ac
in favorem Ordinariorum Collatorum, nec-
non expectativas in forma pauperum ha-
bentium, ac illustrium, & graduato-
rum, ac Sedis prædictæ Officialium, ac

Derogatio
regulis Can-
cellariæ, &
concordatis.

certas inibi expressas gratias habentium; necnon quibuscumque in Cancellaria Apostolica quandocumque publicatis, & publicandis, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon aliis Ecclesiarum, in quibus Beneficia hujusmodi forsan fuerint, statutis, & consuetudinibus; illis praesertim quibus in Ecclesiis, in quibus majores, & minores Præbendæ hujusmodi fuerint, caveri dicitur, quod nullus inibi majorem Præbendam majore assequi valeat, nisi illam de minore gradatim, & per optionem ascendat, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis contrariis quibuscumque &c. Necnon Concordatis nationis Germanicæ, ac eorundem Concordatorum confirmatione, ac prædictis, & quibuscumque aliis quandocumque editis, & edendis constitutionibus, & regulis nostris, & dictæ Cancellariæ, ad quarum solemnitatem, adstrictionem, formam, vel satisfactionem, seu observantiam habentes Preces, seu nominationes hujusmodi minime teneantur, nec ipsæ Preces sub illis comprehendantur quoquo modo, necnon quibusvis privilegiis, indulgiis, & literis Apostolicis, & quibusvis gratiis expectativis specialibus, vel generalibus, etiam mentalibus reservationibus, unionibus, an-

Precibus
regulis
ecclesiarum
concordatis

102 De primariis Precibus Imperialibus
nexionibus, & incorporationibus, suppressio-
nibus, & extinctionibus perpetuis, &
temporalibus, nominationibus, ac reser-
vandi, uniendi, annectendi, incorporan-
di, ac nominandi, & aliis conferendi,
commendandi, supprimendi, & extinguen-
di, aliisque extra accessus, & regressus de
consensu facultatibus, literis, mandatis, &
indultis quibuscumque. Datum Romae apud
sanctum Petrum anno Incarnationis Domi-
nicae millesimo quingentesimo septuagesimo
septimo, tertio decimo kalend. Augusti,
Pontificatus nostri anno sexto.

L.
Indultum
Pauli V. Mar-
thiae Impera-
tori.

Rodulpho successit Matthias, quan-
quam nondum coronatus obierit: quem
a Paulo V. id ipsum indultum obtinuisse
patet ex literis Apostolicis in hunc mo-
dum exaratis:

Paulus Episcopus servus servorum Dei.
Charissimo in Christo filio Matthiae Ro-
manorum Regi illustri in imperatorem
electo salutem. Cum post factam de per-
sona Tua per sacri Romani Imperii Prin-
cipes Electores in Regem Romanorum ele-
ctionem, ac per nos pro universa Christiana
Reipublica salute confirmatam, nuper nobis
significaveris te summopere desiderare per-
sonas tibi gratas, & acceptas gratia, & mu-
nificencia, aliqua Beneficia Ecclesiastica con-
sequi posse; Nos quemadmodum magnis me-

rentur efferi laudibus, insignibusque praconii commendari, sublimium Principum desideria, & vota, qua in Divini nominis, & personarum illi Clericali vinculo adstrictarum amore feruntur, & opere postmodum consequente tutum deducantur in actum; ita etiam dignum, vel potius debitum existimamus, ut quoniam in fidei sinceritate, & devotione illibata Ecclesia Sponsa nostra te fidelem Advocatum devovisti, eamque humili professione Matrem, & Dominam Tuam recognovisti, & ad ipsius honorem, & sacri Romani Imperii decus unctionem victoria, & diadema etiam nostro ministerio adveniente tempore suscipere, & in eis immobilis persistere intendis; verum etiam tanquam ipsius Ecclesiae legitimus pugil, & athleta Te adversus Schismaticorum, & Haereticorum, Turcarum Tyranni, ac Fidei, & Christi nominis hostium insanias, & furores spiritualiter, & temporaliter armaris, & in dies arma huiusmodi jugiter exequeris, ea tibi favorabiliter concedamus, qua Tua Celsitudini cedant ad honorem, & per qua eisdem benemeritis personis te munificam reddere possis, ope auctoritatis Apostolicae exhibitione gratiarum. Hinc est, quod Tuae Celsitudinis supplicationi inclinati, dicta auctoritate, praesentium serie eidem

...
 ...
 ...
 ...
 ...

104 De primariis Precibus Imperialibus
Celsitudini Tua concedimus, & indulge-
mus, quod si per te quibusvis Collatoribus,
seu Collatricibus quorumcumque Beneficio-
rum Ecclesiasticorum secularium, vel Re-
gularium Ordinum quorumcumque per sa-
crum Romanum Imperium ubilibet consti-
tutorum, etiam si qui, vel si qua Ponti-
ficali, vel alia quavis dignitate prae-
fulgeant, seu Collegia, Capitula, & Conven-
tus fuerint super singulis Beneficiis Ecce-
siasticis cum cura, & sine cura, seculari-
bus, vel Ordinum huiusmodi Regularibus
in singulis Cathedralibus, etiam Metro-
politans, Collegiatis, & aliis quibusvis Ec-
clesiis, etiam si Beneficia huiusmodi, Cano-
nicatus, & Præbende, dignitates, perso-
natus, administrationes, vel officia in eis-
dem Cathedralibus, etiam Metropolitanis,
vel Collegiatis, & ipsæ Præbende in illis ex
huiusmodi Ecclesiis, in quibus maiores, vel
minores Præbende esse noscuntur; etiam
si maiores fuerint, & ad dignitates, per-
sonatus, administrationes, vel officia huius-
modi consueverint qui per electionem assu-
mi, eisque cura immineat animarum, dum-
modo dignitates ipsæ in Cathedralibus,
etiam Metropolitanis post Pontificales ma-
jores, aut Collegiatis huiusmodi principales
non existant, ad eorundem Collatorum &
Collatricum collationem, provisionem, præ-

Beneficia ex-
cepta,

sentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem communiter, vel divisim pertinentibus singulis personis conferendis, seu super hoc, quod persona huiusmodi ad illa recipiantur, & admittantur Preces porrigi, seu de personis eisdem ad huiusmodi Beneficia nominationes fieri contigerit, primarias iidem Collatores & Collatrices, salvo, quod singula collationes, & singula Ecclesia ex hoc ultra quam in uno Beneficio non graventur, ac ipsi Collatores & Collatrices, saltem quatuor Beneficia Ecclesiastica conferre habeant, huiusmodi Precibus, & nominationibus parere, & intendere, necnon personas ipsas ad huiusmodi Beneficia, postquam ipsis de illis canonicè provisum fuerit, juxta earundem Precum, aut nominationum tenorem recipere, & admittere debeant, & etiam teneantur &c. Quodque quicumque quibusvis in dignitatibus constituti, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici, singuli videlicet in illis, quas pro singulis personis praedictis Precum & nominationum huiusmodi, & ad hoc, ut illa sortiantur effectum, etiam praesentium Executores deputaveris per se, vel alium, seu alios Beneficia praedicta, cum in quibusvis etiam Ordinariis Collatoribus per constitutiones nostras, aut literas alternativas, aliaque privilegia, & indulta quaecumque quo-

106 De primariis Precibus Imperialibus
modolibet concessis, & in posterum conce-
dendis, aut aliis quibuscumque mensibus va-
caverint, & quæ persona, pro quibus Pre-
ces, & nominationes hujusmodi factæ fue-
rint, quatenus hujusmodi Preces, sive no-
minationes ad illa se extendant, infra men-
sem, postquam ipsis vacatio hujusmodi Be-
neficiorum innotuerit, duxerint acceptanda;
Beneficia ex- etiam si ipsa Beneficia dispositioni Apostoli-
cepta. ca aliàs quàm per constitutionem fel. recor-
dat. Benedicti Papæ XII. prædecessoris no-
stri, quæ incipit Ad regimen, generaliter
reservata existant, & ex diversis personis
vacaverint &c. dummodo quoad hujusmodi
qualitates aliàs cum eis canonicè dispensa-
tum, & Beneficia in eadem Ecclesia obti-
nenda talia sint, quæ sine dispensatione A-
postolica insimul obtineri possint aut consue-
verint, ac ipsorum vacantium Beneficio-
rum collatio non fuerit juxta Lateranen-
sis statuta Concilii, ad Sedem prædictam
legitimè devoluta, neque super illis inter
aliquos lis pendeat indecisa, conferre, &
assignare &c. ac personis prædictis, pro qui-
bus hujusmodi primarias Preces porrigi,
seu nominationes fieri contigerit, quod ipsæ
expectativis, ac nominationibus, seu spe-
cialium reservationum de quibusvis Bene-
ficiis pro eis factarum gratis, & mandatis
de providendo ipsis de eisdem, si quæ ipsis

Gregorius
Causa
Causa
Causa
Causa

concessa fuerint una cum gratia Precum,
 & nominationum primariarum earundem
 uti possint, nec aliqua gratiarum hujus-
 modi consumpta, reliqua earundem cassa
 censentur, vel irrita, indulgemus. Non
 obstantibus nostris de non utendo gratia
 expectativa, ac reservatione speciali, vel
 duabus gratiis insimul, ac de insinuatione,
 ac publicatione, & diligentis per accep-
 tantes desuper faciendis, ac in favorem
 Ordinariorum Collatorum, necnon expe-
 ctativas in forma pauperum habentium, ac
 illustrium, & graduatorum, ac Sedis prae-
 fatae Officialium, ac certas inibi expressas
 gratias habentium, necnon quibuscumque in
 Cancellaria Apostolica quaecumque pu-
 blicatis, & publicandis, ac aliis constitu-
 tionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec-
 non Ecclesiarum, in quibus Beneficia hu-
 jusmodi forsan fuerint, statutis, & con-
 suetudinibus, illis praesertim, quibus in Ec-
 clesiis, in quibus majores, & minores Prae-
 benda hujusmodi fuerint, caveri dicitur,
 quod nullas inibi majorem Praebendam ma-
 jore assequi valeat, nisi illam de minori gra-
 datim, & per optionem ascendat juramen-
 to, confirmatione Apostolica, vel quavis
 firmitate alias roboratis contrariis quibus-
 cumque &c. necnon Concordatis nationis
 Germanicae, ac eorundem Concordatorum

Beneficia
 expect.

Derogatio
 regulis Can-
 cellariae, &
 concordatis.

108 De primariis Precibus Imperialibus
confirmatione, ac predictis, & quibus-
cumque aliis quaecumque editis, &
edendis constitutionibus, & regulis no-
stris, & dictae Cancellariae, ad quarum so-
lemnitatem, adstrictionem, formam, vel sa-
tisfactionem, seu observantiam, habentes
Preces, seu nominationes hujusmodi mini-
mè teneantur, nec ipsae Preces sub illis com-
prehendantur quoquo modo, necnon quibus-
vis privilegiis, indultis, & literis Aposto-
licis, & quibusvis gratiis expectativis spe-
cialibus, vel generalibus, etiam mentali-
bus reservationibus, unionibus, annexio-
nibus, & incorporationibus, suppressionibus,
& extinctionibus perpetuis, & temporalibus
nominationibus &c. Datum Romae apud
sanctum Petrum anno Incarnationis Domi-
nicae millesimo sexcentesimo duodecimo ka-
lend. Martii, Pontificatus nostri anno
octavo.

L I.
Indultum
Ferdinando
II. à Paulo
V. concessum.

Matthiae successit Ferdinandus II., cu-
jus indultum primariarum Precum à Pau-
lo V. impetratum non refero, cum illud
ediderit, & scholiis illustraverit Joannes
Chockier post Commentaria in regulas
Cancellariae Ferdinandi II. successor, Fer-
dinandus III. apud Urbanum VIII. anno
1638. statim ac in Romanorum Regem
assumptus fuit, & à Papa confirmatus,
institit pro indulto primariarum Precum,

illudque obtinuit, quemadmodum sequentes literæ Apostolicæ in hunc modum exaratae probant:

Urbanus Episcopus servus servorum Dei. Charissimo in Christo filio Ferdinando Romanorum Regi illustri in Imperatorem electo salutem &c. Cum post factam de persona tua per sacri Romani Imperii Principes Electores de consensu clar. mem. Ferdinandi II. Romanorum Regis in Imperatorem electi Patris tui tunc in humanis agentis, in Regem Romanorum electionem, ac per nos pro universæ Christianæ Reipublicæ salute confirmatam nuper Nobis significaveris, Te summopere desiderare personas tibi gratas, & acceptas gratia, & munificentia, aliqua Beneficia Ecclesiastica consequi posse; Nos quemadmodum magnis merentur efferri laudibus, insignibusque præconiis commendari, & sublimium Principum desideria, & vota, quæ in Divini nominis, & personarum illi Clericali vinculo adstrictarum amore feruntur, & opere postmodum consequentium deducantur in actum; ita etiam dignum, vel potius debitum existimamus, ut quoniam in fidei sinceritate, & devotione illibata Ecclesiæ Sponsæ nostræ te fidelem Advocatum devovisti, eamque humili professione Matrem & Dominam tuam

LII.

Indultum
Urbani VIII.
Ferdinando
III.

LII
Indultum
Ferdinando
III. à Paulo
V. concessum

110 De primariis Precibus Imperialibus
recognovisti, & ad ipsius honorem, & sacri
Romani Imperii decus unctionem victoria,
& diadema etiam nostro ministerio adve-
niente tempore suscipere, & in eis immo-
bilis persistere intendis; verum etiam tan-
quam ipsius Ecclesie legitimus pugil, &
athleta Te adversus Schismaticorum, &
Hæreticorum, Turcarum Tyranni, ac Fidei,
& Christi nominis hostium insanias, & fero-
res spiritualiter, & temporaliter armaris,
& in dies arma hujusmodi jugiter exeque-
ris, ea Tibi favorabiliter concedamus;
qua Tua Celsitudini cedant ad honorem;
& per qua eisdem benemeritis personis Te
munificum reddere possis ope auctoritatis
Apostolicæ exhibitione gratiarum. Hinc
est, quod Tuæ Celsitudinis supplicationi in-
clinati, dicta auctoritate presentium serie ei-
dem Celsitudini Tuæ concedimus, & in-
dulgemus, quod si per Te quibusvis Colla-
toribus, seu Collatricibus quorumcumque
Beneficiorum Ecclesiasticorum secularium,
vel Regularium Ordinum quorumcumque
per sacrum Romanum Imperium ubilibet
constitutorum, etiam si qui, vel si qua
Pontificali, vel alia quavis dignitate præ-
fulgeant, seu Collegia, Capitula, & Con-
ventus fuerint super singulis Beneficiis Ec-
clesiasticis cum cura, vel sine cura sacula-
ribus, vel Ordinum hujusmodi Regulari

bus in singulis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis, & aliis quibusvis Ecclesiis, etiamsi Beneficia huiusmodi, Canonicatus, & Præbende, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in eisdem Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis, & ipsa Præbende in illis ex huiusmodi Ecclesiis, in quibus maiores, vel minores Præbende esse noscuntur, etiamsi maiores fuerint, & ad dignitates, personatus, administrationes, vel officia huiusmodi consueverint qui per electionem assumi, eisque cura imminet animarum, dummodo dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, post Pontificales maiores, aut Collegiatis huiusmodi principales non existant, ad eorundem Collatorum, & Collatricum collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem communiter, vel divisim pertinentibus singulis personis conferendis, seu super hoc, quod persona huiusmodi ad illa recipiantur, & admittantur, Preces porrigi, seu de personis eisdem ad huiusmodi Beneficia nominationes fieri contigerit, primarias videlicet Collatores & Collatrices, salvo quod singule Collationes, & singule Ecclesie ex hoc ultra quam in uno Beneficio non graventur, ac ipsi Collatores & Collatrices saltem qua-

112 De primariis Precibus Imperialibus
tuor Beneficia Ecclesiastica conferre ha-
beant, hujusmodi Precibus, & nominationi-
bus parere, & intendere, nec non personas ip-
sas ad hujusmodi Beneficia, postquam ipsis
de illis canonicè provisum fuerit, juxta ea-
rundem Precum, aut nominationum tenorem
recipere, & admittere debeant & etiam te-
neantur. Quodque quicumque quibusvis in
dignitatibus constituti, seu Ecclesiarum Ca-
thedralium Canonici singuli, videlicet in il-
lis, quos pro singulis personis praedictis Pre-
cum & nominationum hujusmodi, & ad hoc,
ut illa sortiantur effectum, etiam praesentium
Executores deputaveris, per se, vel alium,
seu alios, Beneficia praedicta, cum in quibus-
vis etiam Ordinariis Collatoribus per con-
stitutiones nostras, aut literas alternativas,
aliaque privilegia, & indulta quaecumque
quomodolibet concessis, & in posterum con-
cedendis, aut aliis quibuscumque mensibus
vacaverint, & qua persona, pro quibus
Praeces & nominationes hujusmodi facta fue-
rint, quatenus hujusmodi Praeces seu nomina-
tiones ad illa se extendant, infra mensem,
postquam ipsis vacatio hujusmodi Beneficio-
rum innotuerit, duxerint acceptanda; etiam
si ipsa Beneficia dispositioni Apostolica, aliàs
quam per constitutionem fel. record. Benedi-
cti Papa XII. praedecessoris nostri, qua inci-
pit Ad regimen, generaliter reservata exi-
stant,

Beneficia ex-
cepta.

stant, & ex diversis personis vacaverint, & persona nominata prædicta tempore affectionis Beneficii, ad quod nominata fuerint, aliud Beneficium in eadem Ecclesia obtineant, ac secundum statuta & consuetudines Ecclesiarum, in quibus Beneficia hujusmodi constiterint, vel indulta Ecclesiis concessa, capaces, videlicet in ætate legitima constituta, aut de legitimo matrimonio procreata non sint; dummodo quoad hujusmodi qualitates alias cum eis canonicè dispensatum, & beneficia in eadem Ecclesia obtinen. talia sint, quæ sine dispensatione Apostolica insimul obtineri possint, aut consueverint, ac ipsorum vacantium Beneficiorum collatio non fuerit juxta Lateranensis statuta Concilii ad Sedem Apostolicam legitimè devoluta, neque super illis inter aliquos lis pendeat indecisa &c. Non obstantibus nostris de non utendo gratia expectativa, ac reservatione speciali, vel duabus gratiis insimul, ac de insinuatione, & publicatione, & diligentius per acceptantes desuper facien., ac in favorem Ordinariorum Collatorum, necnon expectativas in forma pauperum habentium, ac illustrium, & graduatorum, ac Sedis prædictæ Officialium, ac certas inibi expressas gratias habentium, necnon quibuscumque in Cancellaria Apostolica quando-

Beneficia ex
cepta.Derogatio
regulis Can-
cellariæ, &
concordatis

114 De primariis Precibus Imperialibus
cumque publicatis, & publicandis, & aliis
constitutionibus, & ordinationibus Aposto-
licis, necnon aliis Ecclesiarum, in quibus
Beneficia hujusmodi forsitan fuerint statuta,
& consuetudinibus &c. necnon Concordatis
nationis Germanicae, ac eorundem Concor-
datorum confirmatione, ac predictis, ac
quibuscumque aliis quandocumque editis,
& edendis constitutionibus, & regulis no-
stris, & dictae Cancellariae, ad quarum
solemnitatem, adstrictionem, formam, &
satisfactionem, seu observantiam habentes
Preces, seu nominationes hujusmodi mini-
me teneantur, nec ipsae Praeces sub illis
comprehendantur quoquo modo, necnon
quibusvis privilegiis, indultis, & literis
Apostolicis, & quibusvis gratiis expectati-
vis specialibus, vel generalibus, etiam men-
talibus reservationibus, unionibus, an-
nexionibus, & incorporationibus, suppres-
sionibus, & extinctionibus perpetuis, & tem-
poralibus, nominationibus, ac reservandi,
uniendi, annectendi, incorporandi, ac no-
minandi, & aliis conferendi, commendan-
di, supprimendi, & extinguendi, aliisque
citra accessus, & regressus de consensu, fa-
cultatibus, literis, mandatis, & indultis
quibuscumque, etiam cum provisionibus,
commendis, & aliis dispositionibus ex tunc,
& gratiis quibusvis personis cujuscumque

LIV
Imperialibus
per quosdam
nonne sunt
esse necesse
sunt in
Apostolica

dignitatis, status, gradus, vel conditionis
 existentibus, & quacumque etiam Imperiali,
 Regali, Reginali, Ducali, sive Episcopali,
 Archiepiscopali, Patriarchali, vel majori
 auctoritate, præeminentia, nobilitate, &
 excellentia, ac etiam Cardinalatus honore
 fungentibus, & familiaribus continuis com-
 mensalibus nostris, etiam descriptis, &
 antiquis, & in eorum, ac Ecclesiarum
 etiam Cathedralium, & Metropolitana-
 rum, ac Patriarchalium, & principalium
 Monasteriorum, mensarum, Capitulorum,
 dignitatum, & aliorum Beneficiorum
 quorumcumque cum cura, & sine cura,
 secularium, & quorumvis Ordinum Regu-
 larium, Locorum piorum, Universitatum,
 studiorum, & aliorum quorumcumque &c.
 Datum Roma, apud sanctum Petrum an-
 no Incarnationis Dominica millesimo sex-
 centesimo trigesimo octavo, duodecimo ka-
 lendis Decembris, Pontificatus nostri an-
 no sexto-decimo.

Hæc est verissima facti historia, ab
 A catholicis scriptoribus forsitan ignorata,
 vel studio neglecta, ex qua plura argu-
 menta, quæ hanc rem manifestiorem
 faciunt, educuntur; quippe si post Con-
 cordata jam dicta spatio ducentorum &
 amplius annorum, tot tantique Impera-
 tores ejusmodi indultum à Pontificibus

LIV.

Imperatores
 per ducentos
 annos agnos-
 cunt necessi-
 tatem indulti
 Apostolici.

116 *De primariis Precibus Imperialibus*
Romanis impetrarunt, eoque usi sunt,
& Preces diversas ab antiquis direxerunt,
mentionem facientes confirmationis Pon-
tificiæ, quis non videt ipsos Augustissi-
mos Imperatores, Germanosque omnes
spatio tanti temporis agnovisse necessita-
tem indulti Summi Pontificis, & consue-
tudinem hanc esse, ut sine Pontificio in-
dulto, neque parerent Imperialibus Pre-
cibus Ordinarii, aut Capitula Germaniæ,
neque Imperatores eas dirigerent, aut
dirigere se posse putarent.

L V. Hoc argumento exagitati A catholici
Heterodoxo- scriptores, qui ad potestatem summi Ec-
rum respon- clesiae Pastoris imminuendam, omnem
sa. lapidem semper moverunt scriptis dictis-
que, ut laicis Principibus etiam Ecclesia-
stica jura attribuerent, ita respondent
per os Ahasueri Fritschii: *Nihil refra-*
gatur, quod Imperatores ipsi in suis pri-
mariarum Precum diplomatis Apostolica
auctoritatis, & Pontificiæ confirmationis
mentionem faciant; quamvis enim forte
negari nequeat, hodie Imperatores absque
Pontificis approbatione primarias Preces
non exercere, uti etiam ex Gailio, Paur-
meistero, Stephano, & aliis monet Lam-
padius de Republic. Roman. German. par.
3. cap. II. §. 46., dici tamen potest cum
Klockio conf. 4. num. 23., quem à se re-

latum sequitur Stamlerus de reservat. Imperat. §. 51. num. 3. , confirmationem illam Pontificiam abundantioris cautelae, civilitatis magis, quam cujusdam necessitatis intuitu ab Imperatoribus impetrari, quo scilicet eo faventiores sibi nanciscantur Capitulares, quorum plurimi reperiantur, in quorum animis non nihil plenius Pontificia illa majestas radices egit. Hæc Fritschius tract. de Jur. primar. Prec. cap. 2. num. 36. & seqq. Besold. etiam Theaur. practicab. par. 2. verb. Primariæ Preces pag. mihi 147. ad fin. sic: Licet autem hodie Imperatores pro ea, qua sunt in Summos Pontifices affectione, jus illud ipso jure ex inveterata consuetudine Imperii Pontificia confirmatione roboratum esse dicant, ea tamen officii, & civilitatis causa prolata verba juri Caesaris, & Imperii nihil derogant; translativum enim est, confirmationem etiam ab eo factam, qui jus confirmandi habet, actui per se perfecta nihil novi dare. Scuederus libello de introduct. in jus public. Imper. Roman. Germanic. part. special. sect. 1. cap. 5. num. 15. pag. 233. in hæc verba: Quidam enim primarias Preces Imperatori nostro, ex Pontificis Romani concessione, & indulto competere volunt, quorum antesignanus Speculator, qui privilegium bullæ

VJ
 oroborall
 noqter mur
 at

118 De primariis Precibus Imperialibus
tum se vidisse testatur. Hunc ideò sequun-
tur Joann. Andr. Boer. decis. 32. num.
8., Restaur. Castald. de Imperat. quest.
100. num. 14. & seqq., Gail. 2. observ.
155. in fin., Stephan. de jurisd. lib. 2.
par. 1. cap. 1. membr. 1. num. 116.,
Rumel. ad A. B. par. 1. D. 4. Thesaur.
16., Lampad. par. 3. cap. 11. num. 47.,
& hoc ipsi Imperatores Rudolphus 2. &
Ferdinandus 2. in concessionum formulis
apud Paurmeister. de jurisdic. lib. 1. cap.
11. num. 48. fateri videntur. Alii verò
hoc jus Imperatoribus intuitu Advocatia,
sive universalis protectionis Ecclesiarum
competere tradunt. Sed verissima est il-
lorum sententia, qui primarias Preces te-
nues antiqui juris Cesarei, circa sacra,
collationem Episcopatum, Abbatiarum,
aliorumque Beneficiorum, reliquias esse, &
Imperatoribus per continuatum ad tempora
nostra exercitium mansisse, contendunt;
quam nostram quoque proinde facimus,
existimantes primariarum Precum natales
canonica illa dignitate longe antiquiores
esse, & in concessionibus Imperatorum Pon-
tificia auctoritatis, aut approbationis men-
tionem fieri, abundantioris saltem cautela
gratia ex civilitate magis, quam necessi-
tatis intuitu; quo scilicet Pontificiis, qui
omne illud jus soli Pontifici competere per-

suasi sunt contra rescripta Imperatoria ex-
cipiendi ansa eximatur. Fritschio concinit
 Vitriarius de Instit. jur. public. Roman.
 Germanic. lib. 3. tit. 2. pag. 55. & 56.
 num. 9. ubi differit in hunc modum :
Innocentius X. in Bulla ita loquitur de his
primariis Precibus , quasi illa soli suæ li-
beralitati debeantur ; sed licet negari non
possit , à Papa solere jam aliquandiu tale
quid Cesaribus concedi ; tamen hoc jus
Cesareum nisi solis Papalibus concessioni-
bus , neutiquam est admittendum ; nam
antea plurima jam secula Cesares hoc jure
usi sunt , non agnoscentes hoc esse donum
aliquod Papale , sed ex antiqua consuetu-
dine tale sibi deberi ratione suæ coronatio-
nis ; quinimò hæc potius tenues sunt re-
liquæ antiqui juris Cesarei circa collatio-
nem Episcopatum , Abbatiarum , alio-
rumque Beneficiorum ; ut ita licet Impe-
ratores hoc jus hodie , ut Beneficium à
Pontifice agnoscant , uti clarissimè hoc pa-
teret ex formula , qua Paulus V. Papa Fer-
dinando II. hoc jus indulxit ; item ex con-
cessione hujus juris , quæ facta est ab In-
nocentio X. Ferdinando III. (mendose
tamen , scilicet Urbano VIII.) ubi , in-
ter alia , Summus Pontifex ita loquitur :
Precumque primariarum eidem Ferdinan-
do in Imperatorem electo à præfata Sede

110 De primariis Precibus Imperialibus
Apostolica concessarum, ad jura majestatis
sit referendum. Et in adnotatione lit. A.
ita scribit: Rationes eorum; prima, quod
Pontifici circa sacra, & res Ecclesiasticas
suprema competat potestas; secunda, in
Concordatis Germanie Nicolaus V. colla-
tiones omnium Beneficiorum vacantium Ec-
clesia sibi reservavit; tertia, Rudolphus
II. & Ferdinandus II. in concessionum for-
malis ex inveterata consuetudine, Aposto-
lica auctoritate confirmata hoc jus depen-
dere agnoverint. Rectius docet Fritschius,
qui illud reliquias pristini Imperatorum
juris circa sacra, qua Henricus V. Ponti-
fici cessit. Ad opposita respondendum;
primò, Pontifici proprie loquendo jurisdic-
tionem Ecclesiasticam non aliter vindican-
dam esse, quam in quantum Cæsares ta-
cente Imperio ipsis eam reliquerint; quod
de primariis Precibus dici nequeat, cum
de illis inter Cæsares, & Papas nunquam
convenerit; secundo, Fridericum III. per
Concordata juribus Imperii præjudicare non
potuisse, deficiente Imperii totius consensu,
præter quod de questionis jure nec jota in
favorem Pontificis ibi reperitur; tertio,
Phrases Rudolphi, & Ferdinandi II. de
confirmatione Papali nihil involvere con-
trarii, utpote non necessitatis, sed captan-
da tantum eo facilius Capitularum benevo-

IV I
Imperatores
hoc concord
non su ab
am q mul
Precibus
induc
Pontificio

Dissertatio. 121
lentia gratia adjectas. Et num. 8. in ad-
notat. lit. C. in fin. videns laico Principi
non posse competere sub specie Precum
jus compellendi, ita respondet: *Appel-*
lationis interim latina ratio à literis com-
mendantiis desumpta penitus absurda mihi
non videtur, quoniam Imperator non man-
dantis, sed intercedentis, petentis, &
commendantis stylo utitur: in quo sane
palmariter errat, cum ex formula Pre-
cum in principio exhibita pateat, Augu-
stissimum Imperatorem non commendan-
tis, sed præcipientis, & cogentis, ac
multantis personam induere. Per totidem
verba loquitur Joannes Mayer. tract. de
jur. primar. Prec. pag. mihi 65. §. Licet
autem, & seqq.

Hoc pacto scriptores heterodoxi se
satisfacere arbitrantur argumento superius
relato. At ex verbis jam adductis ne-
gare ausi non sunt, quod Imperatores
non consueverint, præsertim post Con-
cordata, primariis Precibus uti sine au-
ctoritate indulti Pontificii, quodque has
Preces recognoverint tanquam Benefi-
cium, & donum Papale: quæ Acatho-
licorum confessio ostendit, oscitanter
recurri ad antiquiorem consuetudinem,
dum præsens status rerum, & facta po-
sitiva Imperatorum spatium duorum sæcu-

LVI.

Imperatores
post concor-
data usi non
sunt prima-
riis Precibus
sine indulto
Pontificio.

122 *De primariis Precibus Imperialibus*
lorum, & ultra, ex confessione ipsa
scriptorum Sedi Apostolicæ infensorum,
probat consuetudinem contrariam, per
quam Imperatores id jus, tanquam ipsis
à Pontificibus Romanis ex speciali gra-
tia concessum, agnoverunt.

LVII. Verum quam à recto aberraverint præ-
dicti A catholici scriptores, statim ex se-
quentibus patebit: quippe ex superius
adductis constat id jus primariarum Pre-
cum, complectens mandata de provi-
dendo vacatura, atque jus cogendi Or-
dinarios ad conferendum Precistæ, &
Capitula ad eligendum eundem, nequa-
quam competiisse, vel de jure compete-
re posse Imperatoribus sine Apostolica
auctoritate; ergo indultum Papale, &
consuetudo Papali auctoritate roborata,
& expressa in Precibus Imperialibus spa-
tio ducentorum annorum non potuerunt
adhiberi ad cautelam, & ex civilitate,
uti aiunt A catholici, sed ex necessitate.
Si item ipsimet A catholici fatentur id fa-
ctum fuisse, ne Ecclesiastici repugnarent
parere, jam admittunt Germanos Eccle-
siasticos ejus fuisse opinionis, ut sine
Pontificia auctoritate Precibus obtempe-
rare non tenerentur. Insuper ex jam re-
latis patuit in omnibus indultis fuisse à
Summis Pontificibus derogatum expresse

Heterodoxi
scriptores
confutati,

Concordatis Germaniæ, & Germanos non obstante indulto Papæ Preces sprevisse, quod dicerent Concordata repugnare, neque illis derogatum fuisse, uti contigisse narravimus Friderico. Præterea Imperatores Preces direxerunt suffulti indulto Papali; Germani Ecclesiastici repugnarunt Preces exequi, opposcentes, post indultum à Papa latas fuisse leges indulto contrarias, vel Papam alias direxisse expectativas, vel bis gravari non potuisse Precibus; vel Precistas non implevisse formam indulti, aut vivente Imperatore, filio in Regem Romanorum electo indultum dari non potuisse. Videndum quid Imperatores egerint. Dicit fortè aliquis, eos coëgisse ad Precibus parendum usos jure suo, & consuetudine inveterata suffultos; minis, & præceptis obstrepuisse, & clamasse contra Pontifices, qui leges contrarias Precibus promulgaverant, vel formam contra jus Imperii à Precistis servandam præscriperant: hæc siquidem fecissent Imperatores, si ex civilitate, & ad cautelam indulta impetrassent. Et tamen apparet exemplis Friderici, Maximiliani, & Ferdinandi superius adductis eos hæc non egisse; immò Pontificibus supplicasse ad exceptiones Germanorum amputandas

LVI
 Hæc
 præcepta
 contraria

LVII
 præcepta
 contraria

124 *De primariis Precibus Imperialibus*
iterum indulgere, ut non obstantibus
Concordatis, regulis Cancellariæ recen-
ter editis, & forma, ac conditionibus
in indultis expressis, seu expectativis ab
ipsis concessis, Preces Imperiales omnino
exequerentur, quod palam denotat Im-
peratores agnovisse id indultum necessa-
rium, & Germanos putasse ab his Papa-
libus indultis Precum executionem pen-
dere, & Preces primarias esse donum
Pontificium, uti jam dicti A catholici
opinionem Imperatorum, & Germano-
rum pensantes, admittunt. *Non parum hæc firmantur per reser-
vationes in indultis jam transcriptis à
Summis Pontificibus semper factas; nam
in illis Pontifices exceperunt ab Impe-
rialibus Precibus Beneficia reservata in
extravag. Ad regimen, de Prabend. pri-
mas dignitates, Beneficia devoluta, &
litigiosa, quæ sibi metipsis juxta formam
regularum Cancellariæ reservaverunt
quod probat primarias Preces fuisse do-
num Pontificium pendens à conditioni-
bus à Papa adjectis. Et sane id indul-
tum Imperatores tandiu non acceptassent
cum dictis conditionibus, si proprio ju-
re, & indistinctè Preces ex consuetudi-
ne porrigere valuissent, cum tamen con-
stet Precistas nunquam primas dignitates,*

LVIII.
Primariæ
Preces do-
num Pontifi-
cium.

vel Beneficia in indulto Papæ reservata, affecutos. Quod & probat obligatio in indultis Nicolai V. Calixti III. & successorum adjecta Executoribus harum Precum à Cæsare deputatis in vim facultatis in indultis concessæ, ut scilicet in Subcollectoribus Apostolicis illarum partium notas redderent collationes factas vigore Precum relatarum, & Subcollectores Camera Apostolicæ valerent à provisiois exigere annatas, & medias annatas, ac jura Camera Apostolicæ, quod ostendit eas provisiones reputatas, utpote factas à Sede Apostolica, à qua jus Precum procedebat. Id ipsum evincit constans mos Precistarum, qui ut cogerent Capitula, vel Ordinarios, vel compellerent ab iisdem provisiois, aut electos, ad Romanæ Curie tribunalia confugerunt, & in Romanæ Rotæ Auditorio litigantes, solas Preces Imperiales non allegarunt, sed indultum Papale, & de ejus interpretatione disseruerunt. Sic factum esse constat ex decisione Crescentii 3. de præbend. ubi vis indulti Clementis VII. Carolo V. dati in dubium vocata est; necnon ex decisione Seraphini 728. ubi disputatum de indulto à Pio IV. Ferdinando concessio; ex decis. Coccini 1096. & 1097. ubi de indulto Pauli V.

III V I
 Primarius
 Preces do-
 num Pontif-
 cium.

Ferdinando II. dato : ex decif. Cavaler. 614. ubi de indulto ab eodem Pontifice Matthiæ Imperatori concesso ; atque ex decif. 976. Amati Dunozett. ubi de indulto ab Urbano VIII. Ferdinando III. donato , de cujus etiam interpretatione actum fuit in decif. 634. Card. Cerr. ; in decif. 3. & 5. Joannis Emerix ; & in Leodien. Scholastræ 4. Julii 1646. coram Verospio ; & apud sacram Congregationem Concilii in Cameracen. relata à Fagnano in cap. *Nulla* de concess. præben., & in pluribus aliis , quas consulto omitto. Itidem in indultis Nicolai V. Calixti III. & successorum cavetur expresse , quod provisiones Beneficiorum in vim Precum hujuscemodi faciendæ publicari deberent eodem modo , quo publicari edixerant Pontifices gratias expectativas , addita pœna nullitatis in casu contrario : quam sane conditionem irritantem Preces ipsas non acceptassent Imperatores , si Preces ab Imperiali jure profluxissent , & indulta solum ad aucupandum animos Ecclesiasticorum Germaniæ , impetrata fuissent.

LIX. Ex his arguitur tam Imperatores , quam
 Vis Precum cœtum Ecclesiasticorum Germaniæ , im-
 ab auctoritate mō & ipsos Precistas spatio duorum sæ-
 Pontificia culorum , & ultra putasse omnem vim
 pendere sem-

harum Precum ab auctoritate Pontificia per existima-
pendere: quæ communis opinio universi^{ta}.
Imperii, & ipsorum Imperatorum palam
etiam facta Acatholicis scriptoribus, qui
eam negare ausi non sunt, prævalet pro-
cul dubio salebrosis responsionibus eo-
rundem, qui videntur nodum in scirpo
quærere: quamquam fatear aliquid eis
condonandum, cum iis integra hujus
rei historia haud innotuerit. His positis,
inane prorsus est asserere, id jus fuisse
Imperatorum, iisque datum tanquam re-
liquias majoris juris, quod Henricus V.
in aurea Bulla remisit super collatione
Episcopatum, & Abbatiarum: quis enim
id Acatholicis, quibus hæc digna est
vox, revelaverit, ipsi inquirent; dum
verba aureæ Bullæ hæc sunt: *Ego Hen-
ricus pro amore Dei, & sanctæ Romanæ
Ecclesiæ, & D. Papa Calixti (Secundi
videlicet) dimitto Deo, & sanctis ejus
Apostolis Petro & Paulo, sanctæque Ca-
tholicæ Ecclesiæ omnem investituram per
anulum, & baculum, & concedo in om-
nibus Ecclesiis, quæ in Regno, vel Impe-
rio meo sunt, canonicam fieri electionem,
& liberam consecrationem, ut videre est
apud Cardinalem Baronium ad annum
Christi 1122. & Goldastum in sæpe re-
lato tom. I. pag. 258., ex quibus intel-*

XII

W. P. C. M.
ad auctorem
Pontificis
pendere tem

128 *De primariis Precibus Imperialibus*
ligitur, quod Henricus omne id, quod
ulurpaverat, dimisit, nempe investitu-
ram per anulum, & baculum, & in
omnibus Ecclesiis fieri liberas, & cano-
nicas electiones concessit, nil sibi refer-
vans; nam qui alienam potestatem oc-
cupaverat, & cogebatur sub pœnarum
Ecclesiasticarum comminatione dimittere,
nil sibi reservare poterat. Quod si ali-
quid excepisset, utique in Bulla, & actis à
Goldasto recensitis id scriptum esset. Im-
mò dum Henricus in omnibus Ecclesiis
nulla excepta declaraverat liberam, &
canonicam electionem in posterum fieri,
nemo non videt, eum sibi reservare non
potuisse primarias Preces, quæ liberas,
& canonicas electiones subvertunt: im-
mò si quas primarias Preces sibi Henri-
cus reservasset, utique etiam ad Episco-
pales Sedes, quarum electiones singula-
riter occupaverat, protendisset: & tamen
nunquam legitur, successores Henrici ad
nostram usque ætatem primarias Preces
pro Episcopatibus porrexisse.

LX. At quis Germanorum vidit, aut retu-
lit Henrici V. Preces? Nemo sane. Quare
Jus primaria- lit Henrici V. Preces? Nemo sane. Quare
rum Precum ergo afferendum est, id jus profluxisse
non pendet à ab Henrico, si non legitur, eum un-
bulla aurea quam has primarias Preces direxisse?
Henrici V. Quin neque Lotharium III. aut Frideri-
cum

cum I. seu Othonem IV. ejus proximos
successores, qui Henrici declaratione post-
habita, aureaque Bulla pessundata, ite-
rum Episcopatum investituras contra fas
occuparunt. Immò dicimus, quod si
id jus inter reliquias dimissionis ab Hen-
rico factæ numerandum est, statim in-
telligimus id, abusum fuisse: & hic est
verus fons hujus asserti juris profluens ab
abusu illorum temporum, quibus imma-
niter Ecclesia Romana exagitata erat à
factis Imperatorum, qui Ecclesiasticorum
titulorum se arbitros fecerant, putabant-
que, ut etiam nunc A catholici contem-
dunt, Beneficia Ecclesiastica esse res tem-
porales, & Regum, ac Principum legi-
bus jurisdictioni, & dispositioni subjecta,
ipsisque competere Pastores dare, &
Rectores intitulare: ad quos abusus am-
putandos opus fuit, post deploranda bella,
insignes Imperatorum depositiones, &
plurima exorta scandala, ad Concordata
tum in clyta natione Germanica, & dein
cum Gallica devenire: in quibus pote-
stas Pontificia manifesta fieret, libertas
electionum pacto firmaretur, & Princi-
pibus laicis invadere potestatem cogendi
Episcopos, & Capitula sine Pontificio
indulto ad Beneficia conferendum inhi-
bitum esset. Jure ergo optimo ad id

130 *De primariis Precibus Imperialibus*
tempus scriptores jam dicti referunt jus
primariarum Precum, scilicet ad tempus
abusus, quo jus in Beneficiis Ecclesiasti-
cis Imperatores invaserant. Nec displi-
ceat addere, quod si primariæ Preces ex
jure aliquo Henrico V. in aurea Bulla
reservato, procederent, utique Rudol-
phus I. Preces suas, quæ sunt cæteris ve-
tustiores, & magis Henrici ætati proxi-
mæ, non adscripsisset tantummodò an-
tiquæ consuetudini, sed dicto juri, ut
totidem verbis arguit Rumelin. ad au-
ream Bullam dissert. 4. Thesaur. 16. Præ-
terea Johannes Besold. in Thesaur. pract.
par. 2. verb. *Primarias Preces*, pag. 148.
cogitur tandem & ipse veritatem fateri;
differens enim cur Precistæ primo vacan-
turum Beneficium à se electum assequan-
tur, non obstantibus statutis, vel privile-
giis præscribentibus, primum Beneficium
supprimi, vel uniri; & cur non obstan-
tibus Tridentinæ Synodi decretis prima-
riæ Preces adhuc vigeant; ita respondet:
*Cum itaque in ipsa Pontificia confirmatio-
ne casum expressum, & in terminis habea-
mus, supersedendum esse videtur omni ul-
teriori disputationi, cum Pontifex maxi-
mus certa ex causa etiam contra decreta
Conciliorum in casibus fidei articulos non
concernentibus, dispensare possit, urgente*

nempe necessitate, vel etiam in favorem Serenissimi Imperatoris optime de Ecclesia meriti, & cui ideò amplissima gratia debentur. Eodem pacto Fritschius de Jur. primar. Prec. cap. 5. num. 10. & seqq. quærens cur Precista etiam Beneficia in Concordatis Papæ reservata assequatur, hæc refert: *Cum verò Pontifex Romanus sibi Ordinarios quosdam menses libera collationi reservaret, id est Februarium, Aprilem, Junium, Augustum, Octobrem, & Decembrem: reliqui verò Imperatori reservati sint, dubitatur, an Casarea Majestas jus primariarum Precum, etiam in dictis Ordinariis, ut vocant, mensibus ita exercere possit, ut Precista aliis præferri debeat. Negant quidam moti per textum Concordatorum nationis Germania, ubi Nicolaus V. ita cavet &c. Et postquam retulit verba Concordatorum, quibus Papa disposuit, quod per quamcumque aliam reservationem, gratiam expectativam, aut quamvis aliam dispositionem auctoritate Papali factam, vel faciendam, nunquam impedirentur Capitula, & Episcopi in dictis mensibus liberè eligere, vel conferre, ita subdit: *Cum verò auctoritas Apostolica vigore diplomatis confirmatorii hodie in Imperiali concessione primariarum Precum, juxta superius tra-**

132 De primariis Precibus Imperialibus
data concurrat, ultra menses reservatos,
eas sese extendere non posse, statuendum
videtur. Verum quamvis hæc non sine
aliquo veritatis colore dicantur, malumus
tamen sententia Klockii adharere, qui op-
time docet transactionem istam juri pri-
mariarum Precum majestatico, quod ante
aliquot centum annos, priusquam Concor-
data illa lucem viderint, in pleno vigore
fuit, nihil derogare posse.

LXI. Hæc Fritschius in pluribus palmariter
Errores Frit- errans; nam sicuti Concordata obstant
schii. in mensibus reservatis Ordinariis, in
quibus Preces Imperiales concurrunt ad
tollendam libertatem electionis, vel col-
lationis Ordinariis datam in Concor-
data; multò magis illa obstare debent ad
tollendam libertatem conferendi in aliis
mensibus, quam in iis, quos Pontifices
sibi reservarunt. Errat etiam aiendo,
Imperatori reservatos esse in Concordatis
menses suos, in quo sane hallucinatus
est, cum nil prorsus Imperatori fuerit
reservatum, aut datum; errat quoque
supponens indulta concessa dein per Sum-
mos Pontifices Imperatoribus, complecti
omnia Beneficia: quippe uti patuit ex
eorundem exhibitione, in illis Pontifices
obligarunt quidem Ordinarios exequi
Preces omnibus mensibus in Concor-
data

tis Collatoribus, & Papæ reservatis, de-
 clarantes Preces haud esse exequendas in
 vacatione primarum dignitatum, & Be-
 neficiorum devolutorum, & litigiosorum,
 ac reservatorum in extravag. *Ad regimen.*
 Errat demum putans in Concordatis de-
 rogari non potuisse huic juri; nam cum
 Concordata in omni sui parte contraria
 sint Precibus, uti superius ostensum fuit;
 & consuetudo, si quæ erat, detecta fue-
 rit simplex abusus ex ipsamet confessione
 Imperatorum, & conventus Electorum
 clamantium apud Concilia pro libertate
 electionum, & pro deletione mandato-
 rum de providendo vacatura; clarum fit
 per Concordiam contrariam fuisse juri ha-
 rum Precum derogatum, neque indi-
 guisse Pontifices mentionem facere ha-
 rum Precum, quarum usus de facto
 contra sacros Canones invecus erat, uti
 superius diximus; sic & Mayer. de pri-
 mar. Precib. num. 95. & 96. fatetur Pre-
 ces Imperiales in mensibus reservatis Sedi
 Apostolicæ in Concordatis, robur accipere
 à diplomate confirmationis Apostolicæ.
 Torquentur adeo his argumentis Aca-
 tholici, ut ex iis non defuerint qui tradi-
 derunt id jus Imperatoribus debitum eo
 quod fuerint semper primi Ecclesiarum
 Cathedralium Germaniæ Canonici; quod

LXI

 Primarum
 Precum
 origines

LXII.

 Primariorum
 Precum ori-
 gines fabulo-
 sæ.

134 *De primariis Precibus Imperialibus*
sint Ecclesiæ Romanæ, & omnium aliarum Ecclesiarum Protectores, & Advocati; quodque id jus proveniat ab Augusto, aliisque Cæsaribus antiquis, qui id ipsum exercuerint. Hos irridere non desinunt ipsimet A catholici apud eundem Fritschium de Jur. primar. Prec. cap. 2. Besoldum, Vitriarium, & alios jam relatos. Quandoquidem dicimus Imperatores esse Ecclesiæ Romanæ Advocatos; quis id jus dederit in vim hujus Advocatiæ, non legitur; notum enim puto esse A catholicis, Carolum IV. Clementi VI. Papæ, Henricum VII. Clementi V., & Rudolphum I. Gregorio X., Albertum Bonifacio VIII., Wenceslaum Urbano VI., Fridericum Eugenio IV., & dein Nicolao V., Sigismundum pariter Eugenio IV., Carolum V. Clementi VII., Maximilianum Pio IV., Ferdinandum II. Paulo V., Ferdinandum III. Urbano VIII., & ferè omnes consuevisse, postquam ii inaugurati essent, & in Romanorum Reges electi, vel per se, vel per Nuncios jurare in actu, quo confirmationem Pontificiam suæ electionis habebant, se fideles Ecclesiæ Romanæ futuros, illiusque Advocatos se devovere, ut videre est apud Goldastum, & legitur in indultis Pontificum jam relatis: ex qui-

bus postquam Imperatores id juramentum præstiterant, patet in præmium hujus Advocatiæ illis donatum indultum primariarum Precum; ergo Imperatores ipsi hæc indulta acceptantes fassi sunt Advocatiam hanc causam fuisse cur Pontifices ita indulgerent, & non cur ex illa id jus privativum, & proprium manaret. Itidem ex Conventu Electorum Germaniæ, in quo Wenceslaus Imperator depositus est, constat munus Imperatoris tanquam Advocati Ecclesiæ Romanæ id efflagitare, ut pacem Ecclesiæ promoveat, & libertatem Ecclesiarum servet, quemadmodum legitur apud Goldastum loco sæpiùs adducto tom. I. pag. 379., quam libertatem procul dubio opprimunt coactæ electiones Abbatum, & Canonico-
rum, ac collationes Beneficiorum, quæ ex Precibus insurgunt, quando apparet ex jam adductis, Pontifices, Prælatos Germaniæ, quin universum cœtum Ecclesiasticorum ejusdem, Imperatores etiam, & Electores adeo decertasse pro hac libertate impetranda. Hæc delibasse sufficiat, cum ipsi A catholici ex prædictis fontibus querere jus primariarum Precum insulsum putarint. Quod si omnes Imperatores, qui Preces direxerunt, & Augustissimus nuper inauguratus in diploma-

136 De primariis Precibus Imperialibus
 tibus suarum Precum tantummodò con-
 suetudini, & exemplo prædecessorum ad-
 hæserunt, & spatio duorum sæculorum,
 & ultra expresserunt Preces dirigere in
 vim inveteratæ consuetudinis confirmatæ
 à sanctissimis illis Præsulibus Romanæ
 Ecclesiæ, qui cuilibet Imperatori dona-
 verunt indultum, non est cur Germani
 scriptores, præsertim A catholici, alia
 somnient principia, ex quibus hæ Preces
 originem trahant, dum Imperatores ipsi
 eorum dicta confundunt, exprimentes in
 ipsis Precibus causam, & quidem singu-
 larem, nempe consuetudinem simplicem,
 vel à Sede Apostolica confirmatam, præ-
 viis indultis specialibus singulis Impera-
 toribus concessis.

LXIII.
 Catholico-
 rum senten-
 tiæ discussæ.

Audivimus vocem A catholicorum,
 nunc audiamus & illam Catholicorum
 scriptorum, & quidem Germaniæ, & pri-
 mò Hermanni Hermetis in tractatu,
 quem inscripsit Fasciculum Jur. publicæ
 cap. 11. pag. mihi 155. num. 8. & seqq.
 ubi ita universam rem ob oculos ponit:
*Licet non pauci velint hoc jus Imperatori
 competere, quasi ex jure patronatus, quod
 in universa Ecclesia Imperator sit tanquam
 nutritivus, Advocatus, & defensor; verius
 tamen videtur hujus tituli occasione hoc jus
 natum ex inveterata consuetudine, Aposto-*

lica etiam auctoritate roborata. Id declarant verba formularum, hæc scilicet: *Cum nobis ad prædecessorum imitationem ex inveterata consuetudine, etiam auctoritate Apostolica roborata, jus competat Preces concedendi, cui accedit Bulla Apostolica his verbis: Quia Ecclesie fidelem Advocatum Te devovisti. Alii volunt ex mero indulto Pontificio jus Precum ortum. Deinde quærens an hujusmodi consuetudo sit valida, hæc refert: Ratio dubitandi est, quod sacris Canonibus videatur adversari, quibus expectativa ad Beneficia vacatura, & provisiones de Præbendis viventium, per quas votum captandæ mortis alienæ plenissimum tristissimi eventus oritur, in Ecclesia Christi damnantur. Hoc tamen non attento, valere Preces verius est, quia hæc Preces generaliter concipiuntur, nec ad certam diriguntur personam; Textus verò legales expectativam in certam personam morituram conceptam reprobant. Nec secundo adversatur Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, licet enim & hoc quascumque concessiones ad vacatura Beneficia tollat, quæ mandata de providendo dicuntur, & gratias, sive expectativas, etsi concessæ sint etiam Collegio, Universitati, Senatui, vel singularibus personis, etiam sub nomine indulti, quovis colore non va-*

IIIIX
 Colloca
 mendi
 sicut

138 De primariis Precibus Imperialibus
lere, nec concessis uti licere decrevit. Ta-
les autem expectativa hæ Preces esse viden-
tur: respondetur namque juxta resolutio-
nem Cardinalium, cum in citato Textu &
Canone Concilii nulla harum Precum fiat
mentio, eas tali prohibitione non contineri,
quod tamen fieri debuisset in persona Impe-
ratoris, uti speciali nota digni, & si id vo-
luisset Concilium abolere, expressisset, sicuti
de aliis expressit, de Cardinalibus, Univer-
sitatibus, Senatibus, & aliis singularibus
personis, & ita censuit Sua Sanctitas ex
sententia Congregationis anno 1575. in una
Cameracen. Tertio, non adversatur, quod
Imperator laicus sit, cui talis potestas Ec-
clesiastica non potest competere. Responde-
tur primo, quod Papa etiam laico concede-
re possit, cum conferre Beneficium non sit
Ordinis, sed jurisdictionis, hæc autem lai-
co delegari possit; adeoque hæc nominatio
auctoritate, & roboratione Papæ per ipsum
Papam facta censeatur. Respondetur ter-
tio, Romanum Imperatorem non conferre
Beneficium, sed habere tantum jus nomi-
nandi personas idoneas Collatoribus. Ad-
dices: consuetudo etiam memoriam homi-
num excedens tribuens facultatem laico ad
Prelaturas & Beneficia, Canonibus dam-
natur, & corruptela dicitur, idque quia
laicus etiam Principali, & Regia potestate

fulgens, jura spiritualia possidere nequeat. Respondetur namque per auctoritatem Pontificis accedentem Imperatorem fieri capacem, quia agit ex consuetudine auctoritate Apostolica roborata, sola tamen consuetudo, vel praescriptio etiam immemorabilis hoc jus laico tribuere non posset, quia principale requisitum, facultas scilicet possidendi jus Ecclesiasticum sine indulto Papa deficeret, ex Chockier, ubi ostendit qualiter Pontifices aliquando contra eos processerunt, qui ejusmodi nominationes sibi arrogarunt, & infelicem exitum, qui istis nominationibus sine sanctae Sedis indulto usi fuerunt, cum collatio Beneficii res sacra & spiritualis sit, cap. Decernimus 10. de judiciis, quidquid velit Fritschius de Prec. cap. 1. in fin. & cap. 2. num. 12. & seq., ubi tradit id Principibus magis quam Episcopis convenire, tanquam rem omnino profanam, & temporalem. Verum cum non sit sola perceptio reddituum, Beneficium Ecclesiasticum, sed ejus principale sit jus administrandi Sacramenta, praedicandi, cantandi in Templo, & Officia sacra alia peragendi, communis sententia Canonistarum à Fritschio recedit. Et dein verò num. 36. sic subjicit: *Quero quid de Beneficiis reservatis, respondeo: Excipi à Precibus reservata, de quibus in ex-*

140 De primariis Precibus Imperialibus
travag. Ad Regimen, de Prabend., scilicet
Beneficia Cappellanorum Papa, & alio-
rum Officialium Romana Curia, eorum-
que qui in Romana Curia decedunt, vel
locis à dicta Curia non ultra duas die-
tas distantibus. Et num. 37. probat etiam
excepta à Precibus Beneficia ad Sedem
Apostolicam devoluta, litigiosa etiam, &
primas dignitates num. 38. & 43. & num.
47., ubi, quod Precibus afficiuntur Be-
neficia quovis mense vacantia, non ob-
stantibus concordatis, quod novissimis in-
dultis Apostolicis expresse in hoc passu con-
cordatis derogetur. Ita etiam Gail. practic.
observat. lib. 2. cap. 155. Hinc apparet
valere Casareas Preces primarias super Be-
neficiis primò vacaturis, quas Pontificis in-
dulto, & privilegio Casar benemeritis con-
ferre consuevit. Arnulphus Ruzeus de
Jur. Regal. privil. 47. num. 2., apud
Bursatt. consil. 126. num. 39. & 40., qui
ex Thoma Feltrensi, & Speculatore testa-
tur, Rudolphum I. Imperatorem habuis-
se indultum primariarum Precum à Gre-
gorio X., cum is Lausanae electus fuisset,
& ab eodem Gregorio confirmatus. Choc-
kier. de indult. primar. Prec. in proem.
post princip. In primis itaque notandum
est, inclytum Romanorum Imperatorem ex
indulto Pontificio non conferre Beneficia

Germania, sed habere dumtaxat jus nominandi personas idoneas Collatoribus ad Beneficia vacatura, quas ipse facit per suos Executores recipi ex concessione Precum primariarum ipsi facta per summum Pontificem. Et pagina 3. sic: Ex quibus videt Lector primarias Preces non adversari Concilio Tridentino, nec etiam sacris Canonibus, quod & firmatur evidenti hac ratione, quod Papa pro sua potestate potest dare facultatem laico etiam conferendi Beneficia, que enim sunt jurisdictionis, ut est collatio Beneficiorum, cuicumque mandare potest. Et pagina 4. ad fin. ubi id ipsum agnovisse Imperatores in eorum Precibus scribit, & sect. 1. pag. 14. hæc habet: *Eo quod nefas esset Imperatoris nomen assumere, nisi illud ab Apostolica Sede collatum esset.* Et pagina 19. tradit Advocatiam Romanæ Ecclesiæ, quam devover Imperator in manibus Papæ, esse causam hujus indulti, hæc subdens: *Tantum hic adverte, Papam idcirco narrare Imperatoris merita, quorum etiam intuitu facultatem nominandi concedit.* Et sect. 5. à pagina 99. usque ad 105. ponderans derogationem, quæ solet fieri in laudatis indultis, Concordatis Germaniæ, scribit in gratiam Imperatoris, & ob ejus merita communem esse Germano-

VIXI
absq̄ iluina
Germania
non probat
ad Innocent
X. ois

142 *De primariis Precibus Imperialibus*
rum opinionem, quod Papa derogare
valeat Concordatis Germaniæ. Sic etiam
Restaurus Castaldus de Imperator. quæst.
100., ubi postquam eruditissimè tradidit
collationes dignitatum Ecclesiasticarum,
& Beneficiorum non ad Reges & Impe-
ratores, sed ad Pontifices spectare, & Im-
peratores nequaquam jure proprio pri-
marias Preces posse porrigere num. 14.
& 15. subdit ex indulto, & privilegio
Apostolico tantummodo id jus primaria-
rum Precum Imperatores obtinere Boer-
decif. 32. num. 8. Coppin. de sacr. Po-
lit. lib. 1. tit. 10. num. 13., Rebuff.
conf. 47. num. 2. *Apostolicus præfertur
habenti primarias Preces à Rege, vel Im-
peratore, quia Imperator, vel Rex illud
jus habent ab auctoritate Apostolica, alio-
quin esset jus illud nullum.* Et per eadem
verba Besold. in tractat. de majest. Eccles.
fol. mihi 121., & ex Acatholicis etiam
Wilhelmus Beckers Synops. jur. public.
cap. 5. §. 5., Rumelin. ad A. B. part. 1.
dissert. 14. thesaur. 16., Syring. de pace
Relig. concl. 31. lit. B., Lampad. de Re-
publ. Rom. German. par. 3. cap. 11.
§. 46. & 47., qui omnes fatentur ex
inconcussa observantia duorum sæculo-
rum, & ultra, satis patere Imperatores
id jus exercere ex dono, & concessione
Papali.

VXI
Reluctio
Cong
gationis
cili Triden
tini non bene
intellecta

His addendum existimo, quod cum in articulis pacis Germaniæ, initæ inter Religionarios, & Ferdinandum III. Imperatorem anno 1648., multa dicta & attentata essent, quæ Christianæ Reipublicæ adversarentur, Innocentius X. in bulla, qua declaravit anno 1651. eos articulos irritos, nullosque; edixit etiam, palamque fecit jus primariarum Precum nonnisi ab indulto Apostolico dependere; hæc enim sunt verba bullæ: *Precumque primariarum eidem Ferdinando in Imperatorem electo à præfata Sede Apostolica concessarum*; quæ quidem declaratio torquet plurimum Acatholicos, & præsertim Fritschium de Jur. primar. Prec. cap. 2. num. 3. in fin., Vitriarium etiam loco adducto lib. 3. tit. 2. num. 9.

Hinc notandus lapsus multorum, qui ex quadam resolutione sacre Congregationis Concilii autumant declaratum à Curia Romana primarias Preces Imperatorum sub dispositione decreti Tridentinæ Synodi sess. 24. cap. 19., quod supra retulimus, haud comprehensas, unde arguunt, quod quemadmodum hæc Preces sub dicti Synodalis decreti constitutione inclusæ non fuerunt, ita neque in Concordatis. Sed prædicti nodum in scirpo quærunt, neque vim, & verba dictæ de-

LXIV.

Articuli pacis Germaniæ non probati ab Innocentio X.

LXV.

Resolutio sacre Congregationis Concilii Tridentini non bene intellecta.

144 *De primariis Precibus Imperialibus*
finitionis sacrae Congregationis Concilii
intellexerunt : quandoquidem cum tem-
pore Tridentinae Synodi publicatae anno
1564. vigerent indulta primariarum Pre-
cum à Clemente VII. Pontifice concessa
Carolo V. & Ferdinando ejus fratri Im-
peratoribus, necnon aliud à Pio IV. do-
natum Maximiliano II. Ferdinandi filio,
quorum indultorum supra meminimus;
& adhuc Precista plures vigore Precum
Beneficia non obtinuissent, quod non
vacassent meliora, quae eligerent, aut
non reservata in indultis; idcirco fa-
ctum est, ut Tridentini Patres, quibus
cordi erat omnes gratias, in quibus in-
cluderentur Beneficia vacatura, ab Eccle-
sia Dei eradicare, plurimum differuerint,
an indultis Papalibus primariarum Pre-
cum concessis laudatis Imperatoribus,
atque in futurum concedendis, quibus
gratiae de vacaturis continebantur, no-
minatim derogandum esset. Prævaluit
opinio, quod in obsequium Pontificum,
& Imperatorum ea indulta non nomina-
rentur : & quoniam hæc indulta præser-
vare specialiter in decreto videbatur dis-
sonans ab instantiis factis à tota Germa-
nia, & Gallis, hæc gratias, quin earum
nomen penitus tolli clamantibus, idcir-
cò satius putarunt Patres laudati non
me-

meminisse dictorum indultorum in decreto superius relato, ut illa illæsa remanerent. Hanc rem narrat Fagnanus in cap. Nulla num. 9. & 10. de concess. Præbend., ubi subdit, quod Archiepiscopo Cameracen. repugnante exequi Imperiales Preces post Tridentinam Synodum; & asserenti indulta Imperatoribus concessa jam à Tridentino abrogata, Precista (en ejus verba) *Supplicavit declarari per Congregationem Concilii, an dictum caput 19. afficiat hujusmodi concessionem, & indulta ad vacatura sic antea concessa per Romanum Pontificem Imperatori, & demum per Pium IV. confirmata.* Dein subjicit: *Sacra Congregatio censuit hasce primarias Preces non comprehendi in dicto cap. 19.* Et paulò post refert, quod delata re ad Gregorium XIII. Pontificem, is probavit sententiam sacre Congregationis: *Et ultra rationes ponderatas à Sacra Congregatione, addidit Sanctitas Sua, quod meminit tempore Concilii, quando formabatur dictum caput 19. aliquos voluisse addi & primarias Preces Imperatori concessas, sed communior sententia Patrum fuit, ut tolleretur earum mentio, sicque non comprehenderentur in dicto cap. 19.* Idem tradit Chockier. in tract. de indult. Prec. primar. post tra-

146 *De primariis Precibus Imperialibus*
stat. ad regul. Cancellar. in proem.
pag. 2. & 3. vers. Ex quibus, Hermes
etiam supra relatus.

LXVI. Hinc plura argumenta deducuntur con-
tra scriptores, qui has Preces non ab
indulto Apostolico, sed à consuetudine,
& Imperiali jure pendere arbitrantur:
quippe jam intelleximus, Tridentinos
Patres cogitasse etiam de abrogandis in-
dultis Apostolicis, jus primariarum Pre-
cum Imperatori concedentibus, ut om-
ne penitus gratiarum complectentium
Beneficia vacatura, nomen eraderent:
ergo agnoverunt has gratias Apostolicas
esse irregulares, contra sacros Canones,
& nimis præjudiciales Capitulis, & Epis-
copis, uti ipsos Germanos exposuisse iis-
dem Concilii Patribus, jam supra retuli-
mus n. XI. & sequentibus. Quod si ita fa-
ciendum putarunt, quid fecissent si indulta
Apostolica defuissent, & Imperatores
Preces suas direxissent nulla auctoritate
Apostolica suffulti, sed laicali potestate
existimassent disponendum de vacaturis,
& cogendos minis, & pœnis Ordinarios,
& Capirula ad eligendum, & conferen-
dum Precistis. Tridentini etiam Patres
satis declararunt indulta esse de illis, qui-
bus derogatum iri edicebant, quanquam
prævaluerit major pars putans in gratiam

X

Pontificum Romanorum, & Cæsarum
 ea præservanda. Et quidem ipsi Ponti-
 fices ante Concilium jam dictum, nem-
 pe Nicolaus V. Calixtus III., & qui po-
 stea sequuti sunt, has Preces adversari sa-
 cris Canonibus, & expectativas invol-
 vere, declararunt in iisdem indultis Fri-
 derico, & aliis Cæsaribus concessis,
 mandantes provisiones vigore Precum fa-
 ctas, & faciendas publicari debere, quem-
 admodum publicandas edixerant expe-
 ctativas, uti intelligi potest ex indultis
 Nicolai V. & Calixti III. superius relatis.
 Concilium ergo & sacra Congregatio,
 quæ declarationibus dictorum Synoda-
 lum Decretorum præest, nunquam co-
 gitavit asserere, Preces Imperiales à lai-
 cali potestate tantummodo profluentes
 immunes à dicto Tridentini Decreto;
 sed Indulta Pontificum, quibus jus di-
 ctarum Precum Imperatoribus concessum
 foret, uti innuit historia à Fagnano jam
 relato recitata: quæ res cum clarissima
 sit, mirandum sane est, quomodo inge-
 nium quorundam scriptorum offenderit,
 qui ex prædicto Decreto arbitrati sunt
 educere, Preces Imperiales in genere non
 fuisse in Tridentina Synodo comprehen-
 sas; cum revera pateat non fuisse inclu-
 sas Preces Imperatoribus à Romanis Pon-

I X I

Argumenta
 contra alle-
 gationes non ab
 indulto Apo-
 stolico, sed à
 concilio
 ne, & iure
 Imperiali
 Preces ven-
 dere

148 De *primariis Precibus Imperialibus*
tificibus concessas: quod probat, Patres
Concilii Tridentini consuetudinem anti-
quam, cui inhærebant Imperiales Pre-
ces, damnasse, dum ii eas tantummodò
Preces Imperiales præservarunt, quæ ful-
citæ essent Indulto Apostolico ex jam
dictis.

LXVI
LXVII

Cur Pontifi-
ces indulta
post Concor-
data, & Tri-
dentini Con-
cilii decre-
tum, conce-
serint?

At fortasse aliquis quarat, cur Ro-
mani Pontifices post Concordata, & post
decretum Tridentini Concilii indulta pri-
mariarum Precum concesserint? Respon-
deo hanc rem satis dilucidam esse; sicuti
enim jam intelleximus, Concilii Patres
indulta tunc temporis Ferdinando, &
Maximiliano donata, præservare voluis-
se, ita & quæ in posterum concederen-
tur à Sede Apostolica, procul dubio ex
eadem ratione illibata permanerunt.
Quo verò ad Concordata jam superius
retulimus, in singulis indultis fuisse à
Romanis Præfulibus iisdem Concordatis
derogatum; quin Germaniæ Ordinarios
moluisse hæc indulta exequi, quæ hujus-
modi derogatione carerent, uti dictum
fuit num. LVII. quas derogationes Ger-
mania fieri à Romanis Pontificibus ha-
bentibus hanc potestatem passa est liben-
ter in gratiam suorum Cæsarum, & ut
eius honoris iisdem statim inauguratis tri-
bueret, quemadmodum usus rerum edo-

cuit, & probant Hermes, Chockier, & alii in superiori numero LXII. adducti.

Alii putantes, has Preces nonnisi à Pontificia potestate pendere, sibi persuadent Imperatores Augustissimos indultum perpetuum primariarum Precum à Sede Apostolica olim obtinuisse; utque id probent, utantur exemplari diplomatis Rudolphi I., alteriusque Caroli IV., in quibus sunt illa verba: *Cum ex antiqua, & approbata à Divis Imperatoribus, & Regibus ad nos producta consuetudine;* indeque arguunt, cum Rudolphus consuetudinis approbatæ meminit, consuetudinem illam, quæ etiam ætate Rudolphi vigeat, à Sede Apostolica fuisse approbatam. Subdant etiam testimonio Speculatoris, cujus verba supra num. XIX. retulimus, satis patere Rudolphum Apostolicum diploma pro concessione Precum impetrasse à Gregorio X., quibus nugis suadere conantur Augustissimum Imperatorem novo indulto non indigere. At hos immaniter hallucinari constat, primò quia id indultum non ostenditur, & tot indulta donata pluribus Imperatoribus ab ætate Friderici III. ad auspicia Imperii gloriosæ memoriæ Leopoldi superius transcripta, hunc palam errorem palam faciunt; quando-

LXVIII.

Rudolphus I. nullum perpetuum indultum obtinuit à Sede

Apostolica

concor
data & tri
deni Com
cilio de
concor, mu
terit

150 *De primariis Precibus Imperialibus*
quidem in illis quisquis Pontifex post
confirmatam electionem unicuique in
Romanorum Regem assumpto, indultum
primariarum Precum donavit, designata
singulari persona, uniuscujusque Impe-
ratoris meritis præmissis, & cum dictio-
nibus personalissimis, uti patuit ex in-
dultis jam relatis. Quare formula, no-
men proprium Indultarii expressum, me-
ritum singulare cujuslibet, & persona-
lissimæ dictiones contrarium dilucidò
evincunt. Si enim Imperatores id per-
petuum indultum habuissent, Goldastus
rerum Germanicarum, & diplomatum
Imperialium accuratus collector, & juri-
bus Pontificiis ex suæ sectæ studiis alio-
qui infensissimus, utique illud edidisset,
& quod magis est, Fridericus III. eo per-
petuo indulto usus, personale & speciale
indultum à Nicolao V. non impetrasset,
& exagitatus exceptionibus Germanorum
contra primum indultum Nicolai V. non
adduxisset secundum, quo exceptiones
prædictæ amputarentur, sed perpetuum
allegasset. Sic Maximilianus I. Friderici
filius, & cæteri ad Leopoldum usque,
singulare & personale Diploma Apосто-
licum, quo eis Preces concederentur non
obtinuissent, si jam unum superfuisset,
quo in perpetuum id jus singulis Impera-

toribus donatum jam esset. Secundo, Imperatores ipsi in Precibus, quas direxerunt, postquam indultum Apostolicum post Concordata expedire consueverunt, in hunc modum loquuti sunt: *Cum nobis ad prædecessorum nostrorum imitationem ex inveterata consuetudine etiam Apostolica auctoritate per Sanctissimum in Christo Patrem D. Paulum V. sanctæ Romana, ac universalis Ecclesiæ Pontificem Maximum jus competat &c.* Hæc est formula diplomatum Precum Matthiæ, & similis omnino altera Ferdinandi II. & Ferdinandi III., mutato tantum nomine Romani Pontificis, quam referunt Besold. Thesaur. pract. par. 2., lit. P. pag. 149., Fritschius de primar. Prec. cap. 2. num. 3. & post cap. ult. pag. 40., Paurmeister. de Jurisdic. lib. 1. cap. 40. num. 48., Chockier. Goldast. & Vitriarius etiam loco superius adducto lib. 3. tit. 2. num. 9. in adnotat. pag. 56. col. 2. in fine, ubi refert eandem formulam Precum Rudolphi II. Quare autem Imperatores relati, & eorum prædecessores ad Fridericum usque meminerint personalis, & specialis indulti nominatim concessi a Pontifice tunc vivente, & non expresserint indultum perpetuum Rudolphi II., aut prioribus Cæsaribus concessum, quod illis donatum à Sede Aposto-

152 *De primariis Precibus Imperialibus*
lica quidam recentiores asserunt, ipsi viderint, qui hujuscemodi rem narrant. Ego quippe malim evidentiae rei adhaerere, quam dictis aliorum sine diplomate Papali, & contra confessionem ipsorum Imperatorum. Tertio, si Friderici III. aetate, non dicam id indultum perpetuum, sed ejus umbra, & fama superfuisset, utique ille, ejusque successores Nicolao V., & qui eum sequuti sunt Pontificibus, illud exposuissent, & Romani Praesules non recens, & singulare donum primariarum Precum ex mera liberalitate, & personaliter unicuique Imperatori fecissent; sed id perpetuum indultum confirmassent, & exequi mandassent; aut saltem id perpetuum indultum a praedecessoribus datum fuisset in causa recenter concessi; & tamen in nullo ex relatis legitur ulla mentio habita, non dicam diplomatis Pontificii, sed neque consuetudinis; & qui novit stylum Bullarum Apostolicarum, & Ministrorum Regum, & Principum, sibi suadere non poterit, quod Imperatores putaverint sibi licere Preces dirigere virtute vetustissimi asserti indulti perpetui, quando novum, & personale indultum impetrarunt ex causis in indultis expressis, redolentibus recens Beneficium, & donum Papale, neque per somnium relata fama hujuscemodi perpetui indulti.

Immo ut Romani Antistites palam facerent sese cuilibet Imperatori personale indultum dedisse, neque adduxerunt pro ratione, & causa recentis indulti facta antecessorum, qui simile indultum aliis donaverant. Nam in indulto concesso Ferdinando III. nulla legitur habita mentio alterius concessi Ferdinando II., aut in isto alterius Matthiæ, & in illo Matthiæ alterius Rudolphi II., & sic de singulis; sed unicuique ex causa meritorum personalium recens donum factum est. Quartò, historia jam relata evincit oppositum; quippe Fridericus III. post Concordata, & indultum primariarum Precum habitum à Nicolao V. non potuit ab Ordinariis Germaniæ impetrare suas Preces exequi, quod illi dicerent in primo indulto Nicolai Concordatis non fuisse derogatum, & quod forma, & conditiones appositæ in eodem indulto impletæ non essent, atque per regulas Cancellariæ, & novas leges publicatas à dicto Pontifice id indultum evanuisset; unde opus fuit secundo, & novo indulto, quo Papa Concordatis nominatim, & legibus à se latis derogaret, & conditiones in primo additas tolleret, quod & evenisse Maximiliano I. Friderici filio, ac Carolo V. & Ferdinan-

indultum habuit

154 *De primariis Precibus Imperialibus*
do ejus fratri supra exposuimus. Hæc
& similia facta non fuissent, si indultum
perpetuum ante Concordata adfuisset:
quippe aut illud in Concordatis reserva-
tum, aut illi derogatum esset, & cum
derogatio non legeretur, & quotquot
disposita erant in Concordatis adversa-
rentur primariis Precibus, insultum pro-
fus fuisset, Germanos Concordata Fride-
rico opposuisse, & Fridericum pro illo-
rum derogatione instituisse; & magis in-
sultum, quod indultum perpetuum Im-
peratoribus datum cadere potuisset sub
leges, & regulas à Nicolao V. & succes-
soribus publicatas, ac si revocatum tacite
esset, quando talibus indultis Imperato-
ribus, & Regibus concessis, Sedes Apo-
stolica nequaquam derogare solet, ma-
xime sub involucrio verborum.

LXIX. Crescit argumentum, ponderando,
Aliæ rationes pro indultis. quod Fridericus, & successores non ac-
ceptassent indulta, in quibus plures con-
ditiones erant adjectæ, ac Pontifices Im-
peratoribus inhibebant Preces porrigere
pro Beneficiis Sedi Apostolicæ reservatis
in extravag. *Ad regimen*, de præbendis,
pro primis dignitatibus post Pontificalem
in Cathedralibus, & Collegiatis, & pro
devolutis, & legitimis, quorum omnium
collationem sibi reservabant. Quis un-

quam credere poterit, Imperatores habentes indultum perpetuum, cujus formula desumitur ex diplomatibus Precum Rudolphi I. & Caroli IV., in quibus nullum Beneficium excipitur, acceptasse recens indultum Papale, cum tot conditionibus, restrictionibus, & exceptionibus? Ego autem affirmare eos, qui talia asserunt, Ministros Imperiales illorum temporum stolidos judicare, vel parum Dominis suis fideles, & jura Imperii ignorantes: quod nefas est asserere, cum notum sit, non nisi accuratissimos viros ad Imperialis aulae servitium assumi solitum. Jactent modo recentiores ex illis verbis: *Antiqua, & approbata consuetudine*, relatis in diplomate Rudolphi I. educi consuetudinem hanc à Sede Apostolica perpetuo privilegio approbatam. Mihi videntur illi non percepisse vim dictorum verborum; non enim Rudolphus expressit quæ ipsi somniant, sed retulit consuetudinem antiquam approbatam à *Divis Imperatoribus*, non autem à Romanis Pontificibus, quorum potestati tantummodò id reservatum est; & sic ex lectione ipsius formulæ Precum Rudolphi excluditur potius Pontificia approbatio. Quod si illa adfuisset, Speculatoris testimonio inherendo, quod

.XIXI

Alia ratione
pro indultis

156 De primariis Precibus Imperialibus
Fritschius, Mayer, Besold, & alii plures
Germani scriptores minus verum asse-
runt, utique illa dicenda foret approba-
tio personalis, & personale indultum
Rudolpho datum, & indultum, in quo
concessum tantummodo esset rogare Or-
dinarios sine pœnis, procul a minis, &
præceptis, & sine deputatione Executo-
rum, uti indicant ipsæ Preces Rudolphi,
quæ nudas rogatorias continent, uti su-
perius ponderavimus. At neque tanti
facienda esset assertio in Precibus Rudol-
phi addita, ut ex eadem probari posset
diploma, & quidem perpetuum Roma-
norum Præfulum: quippe si assertiones
Principum in hac re attendendæ essent,
utique quisque sibi privilegium Aposto-
licum impertiri posset, præsertim quia
assertioni Rudolphi non consentit asser-
tio Caroli IV., qui de jure sibi arbitratus
est jus Precum competere: quod nefas
est dicere, minusque consentiunt facta
tot, tantorumque Imperatorum, qui ab
ætate Friderici III. ad auspicia Imperii
glor. mem. Leopoldi, novum, & recens
indultum Apostolicum assequuti sunt,
nec Preces cum effectu direxerunt sine
speciali, & personali diplomate Pontifi-
cio. Quare malim hæere factis tot Im-
peratorum, & Romanorum Pontificum,

XXI

Cur Leopoldi
in fine in-
dultio Preces
direxerunt

inclytæ nationis Germanicæ opinioni de-
sumptæ ab exceptionibus semper datis,
non dicam Precibus Imperialibus, sed
ipsis indultis, cum occasio venisset op-
ponendi eorum formam non fuisse im-
pletam, & observantiæ duorum sæculo-
rum cum dimidio, quàm simplici dicto
Rudolphi Augustissimi Imperatoris, quem
neque asseruisse constat quod recentiores
effingunt.

His positis, parum prodest exemplum
glor. mem. Leopoldi patris Augustissimi
Imperatoris viventis, quem aiunt Preces
dixisse, neque indultum Apostolicum
impetrasse; siquidem prodam causam,
fortasse à Germanis ipsis ignoratam, ob
quam hæc evenerunt. Consueverant Im-
peratores ad Leopoldum usque statim post
suam electionem ad Urbem mittere Le-
gatum, qui eorum nomine obedientiam
voveret Sedi Apostolicæ, & Christi, ac
Petri Vicario, & deinde diploma confir-
mationis electionis impetrarent. At quo-
niam mos vetustus erat hujuscemodi Le-
gatos decus Imperii gestantes, non sine
ingenti pompa, & impensa ad Romanam
Curiam mitti, Leopoldus, qui intestinis,
& incertis vexabatur præliis, supplicavit
Alexandro VII. tunc Pontifici, ut sine
transmissione Legati (quem Legatum

LXX.

Cur Leopoldus I. sine in-
dulto Preces
direxerit.

158 De primariis Precibus Imperialibus
Obedientia Romani vocitare (solebant)
& procul à pompis, dignaretur dictus
Summus Praesul suam electionem confir-
mare. Hæc res patet ex supplici libello
tunc Alexandro VII. porrecto nomine
Leopoldi Caesaris à Cardinali de Hassia
tunc ejus Legato ordinario apud Roma-
num Pontificem, ex cujus autographo
intra Vaticanum Archivum custodito,
prout jacet transcriptum exemplum, mihi
perquirenti causam hujusce rei, ab ami-
cissimo remissum, hujusmodi est:

BEATISSIMO PADRE.

L'Imperadore mio Signore sin dal prin-
cipio, che fù eletto Re de' Romani ebbe
sempre un'ardentissimo desiderio di man-
dare a Roma un' Ambasciadore di ubbi-
dienza, col mezzo del quale impetrasse
anche la conferma della sua elezione, e
crebbe, e cresce via piu in lui questa di-
vozione, particolarmente dopo la felicissi-
ma asunzione di Vostra Santità, si bra-
mata, e si riverita da Sua Maestà. Ma
quanto l'accende a ciò eseguire la sua sin-
golarissima pietà, altrettanto la ruengono
le continue calamità de' tempi, troppa note
a tutta l'Europa, non che a Vostra Beati-
tudine tanto informata in che stato si trova

159
ora la Germania circa le cose non solamen-
te politiche, ma della Religione Cattolica
si miseramente lacerata & impugnata dagli
Eretici, ed infedeli, a segno che non sà
vedere Sua Maestà come possa trà le tur-
bolenze, dalle quali si assorbe un' infi-
nità di spese, palesar con la dovuta pompa
d'un' Ambasciadore il zelosissimo ossequio,
che deve, e porta à Vostra Santità, verif-
simo Vicario di Cristo: per la cui fede,
e gloria è costretta di stare incessantemente
col brando Imperiale in mano, senza po-
ter respirare dalle continue spese, che ri-
cercano i circostanti pericoli. Ciò essendo,
Beatissimo Padre, è che Sua Maestà Ce-
sarea viene impossibilitata di trasmettere
un' altro Ambasciadore straordinario, co-
me il Cardinal d'Assia a nome di Sua
Maestà ne fa riverente attestazione a Vo-
stra Santità; e che nondimeno sarebbe di
tanta importanza per il ben publico, e
della Religione Cattolica, che l'autorità
Cesarea venisse corroborata con la detta
confermazione Apostolica. Io supplico la
somma prudenza di Vostra Beatitudine a
riflettere benignamente a qualche particolar
modo di confermare la detta elezione Ce-
sarea per Breve, ò in altra maniera, che
stimerà più convenevole, attese le circostan-
ze de' tempi presenti, e per questa sola

160 *De primariis Precibus Imperialibus*
volta ; per ilche Sua Maestà darà tutte
quelle dichiarazioni , che avanti si deside-
rano da Vostra Santità. Quam Deus &c.

LXXI. Alexander VII. tenacissimus custos ri-
tuum Ecclesiasticorum , timens ne pau-
latim hic laudabilis mos imminueretur ,
& sequuturi Cæsares , quanquam res in
Germania felicissimæ forent , eo exem-
plo hos Legatos obedientiæ imposterum
non essent missuri , diploma confirma-
tionis negavit ; & nisi palàm Cæsareus
Legatus ad hunc effectum specialiter mis-
sus consueta solemnia impleret , prote-
stus est se id diploma numquam con-
cessurum. Interim ob bella , quibus
Pannonia , Germania , & Imperium uni-
versum premebantur , re de die in diem
dilata , Imperator primarias Preces direxit,
parcè tamen , & postquàm tentaverat in-
dultum primariarum Precum à Sede Apo-
stolica obtinere , quemadmodùm sui præ-
decessores fecerant ; frustrà tamen , cùm
Romanus Præsul constanter responderit ,
non nisi post confirmatam electionem , &
præstitam ab Augustissimo Leopoldo
obedientiam Apostolicæ Sedi , se id in-
dultum daturum. Quin cùm Comes Lam-
bergius tunc Leopoldi principalis Minister
pro iadulto singulari , & pro uno Cano-
nicatu

nicatu Salisburgensis Ecclesiæ, pro quo obtinuerat favore filii promissionem primarum Precum Imperialium, supplicasset; responsum accepit, moris non esse Sedem Apostolicam ita indulgere; ut eruitur ex epistolis Episcopi Aversani, nempe Caroli Carafæ, postea Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, tunc Pontificii Nuncii apud Cæsarem, datis ad primum Pontificium Ministrum, & ejusdem Ministri responsis. Tenor epistolæ Episcopi Aversani est hujusmodi:

EMINENTISS. E REVERENDISS.

Sig. Mio,

Padron Colendissimo.

IL Sig. Conte di Lamberg, che hà ottenuto da Sua Maestà la promessa delle prime Preci nella Cattedrale di Salisburg in persona del Sig. Conte Giorgio Sigismondo suo figliuolo, ben conosce, che la grazia non può avere effetto, se non dopo la spedizione della Bolla; e che questa non si concede all' Imperadore prima che abbia prestato solennemente la dovuta ubbidienza alla Santa Sede. Ma non trovandosi ora soggetto, che possa soggiacere a spesa sì grande, bramaria Sua Eccellenza, che Nostro Signore si degnasse di dare a Sua Maestà un' indulto particolare per questo solo

L

162 De primariis Precibus Imperialibus
caso, & in specie a favore del suo Sig. Fi-
glio, per il qual'effetto fù ieri da me a pre-
garmi di volere in suo nome supplicare Vo-
stra Eminenza a restar servita di onorarlo
con promuovere a favorire l'istanza, speran-
do di avere a conseguire l'intento, median-
te il suo benignissimo patrocinio, non meno
in riguardo di essersi altre volte spediti si-
mili indulti, che per l'umilissima divozio-
ne, che hà sempre professato alla Santità Sua
sin da quando si trovava nel Congresso di
Munster. Egli è un Cavaliere così amato,
e stimato da Sua Maestà, che possedendo il
secondo luogo nell' affetto del Padrone, hà
gran parte nel maneggio del negozio; e se
il Sig. Conte di Porcia (che Dio non vo-
glia) mancasse, saria senza fallo surroga-
to nella carica di primo Ministro. Io rap-
presento il tutto à Vostra Eminenza, men-
tre resto baciandole con profondo inchino le
sagre vesti.

Vienna 22. Gennaro 1661.

Di Vostra Eminenza

Umiliss. divotiss. Serv. obligatiss.

Carlo Vescovo di Averfa.

Responsum datum à Secretatio Status
Alexandri VII. Papæ tale est, prout ap-
paret ex duabus Epistolis missivis in hunc
modum:

A MONSIG. NUNCIO IN VIENNA

12. Febbrajo 1661.

Tene Nostro Signore particular memoria della persona del Sig. Conte di Lamberg, e gli conserva il suo paterno affetto col motivo della precisa cognizione, che hà avuta delle di lui rare qualità, e singolari meriti. Hà sentito ora Sua Beatitudine da V. S. con molta benignità il desiderio del medesimo per la grazia accennata a favore del Sig. Conte Gio. Georgio Sigismondo suo figlio. Considera però la Santità Sua essere materia di gran riflesso, e molto difficoltosa, in riguardo, che porta seco tratto successivo. Tuttavia hà ordinato, che si faccia qui diligenza per trovare gli esempj di simili concessioni. Potrà in tanto V. S. assicurare il Sig. Conte non meno della clementissima disposizione di Nostro Signore verso di lui, e della sua Casa, che del mio particular desiderio di servirlo sempre; e resto augurando a lei piene contentezze.

A MONSIGNOR NUNCIO

APPRESSO L'IMPERADORE

2° 19. Febbrajo 1661. in Cifra.

Per quello, che riguarda l'istanza del Sig. Conte di Lamberg, acciocchè da Nostro Signore si conceda un particolare

164 De primariis Precibus Imperialibus
indulto all' Imperadore di far godere delle
prime Preci della Catedrale di Salisbur-
go il figlio di detto Sig. Conte, non ostante,
che la Maesta Sua non abbia prestata a Sua
Beatiudine l'ubbidienza solenne; effendosi
qui fatta diligenza per trovare gli esempj
di simili indulti, che a V. S. e stato supposto
di essere stati spediti ne' passati tempi, non
si è potuto trovare menzione alcuna di so-
migliante dispaccio; onde potra V. S. sen-
za lasciarsi intendere di averne avuto or-
dine di qua, informarsi destramente qua-
li siano i costi, si asseriscono, poiche con tal
notizia se ne fara poi il rincontro in questi
registri, e si considerara quando, ed in che
modo sia stata conceduta tal grazia &c.

Quibus epistolis ita respondit Aposto-
licus Nuncius.

CIFRA DI MONSIG. NUNCIO
DI VIENNA

il di 12. Marzo 1661.

Procurerò come da me, senza lasciarmi
intendere di averne avuto ordine di co-
sta, conforme Vostra Eminenza si degna di
prescrivermi, d'informarmi dal Sig. Conte
di Lamberg quali siano i costi, che asserisce,
e ne' quali suppone essersi ne' passati tempi
conceduti altre volte indulti nella forma,
ch' egli desidera, che si concedano al mo-
dore

no Imperadore a favore del Sig. suo Figlio per le prime Preci della Chiesa di Salisburg, non ostante, che la Maestà Sua non abbia prestato a Nostro Signore l'ubbidienza solenne. Parendomi difficile, che in tal proposito si possano trovare simili esempj, studierò di farne svanire con destrezza la pretenzione, e di rendere capace il medesimo Sig. Conte della ragione &c.

Hoc modo res infecta mansit; quam obrem immaniter errant, qui putant Leopoldum Cæsarem indultum primarum Precum studio neglexisse, cum pateat ex prædictis expetitur impetrare non potuisse, propterea quod non præmiserat solemnities juxta morem antecessorum; neque se in actu obedientiae præstandæ Romanæ Ecclesiæ, Catholicorum Cæsarium & Regum Matris Advocatum devoverat: ob quam rem Romani Pontifices id indultum Imperatoribus Romanis donare consueverant. Agnovit itaque Cæsar, ejusque principalis Minister, sine Apostolico indulto Imperiales Preces vacuas redivituras. Et quidem scimus, & palam est, quod affirmamus in universa Germania, eum Augustissimum Imperatorem se abstinuisse ab hisce Precibus porrigendis pluribus, atque pluribus Ordinariis. Colonia Agrippinæ præter Me-

LXXII.

Leopoldus I. indultum minimè neglexit, & Precibus parce usus est.

166 *De primariis Precibus Imperialibus*
tropolitanæ Ecclesiæ Illustrissimum Ca-
pitulum plura sunt insignium Collegiata-
rum Capitula, ad quæ nullas à Leopoldo
Preces primarias pervenisse constat.
De aliis plurimis non loquimur, cum
satis manifestum sit parce nimis Leopoldo
Precibus usum, quod is optime
sciret sine indulto Apostolico Germanos
Antistites, & inclyta Capitula non ita
facile suis Precibus obsecutura. Immo
compertum est plures, atque plures Im-
periales Leopoldi Preces vacuas ad eun-
dem rediisse. Quamobrem hanc qua-
stionem definire exemplo Augustissimi
Leopoldi, contra tot rationes hactenus
relatas, evincente, Imperatores sine Di-
plomate Apostolico hanc potestatem mi-
nime habere, & talibus precibus paren-
tes, & Precistas in pœnas inflictas in Sy-
nodo VII. œcumenica incidere, postha-
bitis etiam tot exemplis tantorum Impe-
ratorum jam adductis, qui spatio duo-
rum & amplius sæculorum putarunt, &
fassi sunt, hæc Preces ab indulto Apo-
stolico pendere; non pertinet ad iustum
rerum æstimatorem; sed ad eos, qui ve-
ritate postposita, inanibus nugis gravis-
simam rem absolvere sibi fas esse arbi-
trantur.

LXXIII.
Scriptores

Superest nunc, ut errorem tollamus,

quo plerique Catholici scriptores Germani contendunt, Imperatorem hasce Preces ante indultum Apostolicum posse dirigere. Isti sunt Henricus Wagnareck commentarii exegetici sacrorum Canonum tom. 1. lib. 3. tit. 5. de præbend. pag. mihi 487. & seq., Engel. pariter lib. 3. tit. 5. de præbend. §. 6. pag. mihi 491., & iis quæ sequuntur Pyringh. eod. lib. 3. tit. 5. de præbend. num. 371. Quippe laudati Doctores postquam probarunt Augustissimos Imperatores non posse soli consuetudini antiquæ, & jus Precum tantummodò pendere ex indulto Apostolico: postquam etiam prodiderunt à quadringentis saltem annis Romanos Pontifices consuevisse id indultum singulis Imperatoribus concedere, & Rodulphum I., Carolum IV., Wenceslaum, & cæteros id indultum obtinuisse, necnon post Concordata perseverasse Pontifices id ipsum Imperatoribus indulgere, Concordatis nominatim derogando, uti legitur apud eundem Wagnareck loco adducto §. Ea tibi, & §. Tertio, vers. Sed in contrarium pag. 492. & §. Quarto in fin. pag. 495., Engel. superius relatam num. 70. 71. & §. sexto, & §. octavo, vers. Cæterum pag. 493. & Pyringh., autumant posse Im-

168 De primariis Precibus Imperialibus
peratores auctoritate Apostolica vigore
indulti, concedi soliti, Preces dirigere,
utpote habentes indubiam præsumptionem
de mente, & voluntate Romani
Præfulis, satisque esse indultum Pontificium
supervenire, ut videatur Papa
ratas habere, & comprobare Preces ante
indultum directas. En verba Wagnareckii:
Consuetudo hac non habet vim ex parte Imperatoris,
ut supra diximus, sed ex sola benevolentia Pontificis,
qui cum possit talia privilegia revocare,
vel negare Principibus, id non facit.
Neque obstat, quod Pontifex dicat,
Ferdinandum post factam de persona
sua electionem à se confirmatam,
significasse desiderium suum obtinendi hoc
privilegium: cum enim ab immemoriali
tempore Pontifices semper consueverint
legitimè electis Romanorum Regibus
in Imperatores promovendis tale
indultum conferre, habent electi
ejusmodi indubiam, certamque
præsumptionem de mente, & voluntate,
cujus gratia & auctoritati, non
sue insistentes, primariis Precibus
utuntur ante confirmationem,
& indulti hujusmodi emanationem.
Electus autem in Imperatorem
nomine, & auctoritate Apostolica
potestatem nominandi, vigore
hujus indulti concedi solitam,
statim erga benemeritas personas
exercet, ut nihil causa sit, cur Pon-

is rex ratum non habeat, & ratihibitionem literis, licet posterius datis, ad ipsam electionis diem retrahat, & mandato, sive indulto equiparari velit. Sic vidimus Ferdinandum IV. memorie Auguste in Regem Romanorum electum absque mora Preces primarias cumulativas, aut saltem earum expectativas, nemine improbante, contulisse, antequam confirmationem Roma petere, & accipere potuerit. Hæc Wagnerckius: in cuius sententiam iverunt etiam Pyringhius, & Engelius, supra relati. Sed eorum opinio adversatur apertissime sacris Canonibus: quippe si iidem Doctores fatentur has Preces habere vim ex sola benevolentia Romanorum Pontificum, qui possent non concedere id indultum; nemo sibi persuadere poterit Imperatores habere indubiam mentem Pontificum, ita ut ii certi omnino reddantur, Papam id indultum non negaturum. Præterea quis unquam affirmabit, ex nuda præsumptione posse hunc oriri effectum, ut sine privilegio Apostolico queat laicus Princeps sacris juribus potiri, cogere Electores, & Collatores Beneficiorum Ecclesiasticorum ad eligendum, & conferendum Precistæ; immò & dare mandata de providendo vacatura contra œcumenica Concilia, ac si in

170 *De primariis Precibus Imperialibus*
jure definitum non esset, quod conni-
ventia, seu tolerantia Papæ in hac re
nihil opitulari potest Principibus laicis,
neque inducere dispensationem, aut ra-
tificationem ullam, uti supra notavimus
numero xxv. Sane si hæc fieri posse di-
cerentur, utique laicæ potestates facile
sibi arrogarent jus in spiritualibus, &
Beneficiis Ecclesiasticis, ac si Romani
Pontifices negaturi non essent privilegium:
quæ res confunderet potestatem laicalem,
& Ecclesiasticam, & immane scandalum
in universalem Ecclesiam ingereret.

LXXIV.
CLEMENS XI.
contra Imper-
atoris Preces
reclamar.

At cur tempus terimus in hac re, si
circumstantiæ præsentis casus rationes ab
adversæ partis scriptoribus adductas sub-
vertunt. Fama est per totam Europam
diffusa, Sanctissimum universalis Eccle-
siæ Pontificem CLEMENTEM XI. contra
hæc Preces Augustissimi Imperatoris re-
clamare, neque ullo modo pati, ut Or-
dinariis dirigantur: palam declarasse,
eas executionem sortiri minime posse abs-
que indulto Pontificio, cum tamen Au-
gustissimus Imperator, vel saltem ejus
Ministri edixerint non indigere Cæsarem
indulto Pontificio, sed inniti posse soli
consuetudini, de cujus viribus jam dis-
seruimus. Itaque cedit præsumptio veri-
tati, cessat ratificatio Pontificis; ejus

mens, & voluntas non solum non concurrit, sed est contraria. Quamobrem etiam juxta sensum Wagnareckii, ejusque sequacium, Augustissimus Imperator in hoc statu nullum prorsus reperire poterit cordatum & catholicum virum, qui ejus primarias Preces probare possit: & Ordinarii sunt constituti in positiva mala fide, & sine læsione libertatis Ecclesiasticæ, & incurso pœnarum in septima Synodo inflictarum, nequaquam hæc Preces exequi valent. Precistæ verò, quibus vi Precum Beneficia conferri contigerit, erunt intrusi manu laicali; fructus suos facere; electionibus Canonicis, & Capitulis rite intervenire, & spiritualia administrare non poterunt: quin neque communicare cum aliis, juxta Canonem septimæ Synodi sæpius relatam. Quare quot pericula animarum, quot scandala, & quænam injuria Ecclesiasticis titulis ex prædictis Precibus timeri jure optimo valeant, facile est ex his intelligere.

Quod Sanctissimus Pontifex CLEMENS XI. hæc, & majora considerans, hæc Preces sine indulto Apostolico è Vaticano irritas pronunciaverit, patet ex ejusdem literis nuper mihi Roma transmissis, & datis ad inclytum Capitulum Hildesheimense, in hunc modum:

VIXI
 IX
 quædam
 rationis
 precibus

LXXV.
 Literæ CLEMENS XI.
 Capitulo Hildesheimensi
 contra Preces
 Imperatoris.

Dilectis filiis Capitulo, & Canonicis Cathedralis Ecclesie Hildesheimensis.

CLEMENS PAPA XI.

Dilecti filii salutem &c.

AVenerabili fratre Julio Archiepiscopo Rhodiensi, nostro ad Tractum Rheni Nuncio agnovisse vos arbitramur, nullum penes Cesaream Majestatem residere jus dirigendi Preces primarias, eoque minus sub comminatione poenarum, quarum vi Precum possint commendati Beneficium primo vacaturum, aut quod eis magis libuerit, in qualibet istarum partium Ecclesia assequi; cum tamen nihil tam à jure, & à canonicis sanctionibus abhorreat, quam laicae potestati fas esse Ecclesia Praesules, vel illos, ad quos pertinet, incusso poenarum timore, ad conferendas taliter a se commendatis Ecclesiasticas Praebendas, aut alia Sacerdotia, compellere. Quod sane assertum jus, nisi forte Apostolica auctoritate sit fulcrum, ut nullibi locum habere potest, ita peculiari quadam ratione obtinere nequit in Germania partibus ob nota satis Concordata inter felicis recordationis Nicolaum V. Pontificem praedecessorem nostrum, & clarae memoriae Fridericum III. Imperatorem, inclytamque istam Nationem solemniter inita, in quibus ni-

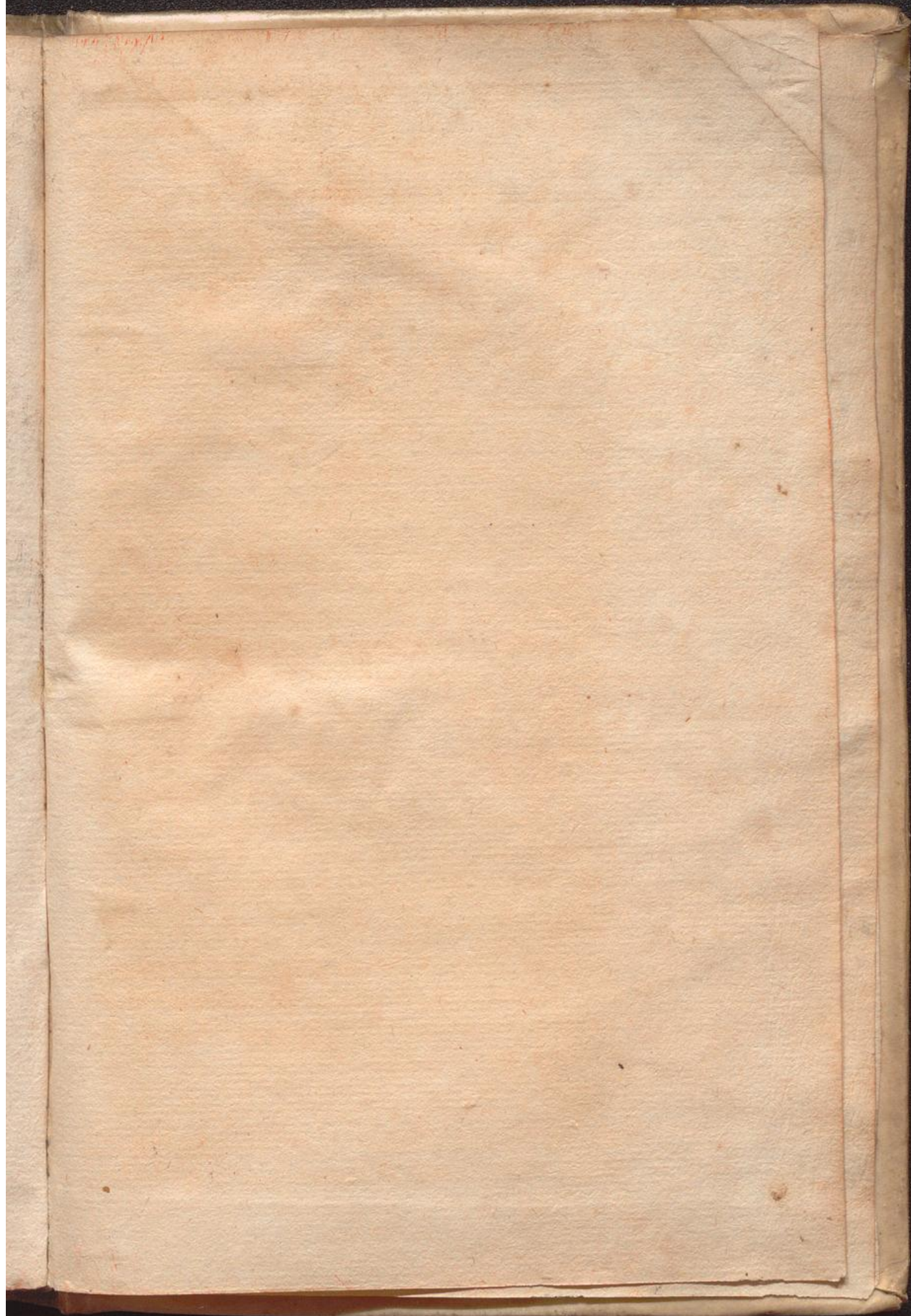
nil tam accurate sancitum est, quam ne
 libertas electionum, & collationum in men-
 sibus tam assignatis Capitulis, ac Ordina-
 riis Collatoribus, quam ipsi Pontifici,
 ejusque successoribus reservatis ullo unquam
 tempore ledatur; nulla tamen ibi asserto-
 rum Imperialium jurium mentione facta,
 aut ratione habita, cum alioquin satis ma-
 nifestum sit electionum, aut collationum
 libertatem cum primariis Precibus, quae
 eam prorsus evertunt, consistere non posse.
 Quod si idem Fridericus, & qui eum sub-
 inde consecuti sunt Imperatores ante tem-
 pora clara item memoria Leopoldi nuper
 defuncti primarias Preces direxerunt, id
 contigisse constat, quia illi omnes post sui
 confirmationem a Romano Pontifice obten-
 tam, muniri Apostolico indulto curarunt:
 quo quidem indulto quoniam destitutus erat
 idem Leopoldus, factum est, ut primarias
 Preces, a quibus ipse non abstinnit, ad-
 mittere, & executioni demandare Episco-
 porum, ac Praesulum, necnon Capitulo-
 rum Germania non exigua, neque contem-
 nenda pars, libertatis hujusmodi memor, &
 acerrima custos, detrectaverit. Quae cum
 ita sint, dilecti filii, commoveri nullo mo-
 do debetis, si quibus forte minacibus man-
 datis, aliisque nonnullorum opera excogi-
 tatis, proposuisset ad extorquendum assen-
 sum vestrum mediis persentiatis vos urgeri

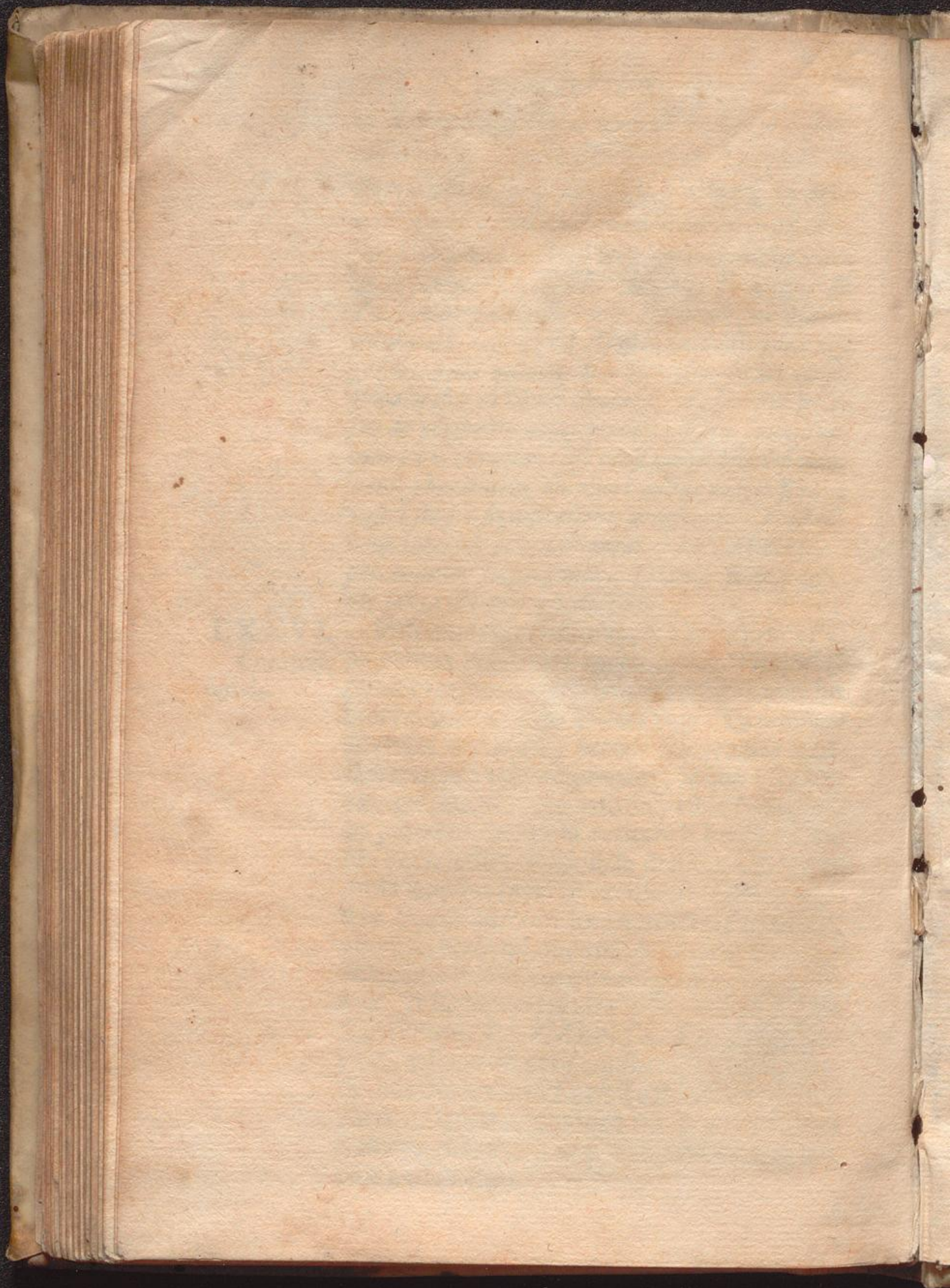
174 De primariis Precibus Imperialibus
ad exequendas similes Preces vobis dire-
ctas, quatenus is, qui per eas commenda-
tur, obtineat, adherentibus vobis, Ca-
nonicatum istius Ecclesie, cujus vacatio
per obitum quondam Ferdinandi Wilhelmi
in mense nobis vigore eorundem Concorda-
torum reservato, contigisse dignoscitur.
Neque hic opus esse credimus vobis com-
memorare, quam vos deceat talem ani-
mum hac occasione preferre, qualem in
asserenda canonicarum electionum libertate
multi prestantes Ecclesie viri, ac Pras-
ules, magna sui nominis laude prebuere;
insuper quam prestat in huiusmodi casibus
vim potius perpeti, quam, reclamante
conscientia, quidquam veluti sponte ad-
mittere, cum certe satius sit Prebendam,
vobis invitis, vi occupari (quod tamen
metuendum modo non videtur), quam per
electionem, aut collationem, ut cunque nul-
liter factam, speciem quandam ultronei as-
sensus prebere, cum intrusio commendati,
juribus Ecclesie vestrae in posterum minimè
obesse queat, non parum autem ea ledere
possit si qua à vobis ejusdem personae facta
videatur electio, à qua non levia scanda-
la orirentur, praesertim verò ob deterri-
mum exemplum, quod aliis similia ad-
mittendi his, & futuris temporibus propo-
neretur. Accedit periculum, quod vi
huiusmodi Precum perperam electus incur-

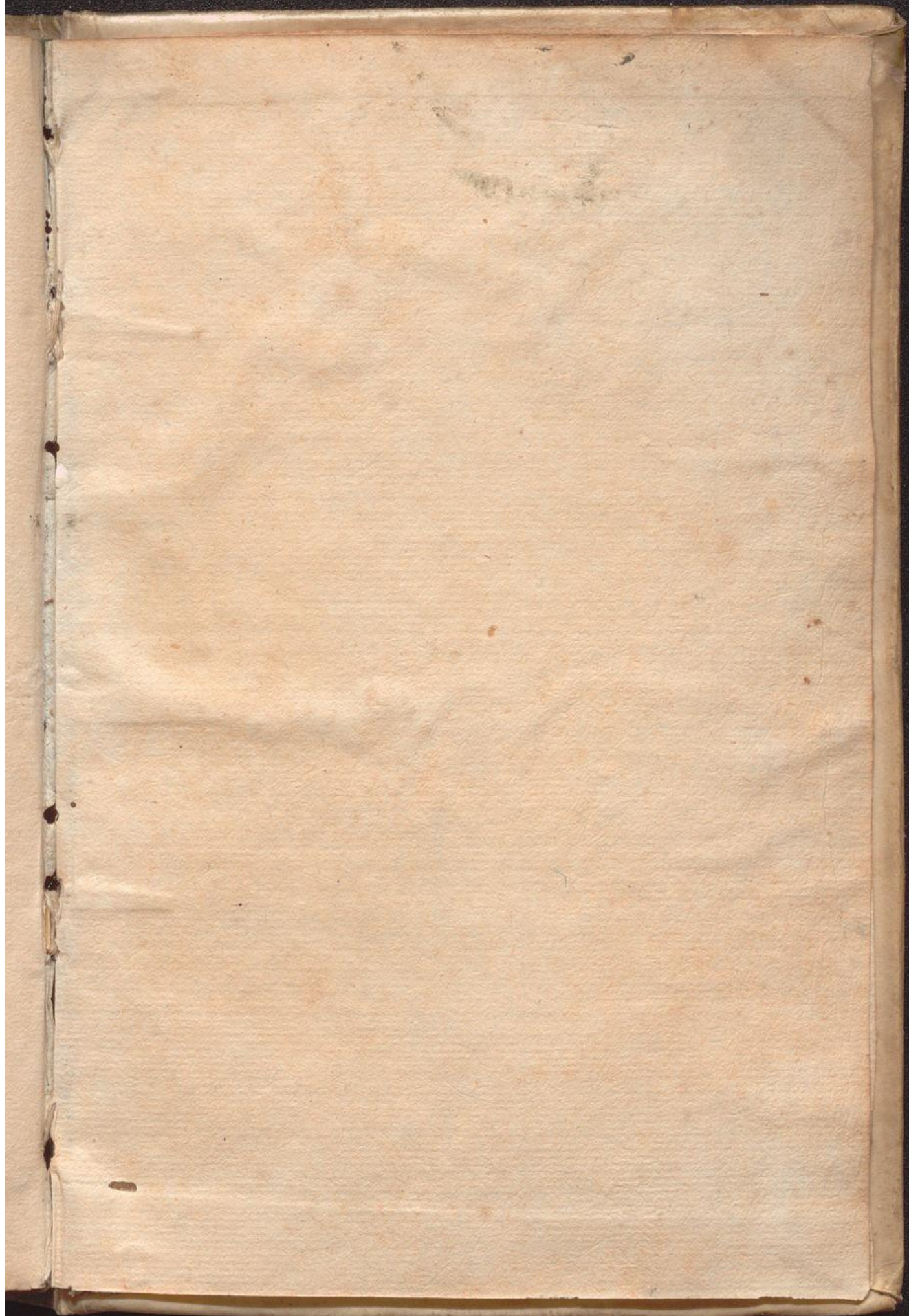
reret non faciendi fructus suos, ac irritandi omnes actus Capitulares, ac propterea, adveniente casu, ipsius etiam Episcopi electionem, quibus ipse interesset, ac suffragaretur. Sed ubi hac, non sane praeferenda, ommitterentur, quis vestrum non intelligit, electionem, quam commendatus, seu, ut vocant, Precista, de se fieri à vobis postulat, esse huiusmodi, ut facultatis vestra terminos, quam longe excedat; nam praeferquam sacrorum Canonum, ac etiam Concordatorum dispositioni adversatur, ipsarum quoque Imperialium Precum (si haec attendi deberent, qua secluso Apostolico indulto non debent) tenorem praetergreditur; harum enim Precum serie à vobis exquiritur, ut Præbendam primò vacaturam, cuius dispositio ad vos pertineat, ipsi commendato conferatis. Verum cum ejus, de qua agitur dispositio ob vacationem in mense nobis reservato sequutam ad nos manifeste spectet, palam est non licere vobis aliena, nostra verò præferim, attingere, neque huc referri posse Preces, Imperiali Diplomate contentas. Serio itaque perpendite, quibus finibus potestas vestra coerceatur, ac frustra interim apud vos contendant, qui ingerere vobis curant ledendi Caesaris metum, quo adigi non possunt Ecclesie viri ad deserendam justitiam, & ad prodendam veritatem. Neque enim

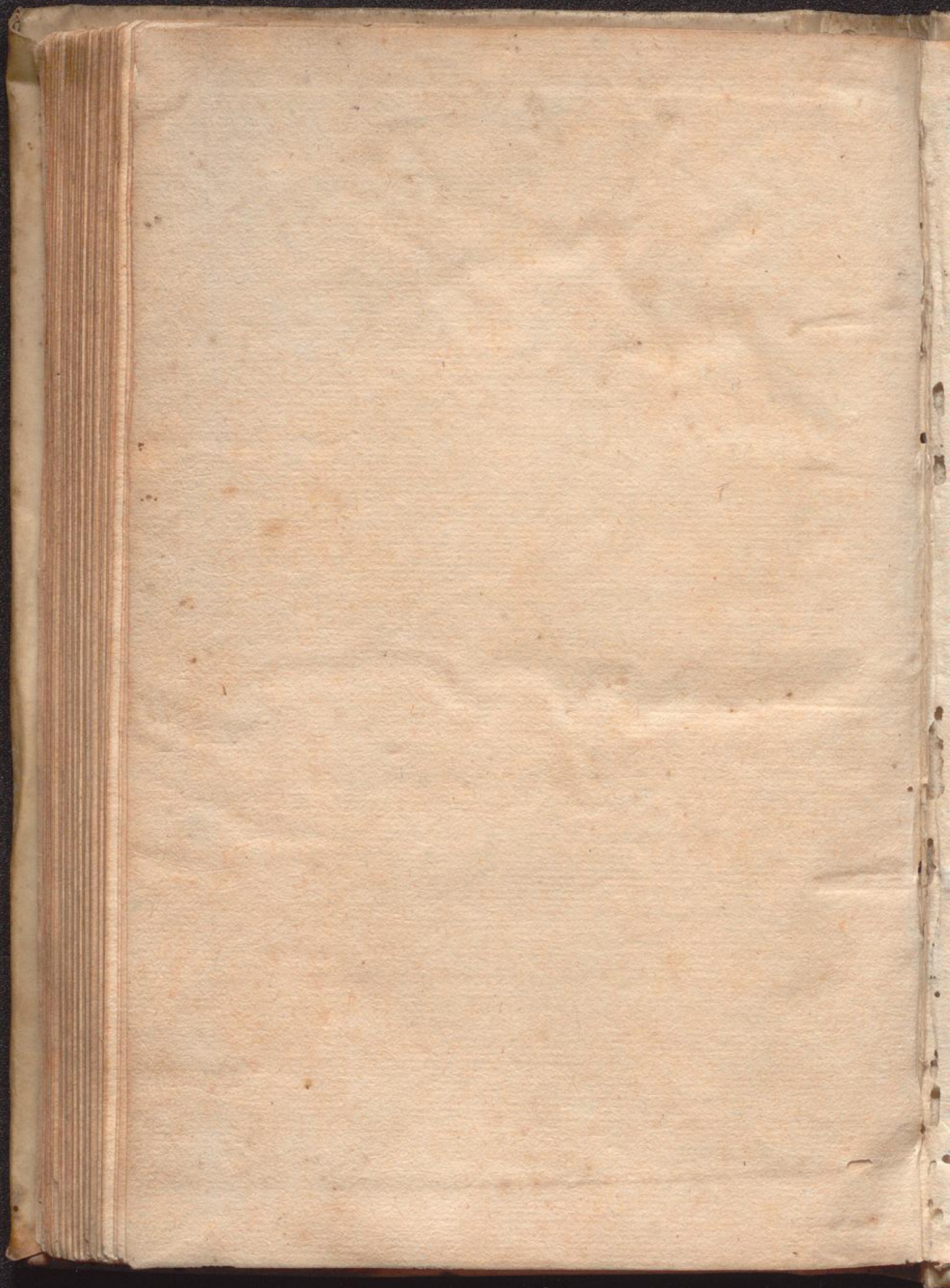
176 De primariis Precibus Imperialibus
id à vobis postulat, qua est aequitate, cha-
rissimus in Christo filius noster Josephus in
Romanorum Imperatorem electus; in pri-
mis autem cavete ne quid attentetis adver-
sus oblatas vobis Apostolicæ provisionis literas,
quas favore dilecti filii Hugonis Francisci de
Furstemberg expediri mandavimus, ne videa-
mini velle nosira, & Apostolicæ Sedis jura ag-
gredi: quod quidem vos Ecclesiæ pœnis longe
gravioribus redderet obnoxios. Sed aliter pror-
sus de perspecta nobis pietate vestra sentimus,
immò vos curaturos esse confidimus Pontificiam
vobis charitatem ampliori adhuc magis filialis
vestri studii significatione demereri. Apostoli-
cam interim benedictionem vobis, dilecti filii,
peramanter impertimur. Datum Romæ &c.
die sexta Martii 1706. &c.

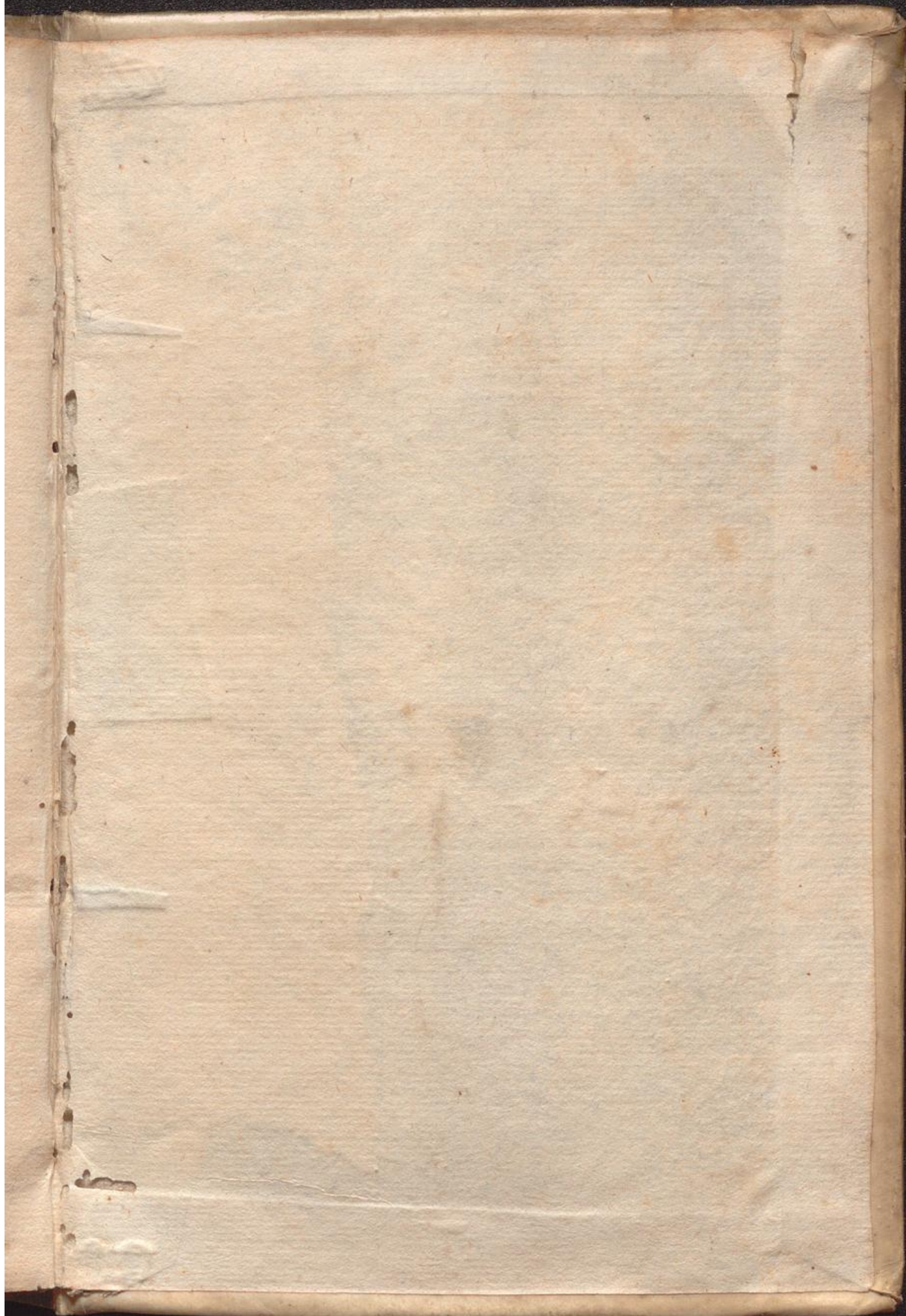
LXXVI. Poteratne Sanctissimus, & Doctissimus Pa-
pa clarius exprimere mentem suam hujusce-
modi Precibus contrariam? Poterat elegantius
Conclusio operis. brevi compendio eas Preces sacris Canonibus
adversas declarare, pœnas in Precistas infli-
ctas referre, & Capitulorum, atque Ordina-
riorum, qui Precibus jam dictis sine suo indul-
to parerent, pericula recitare? Profecto res
ista declaratione Pontificia definita est, & sic
nulla amplius superest excusatio. Quare arbi-
tror Augustissimum Imperatorem, Principem
alioquin verè catholicum, & fidelem Ecclesiæ
Romanæ filium, ea qua fulget christiana pie-
tate, & Religionis nostræ zelo, id indultum à
Sanctissimo CLEMENTE XI. postulatu-
rum, seseque in actu confirmationis suæ ele-
ctionis devoturum Ecclesiæ Romanæ Advo-
catum, quemadmodum tot præclarissimos
Cæsares majores, & prædecessores ejus fe-
cisse narravimus.

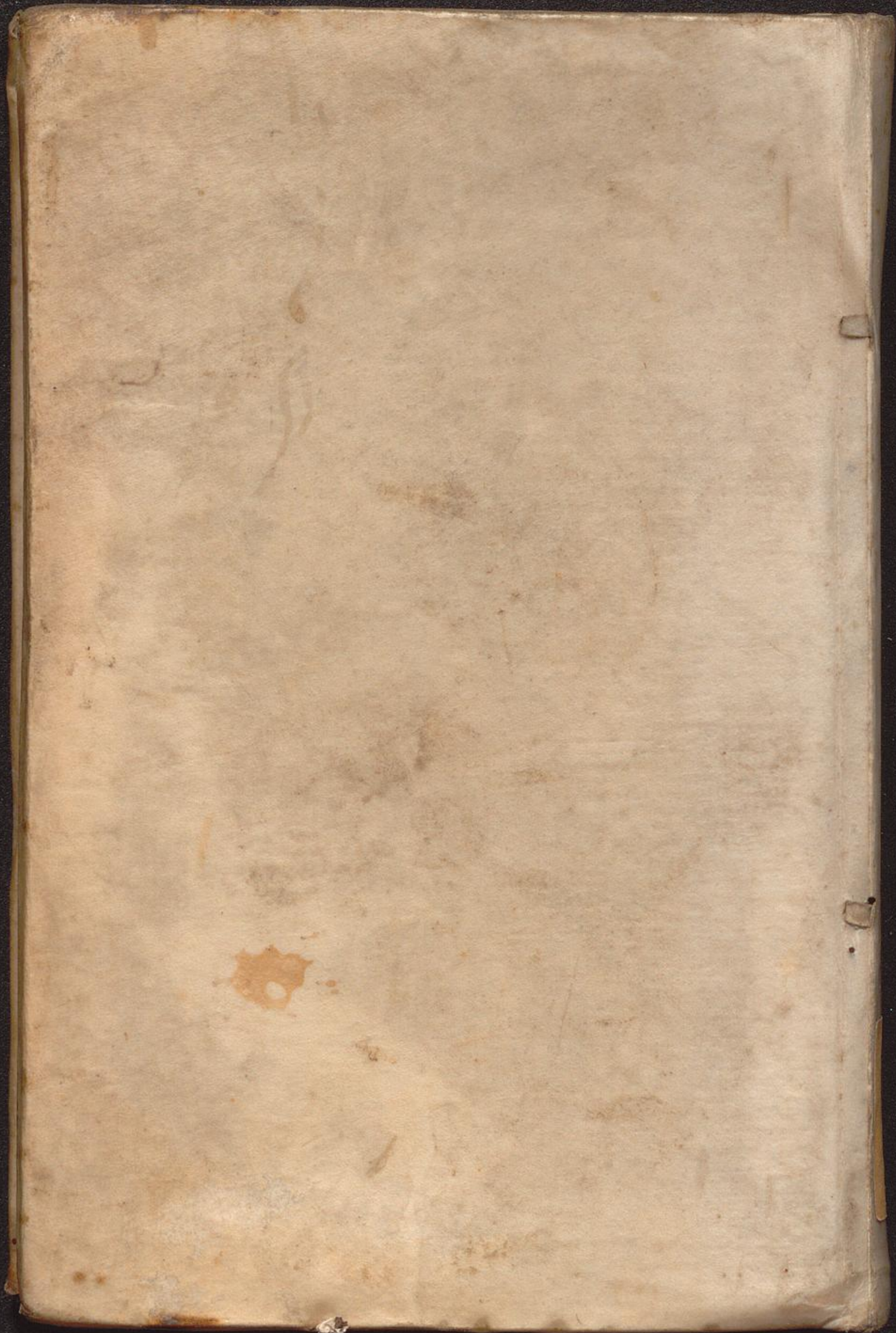

Th

4816